Bugün 16 sahife

AKŞAM

Bugün 16 sahife

Sene 21 — No. 7287 — Fiati her yerde 5 kuruş | CUMARTESİ 28 Kânunusani 1939 | Telefon: Başmuharrir: 20565 — Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdür: 20497

Başvekil, hükûmetin programını okudu

Millet Meclisi Hükûmete ittifakla itimad beyan etti

İdare makinesinin muntazam işlemesi için vazifeler ehillerine tevdi edilecek

Hükûmet programının başında gelen iş, vatandaşları anarşiden ve cebirden uzak bir emniyet havası içinde bulundurmaktır. Çifçi ve köylünün vergi yükünü tahfif etmek de programa dahil işlerdendir

Sert içkilere karşı mücadele açılacak

Başvekil B. Refik Saydam ve Meclis toplantı halinde

Ankara 27 (A.A.) — Büyük Millet Meclisinin bugünkü toplantısında celsenin açılmasını müteakip kürsüye gelen Başvekil Refik Saydam aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

Arkadaşlarım,

Selefim sayın Celâl Bayarın istifası üzerine teşkili bana tevdi buyurulan Kabineyi yüksek huzurunuza getiriyorum.

Kabinenin programı, şimdiye kadar olduğu gibi, mensup olduğumuz Cümhuriyet Halk Partisinin programını tahakkuk ettirmek gayesine dayanmaktadır. (Devamı 13 üncü sahifede)

Ingiltereye 11 vapur henüz sipariş edilmedi

Denizbank umum müdürü B. Y. Ziya Erzinin gazetemize beyanatı

Denizbank umum müdürü B. Yusuf Ziya Erzin dün gazetecileri toplu bir halde kabul etmiş ve kendisine sorulan muhtelif suallere cevap vermiştir.

Son günlerde Denizbankta geniş değişiklikler olacağı, istifalara rastlanacağı şayi olmuştur. B. Yusuf Ziya Erzin gerek bu hususta ve gerek İmpeks meselesi hakkında demiştir ki:

«— Denizbankta yalnız fen dairesi teknoloji şefi Süleyman Seden, istifa etmiş ve istifası kabul olmuştur. Henüz yerine kimse tayin edilmemiştir.

Mühendis Süleymanın odasından alınan evrak Denizbankla alâkadar değildir. Şahsi evrakı olsa gerektir.

(Devamı 5 inci sahifede)

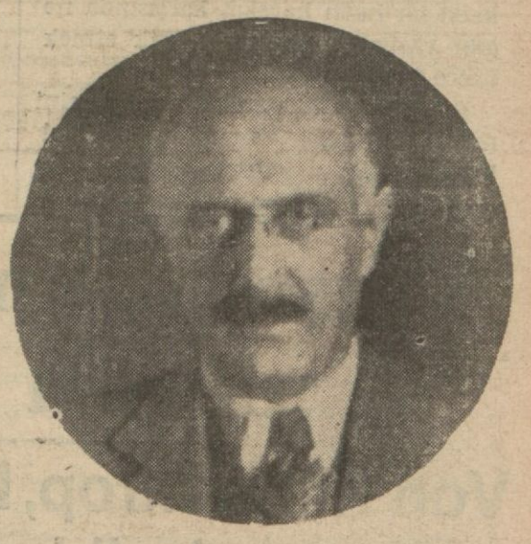

B. Yusuf Ziya Erzin

Fransız - İtalyan gerginliği

İtalya 901 sınıfı silâh altına çağırdı

Romada talebe nümayiş yaptı, "Korsika bizimdir,, diye bağırdı, B. Mussolini 3 defa balkona çıktı

Fransa boyun eğmiyecek ve mülkî tamamiyetinden asla fedakârlık yapmıyacak ve beynelmilel bir konferans toplanmasını istiyecek

Roma 27 (A.A.) — Havas ajansının muhabiri bildiriyor: Birkaç yüz yüksek tahsil talebesi ve mektepli sokaklardan geçmişler ve Fransız sefarethanesine yaklaşmak istemişlerse de kuvvetli bir polis müfrezesi, talebeyi dağıtmıştır. Nümayişçiler bundan sonra Venedik meydanında toplanmışlar ve «Korsika kimindir? Bizim.» diye bağırmışlardır.

Mussolini, üç kere balkonda görünmüş ve şiddetle alkışlanmıştır.

Cenova'da itfaiye efradı, tesis edilen polis kordonuna rağmen Fransa konsoloshanesine yaklaşmağa teşebbüs eden talebeyi hortumla su sıkmak suretile geri püskürtmüştür.

İtalya 901 sınıfını silâh altına çağırdı

Londra 27 (A.A.) — İtalyada 1901 sınıfının silâh altına davet edilmesi dolayısiyle İngiltere hükûmeti tarafından bir teşebbüs yapılmamış olmasına rağmen Roma makamları bu davetin «siyasî değil idarî» sebebler dolayısiyle yapılmış olduğunu Londra hükûmetine bildirmişlerdir.

Roma 27 (A.A. — İtalyan ihtiyat efradının silâh altına çağırılması hakkında malûmat almak üzere İngiliz sefirinin Chigi sarayına gittiğine dair verilen haberleri Romadaki İngiliz mahfilleri tekzip etmektedirler.

[Fransız Başvekilinin nutku ikinci sahifemizdedir.]

(Devamı 13 üncü sahifede)

Meclis intihabatın tecdidine karar verdi

Reis B. Abdülhalik Renda 3 nisanda toplanmak üzere beşinci içtima devresinin nihayet bulduğunu bildirdi

Dünkü son içtimada bazı kanun lâyihaları müzakere ve kabul edildi. İntihabın yenilenmesine dair takrir ittifakla tasvib olundu

(Yazısı 5 nci sahifemizde)

Dikkatler:

Muallim krizi

Bir çok memurlardan şu samimî itirafı işitiriz:

— Bizim dairede on kişi vardır. Fakat doğrusunu isterseniz, üç kişi, iyi çalışarak, bütün işleri görebilir.

Diğer cihetten de şunu öğreniyoruz: Talebe adedi o kadar çoğalıyor ki, mekteb binası kâfi gelmiyor. Hele öğretmen sayısı hiç...

Devletin elindeki münevver memur kadrosunun bir kısmını şimdiki maaşlarile tedris mesleğine geçirmek niçin yabana atılacak bir fikir olsun?

Gurbet hatıraları

Arapça değil mi ?

Yazan: Refik Halid

Bugün 7 nci sahifemizde

Maceralar serisi: 4

Şapka tülünün macerası:

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

B. Hitlerin söyliyeceği nutuk merakla bekleniyor

Müstemleke işini bütün şümulile ortaye atacağı zannediliyor

Londra 27 (A.A.) — Hükûmet mahafili, B. Hitlerin pazartesi günü Reichtagda müstemlekât meselesini bütün vüsat ve şumulile mevzuu bahsedeceği kanaatindedir.

Kabine erkânından bazılarının ve milli müdafaa eksperlerinin iştirâkile vücuda getirilmiş olan bir komite, Berlin haberlerini ve İngiltere nin Almanya tarafından müstemlekât meselesinde ittihaz edilecek bu kabil bir hattı hareket karşısında ne gibi vaziyet alacağını tedkik etmek üzere toplanmıştır.

B. Hitlerin müstemlekât meselesini müzakere etmek üzere beynelmilel bir konferansın içtimaa davetini teklif etmesi de ihtimal dairesi haricinde değildir. Öğrenildiğine göre B. Chamberlain böyle bir tkelife alehdar değildir, fakat her şeyden evvel B. Hitlerin arzuları ne olduğunu öğrenmek emelindedir.

Selâhiyettar mahafil, B. Chamberlainin cumartesi günü Birminghamda irad edeceği nutukta mühim beyanatta bulunmasının muhtemel olmadığını beyan etmektedir.

Gene iyi bir menbadan öğrenildiğine göre, B. Cahmberlain, kendisinin sulh ve sükûnu temine matuf siyasetini tarif edecek ise de İtalya hükûmetinin gönüllülerini geri çekmek hususundaki kararına müteallik olarak İtalyadan gelecek olan haberleri beklemektedir.

Varşovada müzakereler devam ediyor

Von Ribbentrop, Polonya hariciye nazırıyle iki saat görüştü

Berlin 27 (A.A.) — Varşovadan bildirildiğine göre B. Von Ribbentrop ile B. Beck, muallâk meseleler hakkında etraflı müzakerelerde bulunmuşlardır. B. Von Ribbentropun komintern aleyhdarı devletlerin diplomatik mümessillerini kabul etmiş olduğu haber verilmektedir.

Öğrenildiğine göre, B. Von Ribbentrop, bu mümessillere mensup oldukları devletleri alâkadar eden meseleler hakkında malûmat vermiştir:

Varşova 27 (A.A.) — Kral Şatosunda Reisicümhurun nezdindeki ziyafetten sonra Alman Hariciye Nazırı, beraberinde Alman sefiri Von Moltke ve maiyeti bulunduğu halde Povazki mezarlığına gitmiş ve orada cihan harbinde maktul düşmüş olan Almanların mezarlarına bir çelenk koymuştur.

Öğleden sonra B. Von Ribbentrop, Hariciye Nezaretinde B. Beck ile bir görüşme yapmış ve bu görüşme iki saat devam etmiştir.

Saat 20,30 da Alman sefarethanesinde bir ziyafet verilmiştir.

Diğer taraftan B. Von Ribbentrop, dün Başvekil B. Skladkowskiyi ziyaret etmiş ve beraberinde B. Beck olduğu halde mareşal Smigly Rydzi ziyaret eylemiştir.

Saat 12,40 da B. Von Ribbentrop, meçhul askerin mezarına bir çelenk koymuştur.

Alman istihbarat bürosunun tebliği

Berlin 27 (A.A.) — Alman istihbarat bürosu Von Ribbentropun Varşova seyehatine dair tebliğ neşretmektedir:

Alman Nazırı Polonya zimamdarlarile esaslı müzakereler yapmak fırsatını bulmuş ve Beck ile birlikte iki komşu memleketi bu aralık alâkadar eden bütün meseleleri tetkik etmiştir. İki Nazır, ayni zamanda beynelmilel vaziyeti de tetkik etmişlerdir. 26/1/934 itilâfile başlamış olan siyasete müsteniden samimî ve açık bir hava içinde cereyan eden müzakereler ,iki memleket arasında şimdiki ve istikbaldeki meselelerin 26/1/934 tarihli itilâfın ruhuna uygun bir şekilde halledileceğinin her iki tarafça müttefikan müşahede edilmesi imkânını vermiştir.

Ziyaret, dostane bir anlaşma havası içinde cereyan etmiş ve müzakerelerin neticesi, beş senelik bir imtihan geçirmiş olan iki memleket arasındaki teşriki mesainin yalnız Alman - Leh münasebetlerini inkişaf ettirmekle kalmayıp yeni vaziyet mucibince mütemadiyen tekâmül eden Avrupanın sulh ve müsalemeti için de hâlâ kıymetli bir yardım mahiyetinde olduğunu bir kere daha isbat etmiştir.

ingiliz kabinesi

Bu hafta içinde değişiklik yapılması muhtemel

Londra 27 (A.A.) — İyi haber alan mahfillerde söylendiğine göre, salı günü, Avam kamarasının içtimaından evvel Chamberlain, Kabinede bir çok değişiklikler yapmak tasavvurundadır.

Öğrenildiğine göre, Lord Şansöliye Manghamın yerine Thomas İnskip getirilecektir. Dört «genç Nazır» a da Kabinede yer verilmesi muhtemeldir. Fakat Harbiye Nazırı değiştirilmiyecektir.

Yeni tefrikamız
AŞKIN KURBANI
Nakleden : (Vâ - Nû)
Bu meraklı, heyecanlı roman, bayramın dördüncü günü başlıyor.

Erzurumda ve Amasyada zelzele

Bir köyde 20 ev kısmen çöktü

Erzurum 27 (A.A.) — 25-26/1/1939 gecesi saat 23,14 sıralarında Aşkale kazası mıntakasında vuku bulan ve bir saniye devam eden zelzele neticesinde 70 haneden ibaret bulunan Kükühea köyünde 20 evin alt duvarları kısmen çökmüş ve diğerlerinin duvarları da hafifçe çatlamıştır. İnsan ve hayvanca zayiat yoktur. Yardım için, mahalline icab eden kuvvet gönderilmiş olup zarar ve ziyan tesbit edilmektedir.

Amasya 27 (A.A.) — Bu sabah 6,45 de oldukça şiddetli bir yer sarsıntısı oldu. Zayiat yoktur.

Ankara kayakçıları Uludağa hareket ettiler

Ankara 27 (Akşam) — Ankara kayakçılarından 30 kişilik kafile, Uludağda yapılacak kayak müsabakalarına iştirak etmek üzere bugün Bursaya hareket etmiştir.

Cümhurreisinin çay ziyafeti

Ankara 27 (Telefonla) — Cümhurreisi İsmet İnönü, Çankayada cümhur riyaseti köşkünde bugün saat on yedide Büyük Millet meclisi âzası şerefine bir çay ziyafeti vermişlerdir.

Impeks işi

Ankarada dün de bazı kimselerin ifadelerine müracaat edildi

Ankara 27 (Akşam) — Denizbankta istifalar olduğuna vesair İktisad Vekâletinde resmî malûmat yoktur. İktisad Vekâleti erkânile yaptığım görüşmelere göre İsanbulda Vekâlet müfettişleri tarafından yapılmakta olan tahkikat bitmeden evvel İmpeks meselesinin mahiyetini ve şümulünü tayin etmek mümkün değildir.

Ankara müddeiumumîliğince yapılmakta olan tahkikat da henüz neticelenmemiştir. Bugün de bazı kimselerin ifadelerine müracaat edilmiştir.

İmpeks şirketinin İstanbuldaki merkezinde yapılan araştırmada bulunan ve buraya gönderilen evrak, müddeiumumilikte tedkik edilmektedir.

İktısad Vekâleti teftiş heyeti reisi istifa etti

Ankara 27 (Akşam) — İktisad Vekâleti teftiş heyeti reisi B. Recai istifa etmiştir.

İzmirde bir hırsız 17 sene 10 ay, 20 gün hapse mahkûm oldu

İzmir (Akşam) — İzmir ve Eskişehirde müteaddid hırsızlıklar yaparak, İzmirde iki defa polisle müsademeye tutuşan Afili Mehmedin asliye cezada bir senedenberi cereyan etmekte olan muhakemesi sona ermiş, 17 sene, 10 ay, 20 gün hapsine karar verilmiştir.

Fransız büyük elçiliğinde suvare

Ankara 27 (Telefonla) — Fransız büyük elçiliği tarafından yarın akşam elçilik binasında bir suavare verilecektir. Suvareye hükûmet erkânı kordiplomatiğe mensup zevat ve gazeteciler davet edilmişlerdir.

Suvare münasebetile Fransız Başvekili B. Daladiyenin son Tunus seyahatine aid filimler de gösterilecektir.

Son dakika

İtalya, Tunusu başkasına bırakamaz

İtalya nazırlarından B. Farinaçinin mühim bir nutku

Münih 28 — Burada bulunan İtalyan devlet nazırlarından B. Roberto Farinaçı, yüz bin kişilik bir kalabalık huzurunda irad ettiği nutukta İtalyanın taleplerini izah etmiş ve demiştir ki:

«— İtalya, hiç bir zaman Tunusu cenubî İtalyayı tehdid eden başka bir milletin elinde bırakamaz.»

100,000 muhacir Fransaya yürüyor

Kafilenin kolbaşısı, Fransız hududuna vardı

Perpignan 28 — Barselondan kaçan yüz kilometre uzunluğunda yüz bin kişilik bir muhacir kafilesi, yavaş yavaş Fransız hududuna doğru ilerilemektedir. Kafilenin kolbaşısı dün akşam Fransız hududuna varmıştır.

Franko tayyareleri fasılasız, bu muhacir kafilesini bombardıman etmektedir.

Paris 28 — Buradaki İtalya sefiri dün B. Bonnet'yi ziyaret ederek Fransaya 150,000 İspanyol mültecisinin kabulünü rica etmiştir. B. Bonnet bu talebi bu sabah toplanacak olan kabine meclisinde mevzuu bahsetmeği vadetmiştir,

Fransız Başvekilinin katî sözleri

"Fransa, mülkî tamamiyetine, müstemleke imparatorluğuna dokunulmasına müsamaha edemez,,

Meclis, hararetli müzakereden sonra bu sözleri ittifakla tasvib etti

Paris 27 — Mebusan Meclisinde Haricî politika hakkındaki müzakere dün bitmiştir. Reye müracaat edilmeden evvel Başvekil B. Daladier bir nutuk söylemiş ve bütün meçlis tarafından alkışlanmıştır. Başvekil demiştir ki:

«Vukuat, süratle yekdiğerini takib ediyor. Fransanın hükûmetinin etrafında müttehid kalması lâzımdır. Milletin menfaati bunu âmirdir.

Parlâmento âzasının kâffesi, Fransanın sulh arzusunda olduğunu beyan ve teyid etmişlerdir. Harbi takbih için beynelmilel bir konferans akdedilmesi teklifinde bulunan B. Blum ile ayni fikirdeyim. Böyle bir teşebbüs, Fransaya şeref bahşedecektir. Harb, bir delilik ve büyük bir budaladıktır. Fakat Fransanın menfaatlarına dokunulan her noktada Fransanın kati bir «hayır» ile mukabelede bulunması lâzımdır. Fransanın kuvveti, onun bu suretle hareket etmesine müsaiddir.

Büyük harb esnasında kıymetini takdir etmiş olduğum İtalyan milletine olan muhabbetimi unutmadım. Fransa, mülkî tamamiyetine, şimalî Afrikadaki İmparatorluğuna veyahud müstemlekât İmparatorluğuna dokunulmasına ve serbes münakalâtının müteessir olmasına müsamaha edemez. Yarınki vazifemiz, çetin ve ağır olacaktır. Fransanın, İmparatorluğunu ve bilhassa bugün kuvvetten başka birşey tanımıyan dünyada müdafaaya her zaman âmâde olduğu idealini korumak için müttehid olması icab eder.»

İtimad takriri

Paris 27 — Mecliste haricî politika hakkında cereyan eden müzakereden sonra Kabineye itimad beyan edilmesine dair olan takrir okunmuştur. Takrirde Fransız İmparatorluğunun tamamiyetini ve Fransız İmparatorluk yollarının emniyetini muhafaza için hükûmete itimad beyan eden fıkra 609 mebus tarafından ittifakla kabul edilmiştir.

Hükûmetin beyanatını tasvib eden diğer fıkralar 228 reye karşı 374 reyle kabul edilmiştir.

Bu münasebetle B. Blum bir nutuk söylemiş, beynelmilel bir konferansın toplanmasını temenni ile iki devlet arasında yapılacak müzakerenin tehlikeli olacağını söylemiştir.

B. Blum demiştir ki:

«Almanya, İtalyanın mutalebatı karşısında alâkasızlık gösteremez. Roma - Berlin mihverinin mevcudiyeti anındanberi Avrupa, Almanya menfaatına taksime uğramıştır ve İtalya, sabırsızlık içindedir. 1936 senesinde ademi müdahale itilâfı, makbul ve muteber görünüyordu, fakat bugün bu itilâf, hükümden sakıt olmuştur. Bu itilâf, ancak hükûmetin bu misakı Fransanın menfaatlarına hâdim olduğuna hükmetmesi nisbetinde bizi bağlamaktadır.

Fransız - İngiliz itilâfı, Fransanın müşterek siyasetini bizim en iyi addetmekte olduğumuz vâdiye sevketmesine mani değildir ve İngiliz efkârı umumiyesi, Fransanın faaliyet göstermesini beklemektedir. İspanyanın Cümhuriyetçi ordusunun mukavemeti, Fransanın İtalyan mutalebatı karşısında kalacağı anı geciktirmektedir.

Romanya Demir muhafız şefi

Polis tarafından bir müsademede öldürüldü

Bükreş 27 (A.A.) — Rador ajansı bildiriyor: Perşembe akşamı, polis memurları Bükreş varoşunda şüpheli bir eve girerken tabanca ateşi ile karşılanmıştır. Biri ağır olmak üzere üç polis memuru yaralanmıştır.

Ateşe mukabele eden polis memurları mütecavizi öldürmüşlerdir. Bilâhara, ölen mütecavizin, Codreanu'nun ölümünden sonra Demir muhafız tethişçi şefi olan ve uzun zamandanberi polis tarafından aranılan Vasile Crestesco olduğu anlaşılmıştır.

Veteriner fakültesinden 50 talebe şehrimize geliyor

Ankara 27 (A.A.) — Ankara veteriner fakültesi son sınıf talebesi bu akşam 50 kişilik bir grup halinde ve başlarında profesör B. Süreyya Tahsin Aygün olduğu halde bir tedkik seyahatine çıkmışlardır. Evvelâ İstanbula giderek orada meslekî etüdler yapacak olan kafile oradan da Yalova ve Bursaya geçerek Bursada Merinos fabrikasını gezecek, Karacabey harasında meslekî tedkikler yapacaktır.

Mardin Nafia müdürü

Ankara 27 (Telefonla) — Mardin nafia müdürü B. Neşetin Vekâlet emrine alınması yüksek tasdika iktiran etti.

Yeni mebus adedi 420 yi bulacak

Ankara 27 — Son senelerde nüfusumuz artmış olduğu cihetle, yeni intihabatta mebus adedinin 420 yi bulacağı tahmin edilmektedir.

Kudüste taarruzlar çoğaldı

Askerî harekât Maverayı Erdün arazisine kadar teşmil edildi

Kudüs 27 (A.A.) — Son on gün zarfında asiler, taarruzlarını arttırmışlar ve 5 kişinin ölümüne ve 8 kişinin yaralanmasına sebebiyet vermişlerdir.

Asilerin kumanda heyeti, her türlü yağmagerlik ve haydudluk hareketlerini ve halkın parasını gasbetmek için yapılacak bütün teşebbüsleri idam cezası ile tecziye etmeğe karar vermiştir.

Askerî tathir harekâtı, Maverayi Erdün arazisine kadar teşmil edilmiş ve Galile ile bilhassa Samariyo'da birçok müsademeler olmuşur.

Arnavutluk kraliçesi hamile

Tiran 27 (A.A.) — Arnavutluk ajansı bildiriyor: Parlâmentonun fevkalâde olarak aktettiği bir celsede, Başvekil, Kral ailesinin yakında mesut bir hâdiseye intizar etmekte olduğunu resmen bildirmiş ve bu haber, mebusların şiddetli alkışlarile karşılanmıştır.

Türkkuşu, plânör klüpleri açacak

Ankara 27 (Akşam) — Türkkuşu umum müdürlüğü yurdun her tarafında plânör klüpleri açacaktır. 940 da Fenlândiyada yapılacak olimpiyadlara işirak etmek üzere on tayyare daha alacaktır.

Buenos Ayres orta elçiliği

Ankara 27 (Telefonla) — Merkezden B. Seyfullahın Buenos Ayres orta elçiliği başkâtipliğine, B. Ahmed Sadullahın konsolosluk işlerini de görmek üzere mezkûr elçilik üçüncü kâtipliğine tayini yüksek tasdika iktiran etti.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Sert hapisane

Uyuşturucu maddeler kaçakçılığile mücadele için bu lâzımdır!

Her hangi bir gazete nüshasını açınız; zannetmem ki şu havadise rastlamıyasınız:

«Yine bir esrar kaçakçısı yakalandı.», «Bir eroinci tutuldu...»

Geçen senenin istatistiklerine göre de, bir yılda beş yüz küsur yakalanma olduğunu yazmıştık. Tutulmıyanlar caba.

Bu salgın, ruhlarda haklı bir infial hasıl ediyor. Hattâ geçenlerde «Uyuşturucu madde kaçakçıları için Hayısız adada hususî bir hapishane yaptırılacak!» diye de bir havadis, muhtelif gazetelerde intişar etti.

Birdenbire insan köpürüveriyor:

— Para kazanmak için halkı zehirliyen bu adamları en şiddetli cezalara çarpmalı.

Fakat diğer cihetten de mahkemelerin bunlara karşı ne siddetli, ne amansız olduklarını biliyoruz. Yakalanan kaçakçılar, pek sert hapis cezalarına çarpılıyor.

Öyleyse: Niçin yılmıyorlar?... Niçin her gün bir kaç vakayla karşılaşıyoruz?... Niçin sokakta sefil ve bedbaht dilenci sandığımız pek çok kimseler hakikatte kokain sebebiyle o hale düşmüş biçare gafillerdir?... Acaba kaçakçılıkta kazancın çok olması, bu menfur ticareti yapanların her şeyi göze almaları için yegâne sebeb midir?

Ben, başka bir sebeb de mevcud olduğunu sanıyorum. Bakınız ne:

***

«Hapsolmak» diyince akla iki şey geliyor.

1 — Tenbelhane vaziyetindeki eski hapishanelerimizde yan gelmek. Hele insanın parası olursa, fakir mahpusları uşak gibi kullabilir. Hariçten her ihtiyacını, zevkince, meşrebince tedarik eder. İçki mübtelâsı değilse ve rakı aramazsa başka sıkıntı çekmez.

2 — Yeni tip, İmralı tarzındaki mahpusluk o kadar medhü sena edildi ki, o kadar güzel resimelr basıldı ki, uzaktan insana adeta lâtif bir kamp hayatı intibaını veriyor.

Birinci çeşid hayatımızdan yok olsun. İkinci çeşid çoğalsın. Fakat ancak ıslaha yüz tutmuşlara mahsus olsun.

Yeni tip hapishanelerimizin bazıları, İmralıda tasvir edilen gibi değil, sinemalarda gördüklerimiz gibi, gayet sert disiplinle kurulmuş bulunmalıdır. Eski ıslahhanelerinkinden daha sart koğuşlar, zerre kadar lâübalilik yok. Güç iş. Yan çizmek katiyyen imkânsız. Dışardan da para, yiyecek gelmiyor. Herşey beylik...

İşte modern hapishanelerin bu cinsi, halkı zehirlemek yoliyla para kazanmağı itiyad eden uyuşturucu madde kaçakçılarına mahsus olmalıdır. Onlar, kolay yaşamağı kuran ve:

«— Adam! Hapsolsam da param var ya...» diye düşünen kimsler oldukları için, senelerce bu şerait altında kalmak, bahusus çalışmak fenalarına gidecektir.

«Hayırsızada» fikri de böyle düşünenlerin dimağından doğmuş olsa gerek... Nerede kurulacağını bilemem amma, mutlaka o insanlara böyle «çalıştırıcı, haşin disiplinli, hariçle temassız» bir hapishane sistemi lâzımdır.

(Vâ-Nû)

ŞEHİR HABERLERİ

Et meselesi

Kasaplar Ankaraya bir heyet gönderdiler

Şehrimiz kasaplarından mürekkeb bir heyet dün öğleden sonra Belediyeye gelerek Vali ve Belediye Reisi Dr. B. Lûtfi Kırdarı ziyaret ederek şehrin et ihtiyaçları etrafında görüşmüştür.

Kasapların verdikleri izahata göre, şehrin et ihtiyacını karşılamak için günde 2500 - 3000 kasaplık hayvana ihtiyaç vardır. Halbuki devlet ziraat kurumu günde ancak dört, beş yüz hayvan kesmektedir. Binaenaleyh şehrin normal ihtiyacını karşılamak üzere hariçten daha iki bin hayvana ihtiyaç vardır. Halbuki Belediyenin et satışını tanzim etmek üzere toptan koyduğu narh aşağıdır. Bundan dolayı eskisi kadar hayvan kesilmemektedir.

Kasaplara göre Belediye, hayvan fiatlerini ucuzlatmak isterse yalnız et fiatlerine değil, celeplerin getirdiği canlı hayvanlara da narh koymalıdır. Bu mümkün olmadığı takdirde etin normal olarak satışını temin etmek üzere satışın serbes bırakılması lâzımdır.

Valiyi ziyaret eden kasaplar, noktai nazarlarını hükûmet nezdinde müdafaa etmek üzere dün sekiz kişilik bir heyeti Ankaraya göndermişlerdir.

Eminönü meydanı açılırken

Bahçekapıda icar bedellerinin yükseldiği anlaşıldı

Eminönü meydanında yapılan istimlâk dolayısile Bahçekapı tarafına nakleden bazı kimseler valiye müracaat ederek icar bedellerinin ehemmiyetli nisbette yükseldiğinden şikâyet etmişlerdi. Belediye bu hususta tedkikat yaparken B. Lûtfi Kırdar ticaret odasının da nazarı dikkatini celbetmiştir.

Bunun üzerine ticaret odası alâkadarlar arasında anket açmış, tedkiklerde bulunmuş ve istimlâk dolayısile dükkân kiralarının yükseldiğini tesbit ederek neticeyi valiye arzetmiştir.

Eminönü hanı yıktırılması müteahhide verildi

Eminönü yanının yıktırılması dün daimî encümen tarafından ikinci defa olarak bir müteahhide ihale edilmiştir. Han, bir iki güne kadar yıktırılmağa başlanacak ve bu iş bir ay içinde bitecektir.

Haklı şikâyetler

Bir talebe bu vaziyette bırakılamaz

Ben altı yedi senedenberi anasız ve babasızım. Üç buçuk sene evvel Malatyadan ayrılarak mektebe yerleşmek üzere İstanbula geldim.

Belediyeye müracaat ederek parasız yatılı okula girmek istedim. Yatılı ve parasız olarak kabul etmediler. Ben de yatısız olarak İstanbul birinci ilkokuluna devam ediyorum. Şimdi üçüncü sınıftayım. Yeşildirek gece barınma yurdunda yatmaktayım. Burada yemek, içmek yatak gibi şeyler yoktur. Yalnız kuru bir tahta üzerinde aç ve susuz yatmaktayım. Bir gün tok, iki gün aç olarak mektebime devam ediyorum. Tahsilimi yapmaktayım.

Defter kalem gibi şeyleri tedarik edemiyorum. Yalnız mektebte öğle yemekleri verilmektedir. İstanbul vilâyeti ve belediyesi, bana iki üç ayda bir defa olmak üzere iki lira kadar yardımda bulunuyorlar. Bu para ile defter kalem gibi şeyleri mi alayım; akşam yemeği mi yiyeyim, sabahleyin ekmek peynir mi? Aç, billâç geziyorum. Tahsilimi bu suretle yapıyorum. Maarifin ve Vilâyetin benim ve benim gibiler üzerine dikkatini celbederim.

İstanbul Birinci İlkokul üçüncü sınıf A kısmında 345 Abdürrahman Kocadayı

AKŞAM:

Bu benzi sarı çocukcağızın söylediklerini yazdık, neşrediyoruz. Biliyoruz ki, memlekette tahsil edemiyen diğer çacuklar da vardır. Fakat madem ki bir barınma yurdu açılmış, teşkilâttır diye buraya bazı çocuklar alınmıştır, onları yedirip, içirmek, yatakta yatırmak için biraz gayret sarfetmeli. Bir talebe bu vaziyette bırakılamaz. Hayırperverlik hislerine hitab eden propaganlarla ve teşkilâtla bu gibi vaziyetlerin önüne geçmek her halde kabildir. Türk zenginleri bu sesi işitmiyecek kadar hissiz değildir.

Karısile kayınbabasını öldüren çırak

Müddeiumumî dün Hüseyinin idamını istedi

Bir müddet evvel Dizdariyede karısı Haticenin, ustası Mehmedle alâka peyda etmesinden şüphelenerek geceleyin Hatice ile kayınbabası Hüseyini öldüren ve ustası Mehmedi de yaralıyan ahçı çırağı Eminin muhakemesine dün ağır ceza mahkemesinde devam edilmiştir.

Dünkü celsede müddeiumumî iddianamesini okuyarak Eminin, birden fazla adam öldürdüğü ve bu cinayeti de teammüden işlediği sabit olduğu cihetle Türk ceza kanununun 450 inci maddesine göre cezalandırılmasını istemiştir. Maznunun müdafaasını yapması için muhakeme başka güne bırakılmıştır.

Müddeiumuminin, Emin hakkında tatbikini istediği maddenin gösterdiği ceza idamdır.

Dört sarhoş yakalandı

Sirkecide dökmeci Nazım, Galatada Mehmed, Sarıyerde Ali ve Mehmed isimlerindeki şahıslar gece son derece sarhoş olarak herkesin istirahatını selbettiklerinden polisçe yakalanmış ve mahkemey verilmişlrdir.

Taksim kışlası

Istimlâk işi katî surette kararlaştı

Taksim stadyomunun bulunduğu Taksim kışlası ile Dolmabahçe stadyomunun inşa edileceği eski Establi âmire binasının istimlâki katî olarak kararlaştırıldığından Vali ve Belediye reisi Dr. B. Lûtfi Kırdar, deftardar vekili B. Şevketi nezdine davet ederek bu hususta görüşmüştür. Bundan sonra B. Şevket Belediye fen işleri müdürü B. Hüsnü ile beraber istimlâk edilecek binaların yerlerinde tedkikler yapmıştır.

B. Lûtfi Kırdar, bayramı müteakip Ankaraya giderek bu yerlerin istimlâkini temin etmek üzere alâkadar Vekâletlerle temaslarda bulunacaktır.

Gümrük memurlarının yardım sandığı olacak

Gümrük memurlarından ölenlerin cenazelerinin kaldırılması ve ailelerine maaş bağlanıncıya kadar yardım yapılabilmesi için her memurdan ayda 25 kuruş kesmek suretile bir yardım sandığı teşkili kararlaştırılmıştır.

Randevucu kadınların muhakemesi

Marika da şahitleri yalan söylemeğe teşvik suçundan tevkif edildi

Randevuculuktan maznun Atina, Katina, Eleni ve Atinanın kızı Zizinin muhakemelerine dün asliye birinci ceza mahkemesinde gizli olarak devam edilmiştir. Muhakemenin öğleden evvelki celsesinde bir aralık mahkeme salonunun kapısı açılmış ve maznunlardan Zizi baygın bir halde koridora çıkarılmıştır. Adliye doktoru tarafından tedavisi yapıldıktan sonra tekrar mahkemeye gönderilen Zizi koridorda:

— Ah, ne yaptık? Biz ne yaptık?

Diye telâşlı telâşlı söyleniyordu.

Bunların muhakemeleri yapılırken bu davaya aid şahidleri yalan söylemeğe teşvik suçundan maznunen yakalanan Marika adında bir kadın da müddeiumumîlik tarafından Sultanahmed birinci sulh ceza mahkemesine sevkedilmiştir. Marika ifadesinde suçunu inkâr etmişse de elde kuvvetli deliller mevcud olduğundan bunun hakkında tevkif kararı verilmiştir. Bu suretle bu davanın şahidlerini muhtelif şekillerde iğfale kalkışarak tevkif edilenler üçe baliğ olmuştur.

Öğrendiğimize nazaran müddeiumumîlik daha üç kadının da bu davanın şahidlerini iğfale kalkıştıklarını haber almış ve bunlar hakkında tahkikata girişmiştir. Bu üç kadının da şu günlerde mahkemeye verilmeleri bekleniyor.

SOHBET:

Derkenar

HÜKÜM — Bir şairin, bir muharririn eserini beğenmediniz mi? hemen itiraz, şu ilimden ve insaftan hız aldığını vehmeden itiraz hazır: «Sen onu kendi âlemi içinde düşün; onun ne yapmak istediğini ara, ona göre hüküm ver. Maksadına ermiş, söylemek istediklerini söylemişse ondan başka bir şey beklemeğe hakkın kalmaz!»

Peki, onu kendi âlemi içinde düşüneyim; fakat onun âlemini bayağı buluyorsam bunu niçin söylemiyeyim? Maksadına ermişse, söylemek istediklerini söyliyebilmişse... Ya maksadı, söylemek istedikleri yavan, pestenkerani şeylerse...

Dikkat edin, bu yoldan gidilince çok garip neticelere varmak kabildir. Meselâ (misallerimi yabancı edebiyatlardan almağı tercih ediyorum), Fransız muharriri Prosper Mérimée, kendi âlemi içinde, maksadına ermek hususunda, bir Fielding'den bir Tolstoydan çok daha mükemmeldir. İngiliz romancısının da, Rus romancısının da yanıldıkları, acemilik ettikleri, kitablarını lüzumsuz şeylerle doldurdukları çok olur. Mérimée gibi bir ustadan ders görmeğe pek ihtiyaçları vardır. O halde Mérimée'yi onlara tercih mi edeceğiz?...

Hayır, münekkidin vazifesi bir eseri tetkikten, tahlilden ibaret değildir; o, bir hiérarchie gözetmekle mükelleftir; sadece maksadı aramaz, o maksad hakkında hüküm verir. Bayağı bulduğunun bayağı olduğunu söyler.

İnsaf... Şu insafın da ne olduğunu bir anlıyayım. Bir adamın, okuduğu kitabı beğenmediğini söylemesi insafsızlık da ona: «Hayır, sen beğenmediğini söylemiyeceksin!» demek insaflık!... İnsafsız olmağı tercih ederim.

II

İHTİSAS — Her iş gibi dil işinin de mütehassıslarına bırakılması lâzımmış. Dil, yani benim düşüncelerimin, duygularımın kalıbı, hatta onların ta kendileri... Düşüncelerimi, duygularımı hangi kelimelerle ve nasıl anlatacağıma ben karışmıyacağım bu işin âlimleri karışacak!...

— Miğden de senin ama miğden hasta olunca sen karışmıyor, hekime, mütehassısa soruyorsun...

— İkisi bir değil; ben miğdemi, kalbimi, bütün vücudumu kendimden ayrı bir şey diye tasavvur edebilirim. Yaşamam için, var olmak için kalbimin, miğdemin, diğer azaların lüzumunu öğrendiğim, yahud düşüncemle bulduğum için biliyorum. Halbuki düşüncem, duygularım için öyle değil. «Varım, çünkü düşünüyor ve duyuyorum. Düşüncem ve duygularım var, çünkü onları ifade edebiliyorum.»

İnsan söyliyen, konuşan hayvandır. Gerçi her ferd, söylemek için lâzım gelen kelimeleri, dili kendi icad etmez; onu etraftan, içinde yaşadığı cemiyetten alır, öğrenir. Fakat bu açıkça, doğrudan doğruya hissettiğimiz şeylerden değildir. Benim dilim bende fıtrî, tabiî gibidir; gözüm, kulağım, ayaklarım gibi doğduğum zaman beraber getirdiğim şeylerden bile bana daha yakındır. Onsuz yaşıyamam; yahud yaşadığımı kendi kendime haber veremem ki bu da, yani

(Devamı 13 üncü sahifede)

Nurullah ATAÇ

Bay Amca Kadıköyde !..

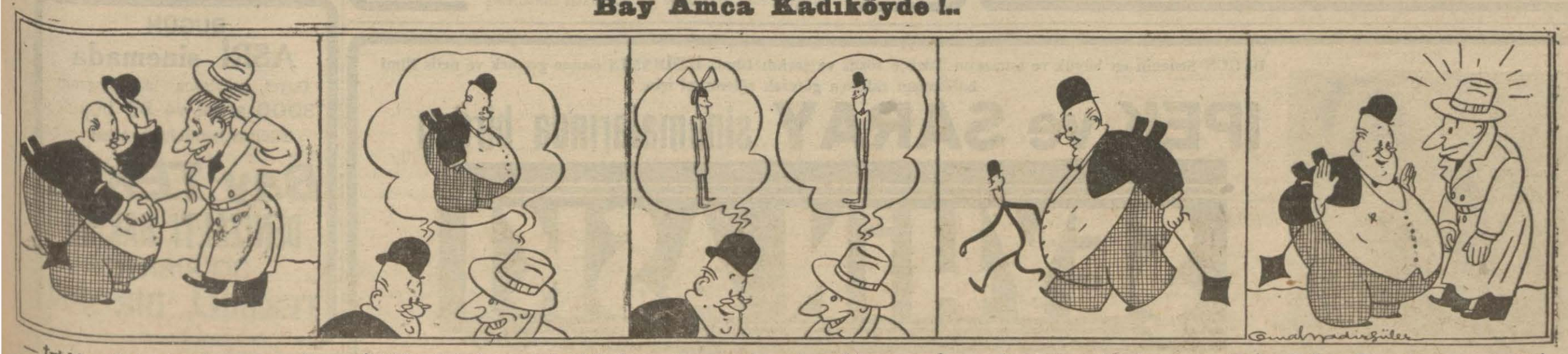

— İyi ki rastladım bay Amca, sana söyliyecek iki çift sözüm vardı!... B. A. — Hayrola, bir suiistimal mi haber vereceksin?..

— İstağfurullah, benim öyle büyük işlere aklım ermez, senin çocuktan bahsetmek istiyorum, küçük Amcadan!...

... Diyorum ki senin mahdumu zayıflatıp inceltsek!...

B. A. — Kızı deseydin, zayıflık modasına uymak için, pekâlâ derdim amma, oğlanı neden zayıflatalım?...

— Senin şişmanlığınla onun zayıflığı güzel bir tezad yapar, küçüğün tıpkı tıpkısına sana benzemesi göze pek hoş görünmüyor!... Gel şunu değiştirelim!...

B. A. — Olmaz bayım, yapamam!..

— Peki bu benzeyişin ne faydası var?..

B. A. — Çok!... Büyüdüğü zaman, büyük servet, yahut büyük mevki sahibi olup kendini kaybederse bul-

10 Yıldanberi

Böyle bir eser ne gördük ne gösterebildik

GARY COOPER'in

En son şaheseri:

MARKOPOLO

nun müthiş maceraları

TÜRKÇE

BAYRAMIN

Birinci günü Başlıyor

31 ikinci kânun SALI

MiLLÎ ve ALEMDAR'da

Bugüne kadar memleketimizde çevrilen filmlerin en güzeli

BİR KAVUK DEVRİLDİ

YAZAN

MÜSAHİPZADE CELÂL

İSTANBULLULAR!

3 Büyük Sanatkârın görülmemiş eserleri

3 ARKADAŞ

Meselâ birinin adı: ROBERT TAYLOR

ve ARİZONA BİLL VALLAC BERRY (Doyulmaz eser)

Programı Bayram münasebetile Pazartesi bitiyor. 3 gününüz kaldı

MiLLÎ ve ALEMDAR'da

Bugün MELEK'te

Saat 1 ve 2,30 tenzilâtlı matineler

HALK OPERET

Bu akşam şen operet

Modern Kızlar

Yazan: M. Yesari

Cumartesi pazar matine 16 da yakında:

La Maskot (UĞURLU KIZ) ★

Tepebaşı Dram kısmı

Bu akşam saat 20,30 da

HAYDUTLAR

5 Perde

İstiklâl cad. Komedi kısmı

Gündüz saat 14 de

Çocuk Tiyatrosu

Gece saat 20,30 da

OĞLUMUZ 4 perde. ★

Köpek isteniyor

Base ve Fosteriye cinslerinden gayet iyi cins 2 yavru köpek isteniyor. Akşam ilân memuruna müracaat. Telefon: 20681 ★

ÖLÜM

Ali Kalıpçı refikası Yoranda Kalıpçı dün gece vefat etmiştir. Cenazesi yarınki pazar günü öğleden sonra saat ikide Feriköy Rum kilisesinden kaldırılarak Şişli Metamorfosi Rum mezarlığına defnedilecektir.

KİRALIK KONFORLU APARTIMAN

Nişantaş karakolu karşısında tam köşede tramvay durağında Saadet apartımanının 2 nci katı kiralıktır. Güneşli ve aydınlık 6 oda, geniş bir hol, kalorifer, her gün sıcak su. 3 numaraya müracaat. Telefon: 43785.

TURAN TİYATROSU

Bu akşam, Cemal Sahir, İsmail Dümbüllü birlikte, okuyucu Burhan saz heyeti

BİNNAZ ÇELEBİ

Komedi 3 P.

Yeni varyete numaraları 1 - 2 - 3 - şubat geceleri Hamiyet Yüceses ve arkadaşları, Cemal Sahir, İsmail Dümbüllü birlikte. ★

Yabancı Kadıköy askerlik şubesinden:

Kadıköy Üsküdar Beykoz kazaları çerçevesi dahilinde oturan taşra şubelerine mensup yabancı 310 - 330 doğumlu ihtiyat eratın mutat olan senelik yoklamalarına 6 Şubat 939 tarihinde aşağıda gösterilen günlerde başlanacaktır. 1 — 6 Şubattan 15 Şubat gününe kadar 310 - 320 doğumlular. 2 — 16 Şubattan 26 şubat gününe kadar 321 - 325 doğumlular. 3 — 26 Şubattan 15 Mart 939 gününe kadar 326 - 330 doğumlular. 4 — Yoklamaya gelmiyen yabancı ihtiyatlarla bunları resmi ve hususi müesseselerde istihdam edenlerin askerlik kanununun 93 üncü maddesi mucibince cezalandırılacağı ilân olunur.

Bu Pazartesi Akşamı

SÜMER SİNEMASI

DANIELLE DARRIEUX'a Güzellik ve Şıklık Kraliçesi ünvanını bihakkın kazandıran ve Lüks ve ihtişamı ve mükemmel mevzuu itibarile bütün dünyayı teshir ettiği

Paris Çiçeği

Emsalsiz filminde 6 muhtelif saç tuvaletini göstermek üzere ŞEREF GALASI verilecektir

Pangaltı - Tepeüstü AKIN sinemasında

ÇIPLAK MELEK — Marlene Dietrich

MEŞ'UM GEMİ — Tamamen renkli

Gündüz ve gece 8,45 te 2 film birden

SAN'AT - MUSİKİ ve GÜZELLİK KARŞISINDA

Duyulacak en büyük Heyecan...

Ancak sinema vasıtasiyle temin olunabilir.

MILIZA KORJUS

FERNAND GRAVEY

LUISE RAİNER

Bu Çarşamba Akşamı MELEK'te

Dikkat birinci gece için Loca kalmamıştır.

Numaralı biletleri evvelden aldırınız.

Harbi Umumîyi doğuran ve dünyayı ateşe boğan

Saray Bosna Faciası

(1914 OLTİMATOM

Fransızca Sözlü Filmi dün akşam ilk gösterildiği

TAKSİM sineması

Seyircilerini heyecan ve hareket dolu sahneler arasında dolaştırarak bir tarihî safhayı gözleri önünde canlandırmışlardır. Baş Rollerde:

DITA PARLO ve ERIC V. STROHEIM

Bugün saat 1 ve 2,30 da tenzilâtlı matineler

Bugün SAKARYA sinemasında

Bütün dünyada emsalsiz bir muvaffakiyet kazanmış olan

GÜNAHKÂR KIZLAR

filmini mutlaka gidip görünüz. Baş Rollerde:

CORINNE LUCHAİRE ve ANNIE DUCAUX

ilâveten: TATLI GÜNAH

ROBERT TAYLOR ve JEAN HARLOW

tarafından. Ayrıca: Yeni PARAMUNT JURNAL

Bugün saat 1 ve 2,30 da tenzilâtlı matineler

BUGÜN

KADIKÖY

HALE'de

SENYORİTA

938 in Biricik Aşk eseri

JEANETTE MAC DONALD - NELSON EDDY ★

BUGÜN Senenin en büyük ve muazzam Türkçe sözlü ve şarkılı filmi. İZDİHAMIN önüne geçmek ve nefis filmi halkımızın rahatça görerek eğlenmesi için

İPEK ve SARAY sinemalarında birden

ŞEYHİN AŞKI

Baş Rollerde: RAMON NOVARO - MİRNA LOY

Alaturka Musiki ve Fasılları tertip edenler: M. C. ve CEVDET KOZAN Şarkı ve gazelleti: MUSTAFA ÇAĞLAR

Bugün saat 1 ve 2,30 da tenzilâtlı matineler vardır.

Dikkat: Şeyhin Aşkı bayramda İzmirde YENİ Sinemada gösterilecektir.

BUGÜN

ASRÎ sinemada

Gayet müstesna bir program

3000 artist ve 50 büyük

Yıldızın iştirâkile çevrilen

Bay TEKİN

DENİZALTI HAKİMİ

30 kısım

TEKMİLİ BİRDEN

Beyoğlu Halkevinden:

1 — 28 ikincikânun cumartesi akşamı saat 20,30 da ve 29 ikincikânun pazar günü saat 14,30 da Evimizin Beyoğlunda Nurziya sokağındaki temsil salonunda gösterit şubemiz (Katil) piyesini temsil edecektir. 2 — Davetiyeler Evimiz direktörlüğünden alınır.

POLİTİKA

Avrupa sulhü en karanlık günlerini yaşıyor

Yirmi iki milyon nüfuslu büyük bir millet olan İspanyollar üç senedenberi iki cepheye ayrılarak birbirinin boğazına sarılmışlardır. Bir tarafta son intihapta ekseriyet kazanan Kızıl partilerin hükûmeti ve bunun milis namı altında topladığı kuvvetler bulunuyor. Diğer tarafta hemen hemen hepsi zadegândan olan ordu zabitlerinin kendilerine baş yaptıkları general Frankonun kuvvetleri vardır.

Sol partiler hükûmetine Sovyetler ve Fransadaki sollar ve faşist düşmanı bütün dünya memleketlerinin sol partileri gönüllü, silâh ve mühimmat suretile yardım etmekte ve general Frankoya da İtalya ve Almanya müzaheret göstermekte olduğundan İspanyadaki dahilî harp ayni zamanda bir nevi milletler harbi şeklini almıştır.

General Franko, memleketin payitahtı Madridi alarak vaziyete hâkim olmak istemişti. Buna muvaffak olamayınca şimalî İspanyanın Atlas Okyanus mailesindeki maden havzalarını ve buralarda hepsi sol hükûmet taraftarı maden amelesini ele geçirmeği düşünmüştü. Bu tasavvuruna muvaffak olmakla beraber sol hükûmetin mukavemetini kıramamıştı.

Çünkü hükûmet Madritten Barselonaya nakletmiş ve şimalî İspanyanın Akdeniz mailesindeki Katalonya bütün İspanyanın sanayi mıntakası olduğundan burada hem silâh ve mühimmat ihtiyacını hem de kendisine taraftar ameleden olanlarla efrad kadrosunu temin etmişti.

Bu vaziyet karşısında general Franko dahi geçen Noeldenberi bütün kuvveti ile ve bahusus İtalyan gönüllü fırkaları ve Fas kuvvetlerile Katalonya üzerine yüklenmiştir. Sol hükûmet Madrit, Endülüs ve Estremadura cephelerinde yaptığı gösteriş hareketleri ile Katalonya cephesindeki tazyiki durdurmak istemiş ise de muvaffak olamamıştır.

Nihayet Katalonyayı teşkil eden dört eyaletten üçü yani Lerida Tarragona ve Barselona merkezlerile beraber sukut etmiştir. Sol hükûmetin elinde Fransa hududundaki Gerona kalmıştır. Şimdi Fransada hükûmeti bütün Katalonyanın ve sonunda Madrit ve orta İspanyanın sukut etmesine, mani olmak üzere gönüllü ve silâh göndermek suretile müdahalede bulunması için sol partiler tazyik ediyorlar. Hükûmet İngilterenin politikası izinde yürüyerek artık Frankonun vaziyete hâkim olması suretile İspanyanın tamamiyet ve istiklâlinin mahfuz kalmasına taraftardır. Lâkin müdahaleye yahut sukuta icbar edilmesi ihtimali bertaraf olmamıştır.

İtalya ise böyle bir ihtimali daha kuvvetle müdahale ve hatta açıktan açığa harp ile karşılamağa hazırlanmıştır. Kısmî seferberlik yapılmıştır. Almanya her suretle İtalyaya yardıma hazırlanmıştır. Avrupa sulhu en karanlık günlerini yaşıyor.

AKŞAM

Köy halkına mavzer ateşi

Beş köylüyü öldüren Hüseyinin muhakemesine başlandı

Çatalcanın Öcünnü köyünde bir tarla meselesinden mavzerle beş köylüyü öldürüp yedi kişiyi yaralıyan ve beş kişiye de öldürmek kasdile silâh atan Hüseyin ile, kendisini bu cinayete tahrik etmekten maznun babası Ali ve suç ortaklığından maznun, gayrimevkuf kardeşi Hasanın muhakemelerine dün ağırceza mahkemesinde bakılmıştır.

Vaka esnasında Hasanın yanında bulunan Çırak Hasan dün şahid olarak dinlenmiştir. Hasan ifadesinde muhacir köylülerin tarlaya gelip balta ve kazmalarla Hüseyinin üzerine hücum ettiklerini ve onun da kendisini kurtarmak için mavzerle ateş ettiğini söylemiştir. Diğer şahid çırak Cemil de ayni ifadeyi vermiştir.

Bunların hazırlık tahkikatında verdikleri ifadeler okununca orada, köylülerin hiç bir taarruz hareketinde bulunmadıkları ve köylüleri görünce Hüseyinin birdenbire mavzerini alıp üzerlerine ateş ettiğini söyledikleri görüldü. Bu husus kendilerine ihtar edilince ikisi de:

— O ifademiz yanlış yazılmış. Burada söylediklerimiz doğrudur.

Dediler. Bunun üzerine müddeiumuminin de talebi üzerine ifadelerini mahkemede ketmetmek suçundan dolayı bu iki kişi haklarında kanunî takibat yapılmasına karar verildi. Bundan sonra dinlenen köylülerden şahid Hasan:

— Biz yedi kişi tarlaya gittik. Biri de, yanımızdaki arkadaşımız Selimin karısı idi. Biz tarlaya girergirmez Hüseyin kâhya birdenbire arabanın içinden tüfeğini alıp üzerimize ateş etmeğe başladı. Biz kaçarken arkamızdan ateş ederek kovalıyordu. Yolda Hüseyin kâhyanın babası Ali kâhya ile kardeşi Hasan kâhya da ata binmiş olarak karşıdan göründüler. Elinde tabanca bulunan Ali, oğluna: «At, vur. Kurşunun şaşmasın.» diye bağırıyordu. Hasanın elinde de tufek vardı. Biz onlara taarruz etmedik, elimizde hiç bir şey yoktu.

Dedi maznunlar bunun ifadesini kabul etmediler. Gelmiyen şahidlerin celbi için muhakeme başka güne bırakıldı.

Ingiltereye 11 vapur henüz sipariş edilmedi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

İmpeks meselesi bir Maliye ve bir de İktısad Vekâleti müfettişi tarafından tetkik edilmektedir. Adliye de bildiğiniz veçhile harekete geçmiştir.

— Müfettişlerin bu tetkikleri Denizbankın diğer işlerile alâkadar mıdır?

— Hayır. Müfettişlerin tetkik mevzuu yalnız İmpeks meselesidir. İmpeks şirketine bankamızca bir teminat mektubu verilmiş olması işi de şöyledir: Bütün şirketlerin, teşekkül ederken sermayelerinin bir kısmını toplamış ve ruhsat almak için bir bankaya yatırmış olması lâzımdır. Banka da buna mukabil bir mektup verir. İmpeks şirketi için bu mektubu Denizbank vermiştir.

İki İngilizin İngiltereye ısmarlanan 11 vapurun siparişi işinde alâkaları meselesine gelince: Yapılan tahkikat sırasında bunu teyid edecek bir şeye rastlanmamıştır. Esasen İngiltereye yeni 11 vapurun siparişi henüz vaki değildir. Banka bu hususta hazırlıklarını ikmal ederek İktısad Vekâletine arzetmiş, fakat İktısad Vekâleti noktai nazarını henüz bildirmemiştir.

Almanyadan gelen vapurlardan Etrüsk için yapılan tetkiklerin safhatı hakkında bugün vazifedarlardan izahat istedim. Bilâhare sizi bu hususta tenvir ederim. Almanyaya ısmarlanan diğer vapurlardan şu günlerde gelmesi beklenen vapur yoktur.

Satyenin Fındıklıdaki binasının Denizbank tarafından satın alınması safhası benim bildiğime göre, İktısad Vekâletince tetkik edilmektedir. Ben geldiğim zaman vaziyeti böyle buldum.»

Bazı gazeteler İmpeks şirketi meselesinde adı geçen iki İngilizden bahsederlerken İngiltereye on bir vapur siparişinin 100,000 liralık bir komisyon tevlid ettiğini tebarüz ettirmişlerdi. Denizbankın yeni umum müdürü B. Yusuf Ziya Erzinin yukarıdaki sözlerinden de anlaşılacağı veçhile İngiltereye 11 vapur siparişi henüz vaki olmamıştır.

İstanbul defterdarı Denizbank müdürünü ziyaret etti

İstanbul defterdarı B. Şevket dün öğleden sonra Denizbank umum müdürü B. Yusuf Ziya Erzini ziyaret ederek bir müddet görüşmüştür.

Tubinin vekilinin bir mektubu

Dün B. Tubininin vekili Richard Spieler imzasile şu mektubu aldık:

«Sayın gazetenizin bugünkü 7286 ıncı sayısında intişar eden «İmpeks» işine aid bir yazıda benim de adımın karıştırılmış olduğunu teessürle gördüm.

Benim ne «İmpeks» şirketi ile ne de Krab ismindeki zat ile hiçbir alâkam yoktur. Bunu resmen beyan ve hakkımda intişar eden rivayetleri tekzip etmenizi rica ederim.»

Müessif bir irtihal

Eski Paris sefiri Salih Münir paşa vefat etti

Eski devrin tanınmış siyasilerinden, «Paris sefiri» diye maruf mütekaid büyük elçi Salih Münir (paşa) dün sabah vefat etmiştir. AKŞAM sütunlarında her cuma « Geçmiş zamanlar » diye yazıları intişar eden bu zatı, karilerimiz arasında tanımıyan yoktur. Hattâ dün de, vefat etmesine rağmen, evvelden verdiği makalelerinden biri çıkmıştır.

Salih Münir (paşa) , 1895 senesinde doğmuştu. Ticaret ve Nafıa Nazırı müverrih Mahmud Celâleddin paşanın oğludur. Kendisi Çorlulu Ali paşa sülâlesindendir. Pek genç iken devlet hizmetine girmiş, Amediye odasında bulunmuş, Başvekil Ahmed Vefik paşanın kâtipliğini yapmıştır. Kendisinin Sultan Hamide çocukluğundanberi intisabı olup daha devlet hizmetine girmeden evvel yanına gidip gelirdi. Pederi pek meşhur bir zat olduğundan zamanının ileri gelen bir çok maruf ricali ve ulemasile küçük yaşındanberi temasta bulunmuştur. Suphi paşanın Nezaretinde ticaret mektupçuluğunda çalışmış, bilâhare Hariciye mektupçusu tayin edilmiştir. Bu memuriyette uzun seneler kaldıktan sonra Paris Büyük elçiliğine, bilâhare Paris uhdesinde kalmak üzere Bern ve Brüksel sefirliklerine de tayin edilmiştir. Meşrutiyetin ilânına kadar bu vazifelerde kalmıştır. Meşrutiyeti müteakib zamanını tarihî tedkiklere hasretmiş ve Paris Tarihi siyasî encümenine âza intihab edilmiştir. Bu müddet zarfında fransızca, türkçe bir çok neşriyatta bulunmuştur. Türkçe olarak (Diplomasi) ve (Almanya) namiyle, fransızca olarak harbi umumî esnasında Türk - Rus münasebatına dair telif eserleri intişar etmiştir. Bir de gayri matbu Tarihi siyasisi vardır. Küçük yaşında iken şehzade Hamid efendinin Hocası Ali efendi tarafından takdim edilmiş ve bu münasebeti ömrünün sonuna kadar devam etmiştir.

Cenazesi Beşiktaşta Nüzhetiye caddesinde 30 numaralı evden bugün saat 14 de kaldırılarak namazı Sinanpaşa camiinde kılındıktan sonra Yahyaefendi mezarlığında aile kabrine defnolunacaktır.

Allah rahmet eylesin. Kederdide ailesine taziyetlerimizi sunarız.

Dağ başında cinayet

Bir tarla meselesinden çıkan ihtilâf cinayete kadar gitti

Kandıra (Akşam)— Bir tarla meselesinden araları açık olan Bozburun köyünden Hamidle, Çorallar köyünden Osman dağda biribirlerine tesadüf etmişler, bu tesadüfü fırsat bilen Osman elindeki sopa ile Hamide vurmaya başlamıştır. Bu suretle başlayan kavga biraz sonra daha kızışmış, Hamid de elindeki balta ile Osmanı muhtelif yerlerinden yaralamış, ve bir aralık bıçağını çekerek Osmanın vücuduna saplamak suretile öldürmüştür.

Katil bu cinayetten sonra kaçmaya teşebbüs etmişse de jandarmalar tarafından yakalanarak adliyeye teslim edilmiştir. Katil Hamid de sol ayağından yaralıdır. Tahkikata devam ediliyor.

Meclis intihabatın tecdidine karar verdi

Reis B. Abdülhalik Renda 3 nisanda toplanmak üzere 5 inci içtima devresinin nihayet bulduğunu bildirdi

Ankara 27 (A.A.) — B. M. Meclisi reisi B. Abdülhalik Rendanın riyasetinde yaptığı bugünkü toplantısında, B. Hasan Saka «Trabzon» tarafından verilen bir kararı kabul etmek suretile intihabatın yenilenmesine karar vermiştir.

Bu suretle Büyük Meclisin, beşinci intihab devresinin son içtimaını teşkil eden bugünkü toplantısında celsenin açılmasını müteakip söz almış olan Başvekil B. Refik Saydamın umumî tasvip sesleri ve sürekli alkışlarla karşılanan beyanatı dinlenmiştir.

Başvekili kürsüde hatipler takip etmiştir.

İlk söz alan B. Refik Şevket İnce -Manisa-, Büyük Atanın ebediyete kavuştuğu tarihtenberi geçen iki buçuk ay ilerisinde Meclis huzuruna gelen ikinci bir hükûmete itimad reyi verilmek üzere bulunulduğunu kaydederek bu vaziyetten mâna çıkarmak istiyenlere karşı verilecek cevabın «Türkiye baştan aşağı muayyen bir idealin, C. H. Partisi idealinin, sarsılmaz bir taraftarıdır. Ve Türkiye Millet Meclisi onun timsalidir» olacağını söylemiş ve demiştir ki:

— Halk Partisinin icarî kuvvetlerini vekâleten ifa edecek olan Vekillerimizin simaları değişebilir, fakat hiç bir zaman değişmiyecek olan ana programımızın esasıdır. Biz Vekillerimizi tatbik edecekleri yeni programdan dolayı değil, zaten mevcud olan Halk Partisi programının tatbikatı bakımından tedkik ve mukayese etmek vaziyetindeyiz.»

Hatip bundan sonra bazı temennilerde bulunmuş ve bu arada topraksız çifçilere toprak tevzii işi üzerinde durarak bunun biran evvel neticelendirilmesini istemiştir.

Müstakil mebus B. Hüsnü Kitapçı -İzmir-, okunan hükûmet programının bir Parti hükûmeti programı olmayıp bütün bir millet ve memleket tarafından benimsenen bir program olduğunu işaret etmiş, devlet cihazlarının muntazam bir şekilde işlemesinin temin edilmesi ve bu noktada üstün bir titizlik gösterilmesi temennisinde bulunarak, her işin başında bu hassasiyeti göstermiş olan Başvekil B. Refik Saydam'ın bu hususiaki karakterini tebarüz ettirmiş ve sözlerini şöyle bitirmiştir:

«Biz burayı terkederken memleket işlerinin en güzel bir tarzda icra edileceğine mutmain olarak gitmek şeref ve huzurunu bize bahşeden Büyük Şefe hürmet ve tazimlerimi sunarım.»

B. Halil Menteş -İzmir-, «Müstakil mebus», şimdiye kadar şahit olduğumuz bütün çalışmaları, muntazam ve nezih iş görmek evsafı mümeyyizesini taşıyan B. Refik Saydama ve arkadaşlarına itimad reyi vermek benim için bir zevktir.» diye söze başlamış, çiftçinin kalkınmasını temin edecek tedbirler üzerinde hükûmetin daha yakın bir alâka göstermesini istiyerek bu hususta bazı temennîlerde bulunmuştur.

B. Ruşeni Barkam -Samsun-, Hükûmet programının en mühim noktasının millî müdafaa kuvvetlerimize verilen ehemmiyet olduğunu tebarüz ettirmiştir.

Bu beyanatları takiben reye müracaat edilerek hükûmete beyanı itimad olunmuştur.

Tasnifi âra neticesinin bildirilmesinden sonra da B. Hasan Saka -Trabzon- ve arkadaşları tarafından verilmiş olan şu takrir okunmuştur:

«Büyük Meclis intihabatının yenilenmesine karar verilmesini dileriz.»

Takrir reye konularak ittifakla tasvip olunmuş ve celse yarım saat kadar tatil edilmiştir.

Yine reis B. Abdülhalik Rendanın başkanlığında olarak ikinci celse açıldığı zaman encümenlerde tetkikatı ikmal edilmiş olan bazı kanun lâyihalarının ehemmiyetlerine binaen ruznameye alınarak müstaceliyetle müzakeresi istenilmiş ve bu tasvip edilerek bunlardan damga resmi kanununda tadilât yapılması ve bazı bütçelere munzam tahsisat konulması hakkındaki kanunlar müzakere ve kabul edilmişlerdir.

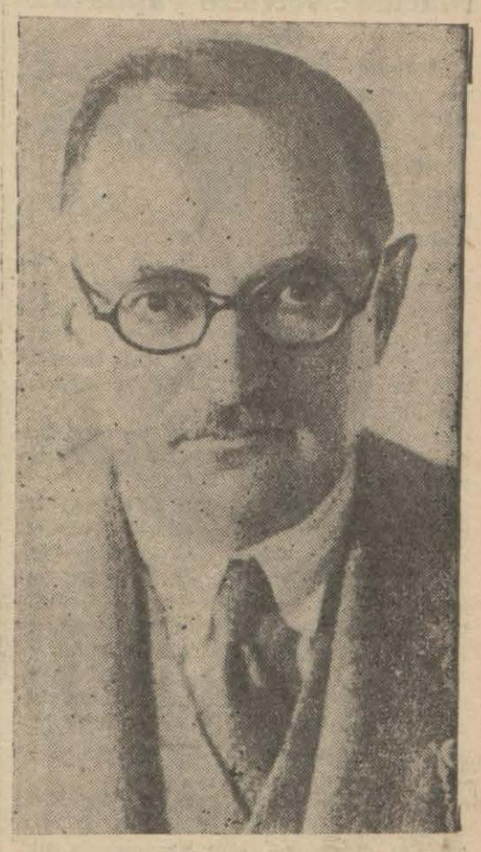

B. Abdülhalik Renda

Meclis ruznamesinde bulunan ve yeknesak bir deniz balizopi sistemine mütedair anlaşmaya iltihakımıza aid kanun lâyihasının müzakeresini takiben de B. Hasan Saka -Trabzon- un aşağıdaki takriri okunmuştur:

«Bundan evvelki celsede intihabın yenilenmesine karar vermiş olan B. M. Meclisinin ruznamesinde müzakere edilecek mühim bir madde kalmamış olmak itibarile nisanın üçüncü pazartesi günü fevkalâde içtimaa başlamak üzere inikada nihayet verilmesini teklif ederim.»

Takririn reye konularak Meclisin müttefikan tasvibine iktiran etmesi üzerine de reis B. Abdülhalik Renda alkışlarla karşılanan şu sözlerile saat tam 16,30 da B. M. Meclisinin beşinci intihap devresi içtimalarına nihayet vermiştir:

«Muhterem arkadaşlar, intihabın yenilenmesine ve inikada nihayet verilmesine dair ittihaz buyurduğunuz kararlarla bugün B. M. Meclisinin beşinci içtima devresi sona eriyor. Bu devrenin her içtima senesinde reisliğe seçmek suretile hakkımda göstermek lütfunda bulunduğunuz büyük itimad ve teveccühün kıymetli hatırasını daima minnet ve şükranla muhafaza edeceğim.

Bu büyük itimada ve her vakit gösterdiğiniz yüksek müzaharete istinaden nizamnamei dahiliyi, bitaraflığı ve hiç bir arkadaşımı istiyerek incitmemeği göz önünde bulundurarak vazifemi ifaya çok dikkat ve itina sarfettim. Ancak bu dikkat ve itinama rağmen her hangi bir arkadaşımı incitmişsem bunun istemiyerek ve vazife icabı olduğuna itimat buyurarak af ile müsamaha göstermenizi -Estafurullah sesleri- arkadaşların büyük lütufkârlıklarından dilerim.

Çok aziz arkadaşlarım, bugün sizleri uğurlarken her birinize ayrı ayrı derin saygı ve samimi sevgilerimi sunarak sıhhat ve selâmet ve muvaffakıyetler temennî ediyor, ittihaz buyurduğunuz kararlar dairesinde nisanın üçüncü pazartesi günü toplanmak üzere B. M. Meclisinin beşinci devresinin son inikadına nihayet veriyorum.» -Sürekli alkışlar-

KANSIZLIK
Nörasteni, zaflyet ve Chlorose
benizsizlik için yegâne deva kanı ihya eden
En muntahip etibba tarafından tertip edilmiştir. SIROP DESCHIENS, PARIS

ÇİÇEK . MEYVA . SEBZE . KÜMES

TAVUKÇULUK:

Kuluçka makinesinden çıkarılacak civcivlere yapılacak ihtimam

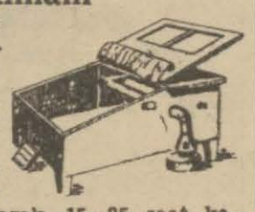

Kuluçka makinesinden çıkan civcivleri derhal, kuluçka makinesinin alt tarafında bulunan hususi civcivleri kurutmağa mahsus olan çekmecenin içine koyarak, 15 - 35 saat kadar burada bulundurarak kurutulması temin edilir ve bu müddet zarfında, bittabi, civcivlere katiyen bir şey verilmez. Ondan sonra bilâhare izah edeceğimiz tarzda kıyılmış yumurta ve kıyılmış yeşillik verilir.

Kurutucu mahallin hararet derecesi fazla olmamalıdır. Bunun gibi soğuk ta olmamasına itina etmek lâzımdır.

Böyle kurutulmuş olan civcivler, bu mevsimlerde sıcak bir odada bulunan ana makineleri altına konarak muhafaza edilir ve buralarda beslenir. Kulukça makinesinden alınan, böyle anaları bulunmıyan civcivleri behemehal ana makinelerinde beslemek, büyütmek faydalıdır.

Ana makinesi; tıpkı kuluçka makinelerinde olduğu gibi, ısıtılması lâzımdır. Binaenaleh ana makineleri de ya sıcak hava veya sıcak su ve yahut elektrik cereyanı ile ısıtılırlar.

Ana makinelerinin hararet dereceleri tavukların tabii hararet dereceleri olan 39 - 40 dereceden aşağı olmamasına dikkat etmeli. Maamafih bu hararet bidayette lâzımdır, aynı zamanda geceleri temin edilmiş olması icab eder. Gündüzleri daha az olabilir. Hele güneşli havalarda ana makinesini o kadar yakmamak lâzımdır.

Resmimiz, sıcak su ile ısınan lâmbalı bir ana makinesini göstermektedir ki, bunların büyüklüğü kuluçka makinesinin cesametlerine göre olabilir. Resmini dercetiğimiz makine 65 - 70 piliç için elverişli bir ana makinesidir. Daha fazla civciv yetiştirmek için büyük ana makineleri istimal olunur ki, bunlar için de civcivleri muhtelif gruplara ayırmak ve kümeslerini, bulundurulacak yerlerini ona göre yapmak lâzımdır.

Bu gibi ana makinelerinin hararet dereceleri birinci haftalarda 25 - 30, ikinci hafta 20- 25, üçüncü haftalarda daha az olabilir. Ondan sonra soğuk havalarda makine yalnız geceleri yakılır, gündüzleri yakılmaz. Yalnız pek soğuk havalarda, güneş bulunmadığı zamanlarda, gündüzleri de, bazan yakılmasını tavsiye ederiz.

Ana makinesine konulmuş olan civcivler bir müddet, yani 9 - 10 gün kadar dışarıya çıkarılmamalıdır. Ondan sonra matlup cesameti iktisab edeceklerinden ana makinelerinde serbes bırakılabilir. Esasen ana makineleri tel ile bölünmüş yerlere konacağından civcivlerin dışarı çıkmalarında bir mahzur yoktur.

Ana makinelerinde yetiştirilmiş, beslenmiş olan civcivler 6 - 7 hafta sonra, mükemmel denecek bir şekilde piliç olurlar. Bu takdirde artık ana makinelerine ihtiyaç ta kalmaz.

Şayet, civcivler kânunusani nihayetlerine doğru çıkarılmışlar ise, o takdirde ana makinelerinin sıcak odalarda bulundurulması lâzım olduğu gibi, piliçlerin de bir müddet mümkün mertebe bu odalarda kalmalarına müsaade edilir, aksi takdirde soğuktan çok müteessir olarak mahvolmaları ihtimalleri vardır.

Ana makineleri nerelere konmalı? Ana makinelerini kurak, rütubetsiz yerlere, hava cereyanlarının bulunmıyacağı mahallere koymak lâzımdır.

Civcivler, bidayette hararetli, güneşli yerleri sevdiklerinden ana makinelerini bahçenin en ziyade güneş gören, üzerleri örtülü yerlere koymalıdır. Yalnız fazla hararet ve fazla güneş ziyası, civcivlere dokunur, şu halde mevsime göre bunu idare etmek lâzımdır.

Sıcak ve güneşli mahallerde ana makinelerini üzerleri örtülü, daha gölgeli mahallere yerleştirmelidir. Bunun gibi, ana makinelerini behemehal tel ile tahdid edilmiş mahallere koymalıdır. Bu suretle civcivler kaybolmazlar ve kendilerine zararlı olan yemleri yemezler.

Bununla beraber, ana makinelerinin gayet temiz, tufeyli haşerelerden, meselâ: Bitlerden âri bulunmasına çok dikkat etmek lâzımdır. Zira bitler civcivlerin en büyük düşmanlarıdır. Bunun için de civcivleri ana makinelerine koymazdan önce makinelerin iyice temizlenmesi, içerisinde kükürt yakılması, ve yahut ta dezenfektan bir madde ile makineyi dezenfekte etmek lâzımdır.

Kulukça makinesinden çıkan ve ana makinesine konan civcivlerin nasıl ve ne ile beslenmesi lâzımgeldiğini ikinci bir yazımızla izah edeceğiz.

Resmimiz, 60 - 80 civciv için küçük bir ana makinesini göstermektedir. Makinenin yan tarafında küçük bir lâmbası, üzerinde de camlı bir kapağı vardır. Kapağın üzerinde lâmba cihetindeki küçük mahalli örtmek için üzerinde kesilmiş fanilâ parçaları vardır, ki, bu kısım civcivleri örter. Diğer tafında da civcivlerin çıkmasına mahsus bir kapısı vardır.

Çiçekçilik

Bahçelerimizi ve evlerimizin antrelerini süsliyen Ortancalar (Hortensia Commun)lar nasıl yetiştirilir

Resmimizde görülen Japon cinsi, büyük top şeklinde ortancalar funda toprağında yetiştirilen fidanların, çiçeklerin en güzeli ve en dayanıklısıdır.

Ortancaların en mühim hassaları; ortancalar güneş ve kurağa katiyen dayanmazlar, yanar mahvolurlar. Duvar diplerinden, gölgeli mahallerden, bilhassa havuz başlarından çok hoşlanırlar. Buralara dikilirlerse büyük büyük fidanlar hasıl olur.

Ortancalar funda toprağında mükemmel yetişirler. Maamafih kestane çrüntüsünde de iyi olur.

Ortancaların çiçek açma zamanı dikildikleri mahallere göre değişir. İstanbulda ve memleketimizin İstanbul iklimine müşabih olan mahallerinde, lodosa karşı olan sıcak yerlerde haziran ayında çiçek açarlar. Halbuki poyraza karşı olan serin yerlerde ise, ancak bir buçuk ay sonra çiçek açarlar, yani ağustosta....

Ortancaların yetiştirme, çoğaltılma tarzları; ilkbaharda mart, nisan aylarında 7 - 8 santim uzunluğunda dallar kesilerek funda toprağında çelik usulile üretilirler. Çelikler iyice köklendikten sonra sonbaharda saksılara alınırlar, yahut doğruca dikilecekleri yerlere dikilirler.

Ortancalar suyu ziyade seven çiçeklerdendir. Kuru kalırlarsa sarılık denilen hastalık fidanları tamamile mahveder.

Bazan ortancaların üzerlerinde sararmış yapraklar göze çarpar, her ne kadar bu manzara hoşa giderse de, bu hal bir nevi sarılık hastalığıdır.

Bu takdirde % 2,5 - 3 nisbetinde su içerisine kibritiyeti hadid (kara boya) karıştırmak ve bu su ile ortancaları sulamağı tavsiye etmek isteriz.

Ortanca saksılarının toprağını kasımda veya biraz daha sonraları değiştirmek lâzımdır.

Bazı bahçelerde, bilhassa salonlarda gördüğünüz mavi veya diğer bir renkli ortancalar tabii renkte bir ortanca değildir. Bunlar kimyevî muameleye tâbi tutularak elde edilmiştir.

Bunun bir çok usulleri varsa da, en iyisi nisan ayında, daha koncalar görünmeden evvel yüzde bir nisbetinde Alum d'amoniaque ile sulamalıdır. Bundan başka funda toprağına % 10 nisbetinde kara taş - mekteplerde kullanılan, taş tahta denilen evlerin damlarında örtü, kiremit makamında kullanılan arguz taşının ince tozuna yüzde üç nisbetinde kibritiyeti hadid karıştırarak yapılan mahlût toprakta dahi ortancalar mavi çiçek açarlar, ki, bu gibi demirli topraklar tabii olarak ta bulunur.

Ortancalara vaktinden evvel çiçek açtırmak için; bunun için de, saksılar içindeki ortancaları, sobalı, sıcak yerlere koymalı. Bir veya iki senelik fidanlar sonbaharda büyücek saksılara dikilmeli, gölgeli yerlere konmalı ve bilâhare vaktinden evvel çiçek açtırmak için de, sıcak yerlere koymalı ve sularına dikkat etmelidir.

Bu tarzda kânunusani veya şubata kadar dışarıda ortancalar bırakılır, ondan sonra, dalları, kuvvetlerine göre, 2 - 3 göz üzerinden yukarısı budanır ve hararet derecesi 20 olan bir mahalle konur. Böyle sıcak yerlerde toprak kurumağa başlayınca tekrar sulanırlar, bulundukları yerlerin ratıb olması ve hattâ bu maksadla da günde üç defa fıskiye ile fidanların sulanmaları faydalı olur.

Böyle muntazam bakılan, sulanan fidanlar güzel ve büyük dallar hasıl ederler ve koncalanırlar. Arasıra da suyu kesmek faydalı olur. Fidanlarda koncalar görülünce, her gün muntazaman sulamak lâzımdır. Çiçek açmıyacak bazı dalları kesmek lâzımdır.

Vaktinden evvel çiçek açtırmağa en elverişli, müsaid olan Japon cinsi ortancalardır.

Hydrangea (Hortansis roséa) çeşidi en makbulüdür.

Envai şunlardır:

I — Pembe ortancalar, H, Har roséa vaktinden evvel çiçek açarlar.

II — Yaprakları alacalı ortancalar, H. Follis Argentée, çiçekleri beyaz, yaprakları alacalı, gayet güzel bir çeşiddir. Bunların fidanları güneşe de dayanırlar.

III — Jandark ortancaları, H. Janne D'Arc, beyaz çiçeklidir. gayet makbul bir ortanca ise de yetiştirilmesi biraz güçtür.

IV — Büyük çiçekli ortancalar, H. Peniculara grandiflora, bu çeşid en ziyade bir ağaç şeklinde olur. Bunların çiçekleri de iridir, manzarası da gayet güzeldir.

V — H. Stellata, bu da büyük beyaz çiçekli bir nevidir. Çiçeği sulanacağı vakit penbeleşir

Resmimiz, ortanca komnanı: Hortansia Commun'u göstermektedir.

SEBZECİLİK:

Çok kıymetli ve pek mugaddi olan sebzelerden bezelyeler nasıl yetiştirilir?

Bekaliye fasilesinden olan ve Lâtince Pisum Satinum denilen bezelyeler, bir çok sebzelerin en iyi ve en mugaddisidir.

Bezelyelerin envaı pek çoktur.

Tane bezelyesi, yeşil meyvası, kabuklarile yenilen bezelyeler namile, başlıca iki mühim grpa ayırabiliriz.

Konservecilikte ne ziyade aranılan tane bezelyesidir.

Bezelyeler, mevaddı azotiyesi itibarile zengin olmasından dolayıdır ki, sarfiyatı diğer sebzelere nazaran daha fazladır. Zira, bunun muhtelif yemekleri yapılır. Taze iken, kabuklu tanelerile beraber etli yemekleri, mükemmel olur.

Taneleri tereyağında kızartılarak, bir çok etli yemekler, kızartmalar için de mükemmel garnitür olur.

Bundan başka, et suyu ile yapılmış, salçalı çorbası cidden enfes olur.

Tereyağı ile kızartılarak, kuşbaşı et ile yapılan bilâvı da mükemmel olur, lezzetine diyecek yoktur.

Velhasıl bezelye, sebzelerin kralıdır. Kır bezelyesinin de, kuru olarak, etli yemeği mükemmel olur.

Memleketimizde yetiştirilen sultani bezelyeler de mükemmel olur.

Bezelye ziraati, İngilterede, Almanyada, Fransada pek ziyade teammüm etmiştir.

Resmimiz İngilterenin pek meşhur olan konserve bezelyesini göstermektedir. Taneleri iri, körpe, tereyağı gibi yumuşaktır.

Bezelyelerin ekim mevsimi; bezelyeler, sonbaharda kânunlarda, en iyisi şubat veya mart bidayetinde ekilmelidir. Bezelyenin daha erken ekilmesi faydalı olur. Maamafih kışı şiddetli olmıyan, fazla don bulunmıyan mahallerde bezelye, hemen her vakit ekilebilir. Bu mevsimlerde ekilen bezelyeleri mayıs nihayetinde, nisanda bile toplamak kabil olur.

Bezelyeler, o kadar müşkülpesend sebzelerden değildir. Az rütubetli, yumuşak, kabili nüfuz topraklardan çok hoşlanırlar. Madeni gübrelerden yalnız fosforlu, potaslı gübreleri severler, Azotlu gübrelere o kadar ihtiyaçları yoktur. Çünkü, azotu kökleri vasıtasile havadan alırlar.

Bezelye nasıl ekilir? Bezelyeyi sıravari ekmek lâzımdır. Toprak iyice hazırlandıktan sonra, tesviye edilip çapa ile sıravari, muntazam çizgiler açılır, çizgiler arasında 40 - 45 santim aralık verilirse kâfidir. Yalnız sırık bezelyeleri aralarına daha fazla, meselâ: 70 - 80 santim aralık vermek lâzımdır.

Açılan çizgiler üzerinde, bezelyeler 9 - 10 santim fasılalarla ve 4 - 5 santim derinliğinde dikilirler ve üzerleri biraz tazyik olunur, bir mikdar da çürüntü verilirse faydalı olur.

Bezelyeler ekilip çimlendikten sonra, 6 - 7 santim olunca bir çapa, keza 25 - 30 santim boylanınca da ikinci bir çapa vurularak bezelyelere çalı konmağa başlanır. Konacak çalıların dallı, budaklı olması şarttır. Konacak çalıların, dalların boyları 1 - 1,5 metre olursa kâfidir. Konacak çalı veya sırıkların içeriye doğru biraz meyilli konması, bezelyelerin kolaylıkla sarılmasını temin eder.

Ekilmiş olan bezelyelerin sulanması lâzımdır. Suyu da salma vermek daha faydalı olur.

Bir çok yerlerde bezelyeleri ocak usulü de ekerler ki, bu da fena bir usul değildir.

Bezelyeler kemale gelince köklerini zedelemeden, üç dört günde bir toplamalıdır. Toplarken bezelyeleri çekmemeli, tırnakla koparmalıdır. Toplama müddeti 1 - 1,5 ay kadar devam eder, ondan sonra artık kururlar.

Şayet bezelyeler, kuru bezelye olarak sarfedilecek ise, sararıncaya kadar sakları, dalları üzerlerinde bırakılırlar. Ondan sonra bütün nebat sararınca kökleri ile beraber çıkarılır, bir mahalle yığılır, iyice kuruduktan sonra sopalarla döğülerek taneleri çıkarılır, kalburdan geçirilir, tefrik edilerek temizlenir.

Dönümden alınacak yeşil bezelye mikdarı; bir yeni dönümden vasati olarak 50 - 55 kilo yeşil bezelye alınabilir.

Bezelyelerin düşmanları; sümüklüböceklerdir. Bunun için bezelyelerden sabahları ipler geçirilerek sümüklüböcekler silkilir, toplanır, ezilir ve yahut ta bahçeye ördekler getirilerek toplatılır. Ördekler, sümüklüböceklerin tabii düşmanlarıdır.

YENİ NEŞRİYAT:

Halk ziraati

Gazetemizde çiçek, meyva, sebze, bağ, kümes namı altında ötedenberi neşretmekte olduğumuz ziraî yazılar her tarafta büyük bir alâka uyandırmış ve bu yazıların kitap şeklinde tab'ı istenilmiş odulğundan, ziraat muharirimiz profesör bay Şükrü Aker tarafından mühim ilâveler yapılarak mükemmel bir kitap haline sokulmuştur. Bu kitap güzel bir kıtada nefis bir surette resimli olarak basılmış ve satışa çıkarılmıştır. (Halk ziraati) ismini taşıyan bu kitap İstanbulda Ankara caddesinde Hilmi Kitabevinde (100) kuruş fiatle satılmaktadır.

Okuyucularımızdan ricamız:

On, on beş sual sorarak, zarf içerisine bir de pul leffederek mektupla cevap istiyen okuyucularımıza, tahriren cevap vermek imkân haricinde olduğu gibi, gazetemiz marifetile de sorulacak ziraî meselelerin, azamî 2-3 den fazla olmamasına dikkat edilmesini rica ederiz.

Ziraat sahifemiz

Okuyucularımız her hafta bu sütunlarda ziraate ait müteaddit yazılar ve mütehassısımıza sordukları meselelerin cevaplarını bulacaklardır.

Gazetemizde intişar eden ziraat yazılarının iktibası ve kitap, risale şeklinde neşri hakkı mahfuzdur.

(Akşam)ın edebî romanı

Tefrika: No. 42

YAPRAK AŞISI

BURHAN CAHID

Bir gecenin alaca karanlık sabahında gene Semplon ekspresindeyim.

Bir buçuk ay evvel bu yolda yalnız değildim. Şimdi ve artık hayatımın her yolu yalnız geçecek. Fakat metinim, sakinim.

Yalnız Stresa istasyonuna geldiğim zaman kendime hâkim olamadım. O kadar gayret ettiğim halde uzaktan bir mavi cennet gibi görünen Major'dan gözlerimi ayıramadım. Buna rağmen gözlerime kadar gelen yaşları kurutmağa muvaffak oldum. Hayallerin hakikat olması büyük saadet. Fakat hakikatlerin hayal olduğunu görmek... Göz yaşları olmasa bunu ifade etmeğe imkân mı var?

Milânoda kaldım.

Scala'da büyük bestekâr, Mascagniyi ziyaret edeceğim. Cavalleria Rusticana'nın yüksek ruhlu sahibinin elini öpeceğim. Bu benim için bir yarım ibadet. Onun ruhumu yıkayan musikisine o kadar bağlıyım ki!

Başının beyaz tellerile iftihar eden bir kadın olarak onun sanatını takdis ettim. Beni çalışma odasında kabul etti. Sadece eserine, sanatına hayran bir insan olaıak vazifemi yapmağa geldiğimi söylediğim zaman titriyen elini bir daha uzattı. Bu dehakâr eli en masum ve temiz duygularımla dudaklarıma götürdüm. Bu beyaz saçlı ihtiyar bir çocuk neşesile bana musikiden bahsetti. Onu meşgul etmemek için izin istediğim zaman elile işaret etti.

Duvarı kaplıyan siyah renkli kütüphanesinden bir nota çıkardı.

— Size bir hatıra olur madam. dedi. Bu Cavalleria'nın yeni notasıdır.

Bunu hiç ümid etmiyordum. Sevinçten teşekkür bile edemedim. Bir tüy kalemle notayı imzaladı ve bana uzattı.

Ayaklarım biribirine dolaşarak dışarı çıkarken sevinçten çıldıracaktım.

Soeur Lidyanın bir cümlesi kulaklarımda çınladı:

— «Hayatta insanı mesud edecek aşktan başka çok şeyler vardır.»

***

Dedikodulara meydan vermemek için İstanbula döneceğimi haber vermiştim. Kimseye görünmeden yuvama çekilmek istiyordum.

İçimde gıcıklayıcı bir sevinç var. Tehlikeli ameliyattan kurtulmuş hasta gibiyim. Fırtına ve tipi de yolunu kaybedip ölümle pençeleştikten sonra iz ve ışık bulmuş bir yolcu gibi İstanbula ve yuvama sığınmak için acele ediyorum.

***

Daha rıhtıma yanaşırken emektar bahçıvanımı gördüm. Geçen kışı da atlatan Yusuf ağa, güneşle canlanan böcekler gibi dirilmiş, elinde bahçe makası çalışıyor. Beni görünce rıhtıma koştu. Ellerime sarıldı.

Bol entarisi içinde gayri tabiî şişmanlığını belli etmemeğe çalışan Nuriye deli gibi eteklerime kapandı.

Bu candan karşılanış, memleket hasreti, o hasreti çeken ruhuma ilk sükûn ve emniyet müjdesini vermişti.

Onların kolları arasında artık pencereleri gönül fırtınalarına kapalı kalacak yuvama girerken merdiven başına konmuş beyaz gül saksıları gözüme ilişti. İrkildim. İçimden ânî bir kin ve infial parladı. Yusuf ağaya döndüm:

— Bunları şimdi denize atacaksın Yusuf ağa. Bu bahçeye beyaz gül girecek değildir.

***

Değirmenderede nefis bir sonbahar devam ediyor. Bahçem hâlâ yeşil. Evimin bu kadar sevimli olduğunu şimdi daha iyi görüyorum. Yalnız Nuriye, o şeytan bakışlı kız çok değişmiş. Yakında ana olacağa benziyor. Aşkın meyvalısı bile bir kadını Arabistan fıstığı gibi çarpuk çurpuk yapıyor. Recep aslan gibi daha serpilmiş, gelişmiş.

Artık piyanom, kitaplarım ve çiçeklerim arasındayım. Hikmet bey kış bahçesini çok güzel yapmış, kar yağarken bu yeşil yuvada bir bahar hayatı geçirebileceğim. Artık kıştan ve karşı dağlarda kümelenecek kara bulutlardan korkmıyacağım.

***

Bugün bahçeyi gezerken Yusuf ağa yetiştirdiği kış armudlarını gösterdi:

— Elinizle koparırsınız diye sakladım hanımefendi. İlk mahsuldür.

Hatırıma geldi.

— Yusuf ağa, dedim. Hani geçen yaz şuradaki eriklere yaprak aşısı yapmıştın. Ne oldu?

Feri sönmüş mavi gözlerile o tarafa baktı. Başını salladı:

— Tutmadı hanımefendi. Erikler karttı. Emeklerimiz boşa çıktı.

Gözlerim yere indi. İçimde gizli bir yer sızladı. Ayaklarım biribirine dolaşarak eve doğru yürüdüm.

Burhan Cahid

Emirgân 25/1/939

Not: Bazı kadın karilerim romanın intişar ettiği günlerde telefonla ve mektupla bana müracaat ettiler. Kırkını aşmış bir kadına aşk yüzünden bu kadar ıztırap çektirmekte haksızlık ettiğimi söylediler.

Aşkın yeri, zamanı ve mevsimi olmadığına göre kırkını aşmış bir kadının da sevmesi imkânı vardır. Bu sevgi mutlak bir saadetle bağlanmadan kalmışsa günahı onun değildir. En taze ruhların ne hümmalı sevgileri ayni akibete uğramıştır. Zaten ıztırabı olmasa aşkın da ne mânası kalır?

B. C.

— BİTTİ —

(Kurban derisi) deyip geçmeyiniz. Göstereceğiniz ufak bir alâka hava ordumuza birkaç tayyare, Kızılay'dan imdat bekliyenlere ve sokakta kalmış yavrulara yardım, temin edecektir.

İZMİR

ve mülhakatı için AKŞAM gazetesinin tevzi yeri münhasıran İzmirde İkinci Beyler sokak 52 numarada Hamdi Bekir Gürsoylar mağazasıdır. ★

GURBET HATIRALARI :

Arapça değil mi?

Suriyeye vardığımın ilk günlerinde idi; bir ahbapla buluşmak için ikinci sınıf otellerden birine girdim:

Limon ve portakal ağaçlarile boğulmuş bir taş avlu... Sıra sıra oda kapıları... Kenarda bir camlı kapı daha... Üzerinde şu yazı:

Mektep:

— Acaip, dedim, otel içinde de mektep olur mu?

Ahbabımı beklerken o kapıya da bakıyordum: Kim çıkacak? Sarıklı hocalar mı? Fesli talebe mi?

Çıka çıka elinde kâğıdlar, bir dolgun kadın çıktı. Gerdanında altınlar diziliydi, kulaklarından iri halkalar sarkıyordu, kollarında bilezikler oynuyordu. Çok boyalı, az elbiseli, fazla koketti.

— Zahir kız mektebi, diye düşündüm, bu da hoca hanım... Fakat ne tuvaletli bir hoca hanım bu!

Hoca hanım iltifatlı bir gülümseyişle ve kollarında, göğsünde, kalçalarında «Uslu dur!» diye azarlatmak isteyen bir taşkın hareket, yaramazlık ve şuurarıklıkla dosdoğru, çağırmışım gibi, yanıma geliyordu.

Yanlışlık olmasın diye başka tarafa bakmağa başladım.

Önümde durdu.

İnsan, âdetlerini bilmediği memleketlerde kadından biraz yüz gördü mü, kendi lehine acaip acaip, hoş hoş şeylere hükmeder. Şam diye neler, ne hikâyeler işitmiştik.

Olur a!

Otel içindeki «Mektep» yazılı kapıdan çıkan bu hafif elbiseli ve meşrepli hoca hanım, gülümseyişine göz süzmesi de ekliyerek bana arapça:

— Emir buyurunuz?

Demesin mi? Ne cevap vereceğimi evvelâ dil bilmediğimden, saniyen bilsem de ne istiyeceğimi kestiremediğimden, salisen kestirsem de söylemeğe cesaret edemiyeceğimden kızarıp sustum.

Bereket ahbabım o sırada yetişti; kadınla şakalaştı; gülüştüler. Öpüşecekler bile sandım. Hoca hanımın bu lâübaliliğini neye yoracağımı bilemiyordum.

Yalnız kalınca kapı üstündeki yazıyı göstererek sormuştum:

— Canım, demiştim, otel içinde kız mektebi, kız mektebinde de böyle hoca olur mu?

— Ne mektebi? Ayol arapçada «Mektep» kalem odası, büro demektir. Orası otel kâtibinin odası... Kadın da otelcinin karısı!

— Öyle ise siz mektebe ne dersiniz?

— Medrese.

***

Lübnan köylerini dolaşmağa çıktımdı.

Öğle üstü bir lokantaya girdim. Temiz arapçada «Matam» denilen yerlere halk «Lökente» der ve öyle de yazar.

Canım şarap içmek istedi. Eti şarapsız yemek beni sarmaz. Arapça yazılı listeye baktım, baktım, «şarap» kelimesine raslamadım.

«Şaraben tahhura...» ve «Şarabı kevser» hatırımda ya... Elbette Araplar da şaraba şarap derler. Seslendim:

— Şarap! Şarap!

Garson şaşar gibi sordu:

— Şarap? Şarap?

Ben tekrar ettim:

— Şarap! Şarap!

Göz ucu ile bakıyordum. Gitti, büfedeki adama birşeyler söyledi; herif hayretle beni süzdü, başını salladı, «Yanlışlık olacak!» der gibi...

Garson geri dönmüştü; gene soruyordu:

— Şarap?

— Şarap! Şarap siyah!

Diye cevap verdim. «Siyah» arapça değil miydi ya? «Zülfü siyah»ı da mı bilmiyorum? Kalın kafalı, dağlı garson gene anlamadı. Fakat Lübnanlılar misafir sever, nazik ve turistlere alışmış adamlardır. Beni sıkmamak için gitti, anladığı kadar yapacaktı.

Biraz sonra masama bir bardak sap sarı su koydu.

Bu da nedir? Acaba Cebele mahsus bir cins sarı şarap mı vardı? Kadehi dudaklarıma götürdüm: Halis portakal şurubu.

İyi, faydalı amma pirzola ile gitmez.

İş sonra, bir fransızca bilen müşterinin yardımile anlaşıldı: Bizim bildiğimiz «şarap»a arapçada «Nebid» dermiş; «Şurup»da «Şarap»... Ve siyah kelimesinin mânasını kimse bilmezmiş, «esved» demekliğim lâzımmış, beyazına da «ebyad»!

***

Vaktile «Araba»nın eski harflerle «elif»le mi, yoksa «ayın»la mı yazılması hakkında edebî bir münakaşa olmuştu. Recaizade Ekrem bey, «ayın»da ısrar edip bizde satirik romanların en güzeli, en edebisi, belki de yegânesi olan «Arebe sevdası»nda «ayın» kullanmıştı.

Araba, gûya «arebe» telâffüzile arapça imiş. Türkcüler «elif»le yazmaktan ve kelimeyi türkçe addetmekten vaz geçmediler.

Bence o eski kupa arabaları, şekil itibarile «arebe»ye benzerdi: Şöyle, dört tarafı kapalı, perdeli ve kapitone bir kutu idi. «Arebe»yi okurken çıkan ses gibi de yaylı, yuvarlanıcı bir gidişi vardı. Amma sırık arabası, öküz arabası deyince «elif»li arabayı yakıştırırdım: Boyasız uzun tahtalardan kaba, katı, kalın, «elif»li bir şekil!

Merhum Ahmed Haşim de, eski imlâda «alev»i «elifle» yazanlara kızardı... (Hoş, neye kızmazdı ki...) «Ayın»la yazılınca şeklinde alev görünürmüş; «ayın»da hem kızıllık, hem sıcaklık duyulurmuş... Ondan evvel bir Fransız şairi de harflerde böyle keyfiyetler, renkler, nararetler, mânalar bulmuştu. Ben de «yoktur!» diyemiyeceğimi. Profesör Lombroso'nun etüdleri böyle gzrenlere bir «mim» koymuş olmakla beraber...

«Mecnun»un başındaki «mim»i!

Vakta ki Karagözün, meşhur oyununda bançede sille, tokat kovuluşu veya «Kanlı Nigâr»da çırçıplak sokağa atılışı gibi şaşkın şaşkın Beyruta çıktım, beni bir meraktır aldı: Recaizade arapçayı bilmez olamaz, arabaya, muhakkak, «arebe» denir; fakat arabacıyı çağırmak için ne derler?

Arrab mı acaba?

Otelciye:

— Arrab! dedim; içinden çıkamadı.

— Arrab! deim; içinden çıkamadı.

Elimle, uzaktan, caddede duran bir faytonu gösterdim. Hamdolsun araba istediğimi anladı, sokağa seslendi:

— Arbacı!

Ve arabacı geldi.

Meğerse, yoktan yere kafa yormuşum; küçük bir telâffuz değişikliğile arabacıya bizim dediğimizi derlermiş.

Araba, ister «Elif»le, ister «ayın»la yaz, arapça değilmiş! Nihayet hakikati öğrenmiştim.

Amma bu öğreniş bana Marko Polonun Çinlilerden barutla maden kömürünü öğrenişi kadar uzun ve zahmetli bir sefere mal olmuştu!

Refik Halid

İnfilâk eden balık gemisinin enkazı çıkarıldı

Bir hafta evvel balık yükile limanımızdan hareket edeceği sırada motörünün infilâk etmesi yüzünden batan Yunan bandıralı Deliyorgi gemisi enkazının denizden çıkarıldığını yazmıştık.

Dün gemi enkazı sudan çıkarılmıştır. Şimdi, infilâk sebebinin ve mesulünün tesbiti için müddeiumumî muavini B. Turgudun da iştirakile bir ehlivukuf heyeti tarafından enkaz tedkik edilecek ve alınacak neticeye göre kanunî muamle yapılacaktır.

AKŞAM

Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	— »

Posta ittihadına dahil olmıyan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Zilhicce 7 — Kasım 82

S.	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	12,15	1,55	7,09	9,45	12,00	1,35
Va.	5,34	7,14	12,27	15,04	17,20	18,55

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk sokak No. 13

Belediye Reisi imar işlerile meşgul olmağa başladı

Taksim meydanı, Taksim ile Şişli arasındaki cadde, Vali konağı caddesi tanzim ediliyor

Boyasız, eski binaların boyanması istenecek, kaldırımlar tamir edilecek

Vali ve Belediye Reisi doktor Lûtfi Kırdar, imar plânının umumî hatları dairesinde şehrin göze çirkin görülen yerlerini tanzim etmek, ilk imar hareketlerine başlamak kararındadır.

Bu münasebetle dün sabah bir müddet Beyoğlu kaymakamlığında meşgul olmuş, sonra refakatinde Beyoğlu kaymakamı B. Ahmed, belediye fen işleri müdürü B. Hüsnü Keseroğlu, harita şubesi müdürü B. Galip, imar şubesi müdür vekili B. Salim, Beyoğlu başmühendisi B. Şevket, bahçeler müdürü B. Reşad olduğu halde Beyoğlu belediye şubesinden çıkarak ilk önce eski Âşıklar mezarlığı sahasını gezmiştir. Burası bir yeşillik haline konulacaktır.

Refakatindeki zevatla tramvayla Taksime kadar gllen Vali, orada tramvaydan inmiş ve Vali konağına kadar uzanan sahada tetkikler yaparak, yapılacak işler etrafında refakatindeki zevata talimat vermiştir.

Doktor Lûtfi Kırdarın bu tetkiklerinde bir muharririmiz de hazır bulunduğundan müşahedelerini sıra ile kaydetmektedir:

Vali B. Lûtfi Kırdar, İstanbulun en güzel bir caddesini teşkil eden Taksim ile Şişli arasındaki Şehit Muhtar ve Halâskâr Gazi caddelerinden mürekkep tramvay caddesini esaslı surette tanzim etmeğe karar vermiştir. Caddenin tanzimi şu şekilde yapılacaktır:

Taksim meydanı

Fransız konsoloshanesinin yanındaki sokak içine yapılacak olan yeni helânın inşasından sonra yıktırılacak olan Taksimdeki şimdiki helânın yerl, su hazinesinin köşesinden başlamak suretile, tamamile tanzim edilecektir. Burası için şehircilikk mütehassısı B. Prostun çizdiği plân dairesinde mimar B. Rükneddin ve B. Gotye bir proje hazırlamışlardır. Bu saha kısmen örtülecek ve Taksim meydanının güzelliğile mütenasip bir şekilde tanzim edilecektir.

Taksim ile Harbiye arasında ve caddenin ortasını teşkil eden refüjlerin de tanzimine başlanılmıştır.

Refüjlerin ortası çocuk arabalarının sevk ve idaresini temin edecek surette betondan inşa edilecektir. Refüjlerin kenarları birer sathı mail şeklinde tanzim olunacak ve buraları çimenlerle örtülecek, çimenlerin etrafına da çiçek dikilecektir. Bu inşaat yapılıncaya kadar refüjlerin etrafı tel ile çevrilecektir.

Köhne binalar

Doktor Lûtfi Kırdar, Taksim ile Şişli arasındaki tramvay caddesinde son senelerde modern ve yeni binalar inşa edilmesine rağmen arada köhne, boyası, badanası bozulmuş binaların bulunmasını da doğru görmemektedir. Bu maksatla belediye kanununun verdiği salâhiyete göre belediye, bu cadde üzerindeki binaları baştanbaşa boyatmağa veya badanalarını yenileştirmeğe karar vermşitir.

Doktor Lûtfi Kırdar, Taksimden Harbiyeye kadar şimdiki stadyom binası sırasındaki bina duvarlarının harap manzarasile - bir kısım arsaların önündeki çinko ve tahta perdeleri çok çirkin bulmuştur.

Bunun için şimdiki stadyomun bulunduğu eski Taksim kışlasının bazı harap kısımları, Taksim Emlâk şirketi müdüriyetine müracaat edilmek suretile tanzim ettirilecektir.

Taksim bahçesinin kapısı

Bu arada Taksim bahçesinin de antresinin tadili suretile muayyen bir plân dairesinde ıslâhı kararlaştırıldığından Taksim bahçesinin cadde üstündeki duvarı da şimdiki Dağcılık klübü binası hizasına getirilmek suretile geriye çekilecektir.

Dağcılık klübü binasının karşı köşesinde ve Sürpagop mezarlığı sahasına bitişik olan gazino ile yanındaki dükkânların cephesi de çok harap ve çirkindir. Bunların da yüzleri boyattırılacaktır.

Sürpagop mezarlığının belediyeye intikal eden, kısmen de Ermeni mütevellilerine terkedilen kısımlarında bazı yerlerde duvar olduğu halde, kısmen de tahta veya çinko perdelervardır. Belediye kendi malı olan kısımların önüne duvar çekecek, Ermeni mütevellilerine ait kısımlarının önüne de ayni duvarın çekilmesini mal sahiplerinden istiyecektir. Harbiyedeki helâ da sokak içine yeraltı aptesanesi, yaptırılmak suretile derhal kaldırılacaktır.

Bu duvarların üzerinde bulunan bazı afişlerin de gelişigüzel asılması doktor Lûtfi Kırdarın nazarı dikkatini celbetmiştir. Afişler şehrin güzelliğini bozmayacak şekilde astırılacak ve bunların arasına da halkı temizliğe, sıhhî kaidelere riayete davet edecek belediye tenbihlerini gösterecek afişler konacaktır.

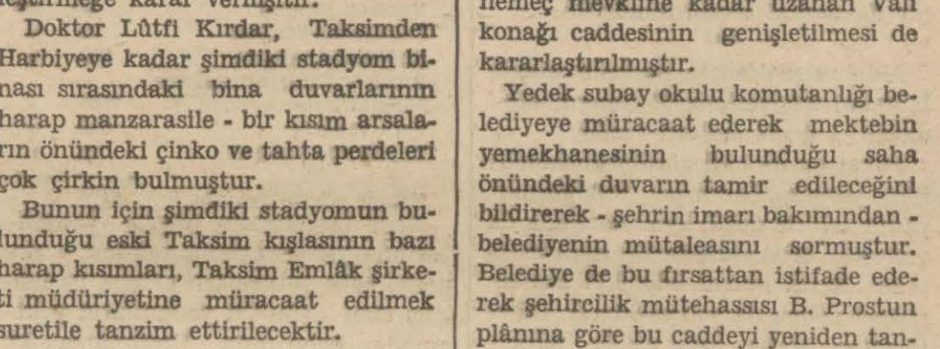

Vali konağı caddesinde geri alınacak olan Yedek subay okulu ve duvarı

Vali konağı caddesi

Harbiyeden Nişantaşı tramvay dönemeç mevkiine kadar uzanan Vali konağı caddesinin genişletilmesi de kararlaştırılmıştır.

Yedek subay okulu komutanlığı belediyeye müracaat ederek mektebin yemekhanesinin bulunduğu saha önündeki duvarın tamir edileceğini bildirerek - şehrin imarı bakımından - belediyenin mütaleasını sormuştur. Belediye de bu fırsattan istifade ederek şehircilik mütehassısı B. Prostun plânına göre bu caddeyi yeniden tanzim ederek genişletmeğe karar verdiğini bildirmiştir. Plâna göre Vali konağı caddesi, Harbiyeden Nişantaşı filim stüdyosuna kadar 25 metre genişliğinde olacaktır. Caddenin bu genişliğini temin etmek üzere yedek subay okulu yemekhanesinin önündeki duvarın yemekhanenin önüne kadar geri çekilmesi lâzımdır.

Esasen cadde buradan itibaren geniştir. Operatör B. M. Kemalin (Emek) apartımanı yanındaki bahçenin parmaklıkları hizasından olmak üzere mektebin cümle kapısına kadar bir hattı müstakim üzere yeni bir duvar yapılacak ve cadde bu suretle genişletilecektir. Bu duvarın çekilmesi için yedek subay okulu komutanlığile anlaşma yapılmıştır. Bu anlaşma, İstanbul komutanlığınca tasdik edilir edilmez belediye bu duvarı kendisi inşa edecek ve bu duvar Taksimde Dağcılık klübü binası köşesine kadar ayni tipte devam edecektir. Bu inşaatın keşif plânı hazırlanmak üzeredir.

Caddenin Nişantaşı dönemeç mevkiine kadar 25 metre olarak açılabilmesi için vaktile inşa edildiği için ileriye doğru çıkan B. Necmeddin Mollanın Nişantaşı apartımanını istimlâk edecektir. Bundan başka Emek apartımanı hizasında ve Vali konağı karşısındaki apartımanların önleri kısmen sokağa gideceğinden bu apartıman sahiplerine tebligat yapılacak önlerindeki çimenli sahanın tanzimi kendilerinden rica edilecektir.

Emek apartımanından itibaren Dolbahçe gazhanesine kadar uzanan saha geniş bir yeşillik halinde tanzim edilecektir.

Vali ve Belediye Reisi doktor B. Lûtfi Kırdar, İstanbulun en güzel manzarasını teşkil eden bu sahanın güzelliğini ihlâl edecek hiçbir menfi harekete ve inşaata müsaade etmiyecek ve tatbikat plânı bu esasa göre hazırlanacaktır.

Nişantaş dönemeç mevkiinde Rızıkallah apartımanının köşesinden filim stüdyosuna kadar uzanan Vali caddesinin bu kısmı da Prost plânına göre 25 metre genişliğinde olacaksa da bu kısmın açılması ileride temin edilecektir.

Yaya kaldırımları

Haber aldığımıza göre belediye Taksimden Şişliye kadar olan yaya kaldırımlarını tamir ettirecektir.

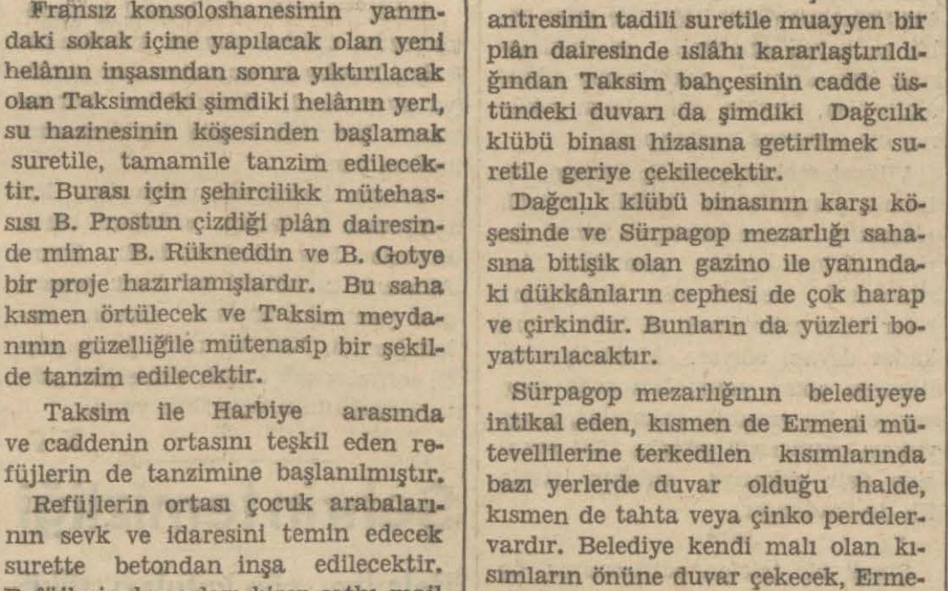

İstimlâk edilerek yıktırılacak Nişantaş apartımanı

ESKİ ve YENİ İSTANBUL

Yangın çıkmıştı, memur: "Emir almadım, suyu açamam!,, diyordu

Bu yüzden 1870 de Beyoğlunun üçte ikisi yandı. — 1918 de bir tek yangında 7500 bina kül oldu. — Son 11 senede ancak 3 ehemmiyetli yangın olabilmiş; bunların da en büyüğünde ihbar etmemek hatası yüzünden 234 ev yanmıştır

Bir gazete, şöyle bir haber neşretti:

«Son on sene içinde şehrimizde çıkan yangınlar hakkında Belediyece bir istatistik yapılmıştır. Buna nazaran 928 senesinde 428, 929 da 509 930 da 514, 931 de 527, 932 de 556, 933 te 465, 934 te 475, 935 te 561, 936 da 459, 937 de 557 ve 938 de de 472 ki on sene içinde ceman 5518 yangın çıkmıştır. Fakat bu yangınların birkaçı müstesna olmak üzere diğerlerinin hepsi zamanında söndürüldüğü için mühim bir zayiat husule gelmemiştir. Bundan başka gene son on sene içinde 1297 de baca tutuşmuş, bunlar da derhal söndürülmüştür.»

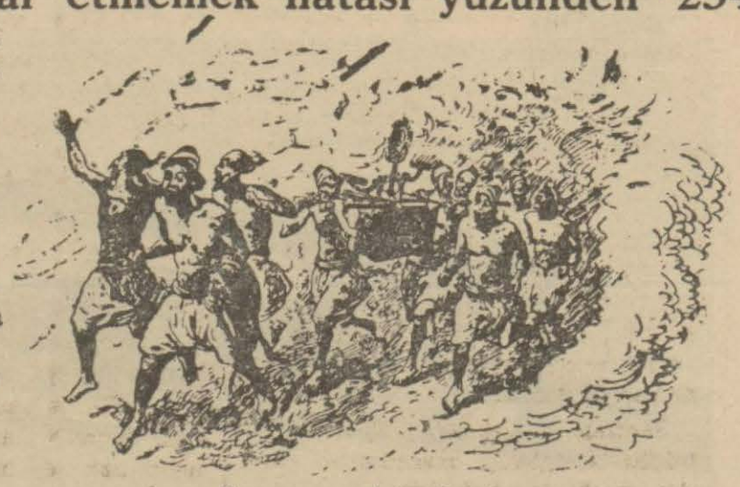

Geçen asrın tulumbacıları

***

Aldığım malûmata nazaran, şimdi, İstanbul itfaiyesinde 95 yangın otomobili, 1 deniz motörü vardır.

Fakat bu da kâfi görülmemektedir. Zira, yangın söndürme teşkilâtımız yalnız şehirle değil, aynı zamanda da vilâyetin diğer taraflarile uğraşmaktadır. Hattâ imdad istendiği zaman vilâyet dışına da yetişmektedir. Diğer taraftan itfaiye, sade ateşle uğraşmıyor. Su baskınlarında, kuyuya düşen insanların kurtulmasında, zelzelelerde de uğraşıyor. İşte, kifayetsizliğin sebebi, faaliyet sahasının böyle genişlemiş olmasıdır.

Buna rağmen, İstanbul, yeni itfaiyenin ihdasından sonra, - yalnız makine sayesinde değil, teşkilât ve insan sayesinde de - rakamlarla isbat edilecek, elle tutulacak bir tekâmül göstermiştir. Bunu söylerken, modern itfaiyeyi ihdas eden eski şehremini merhum Haydar beyle, itfaiyenin başında uzun senelerdenberi bulunan B. İhsan Değer'i anmak lâzımdır.

1928 den 1938 senesinin sonuna kadar İstanbulda büyük küçük 6817 yangın ve tutuşma olmuştur.

Bunların sade üç tanesi ehemmiyetlidir.

En mühimmi 234 evin yanmasına sebebiyet veren 928 Tatavla yangını. Bunu, kilise mahafili, kendilerinin söndürebileceğini sanmışlar; haber verecekleri yerde vaktin ziyaına, ateşin sirayetine meydan açmışlardır.

932 de Maçka yangını 82 evin, 934 de de Kâğıdhane yokuşu yangını da 32 evin yanmasına sebeb olmuştur.

Bu rakamların çok görülmemesi için, yalnız 1334 senesinin - yani modern itfaiyenin henüz yapılmadığı 1918 senesinin - istatistiğini zikredeyim:

Yeniköy yangını	80	Ev
Doğancılar yangını	82	»
Kefçedede yangını	230	»
Cibali - Fatih Altımermer yangını	7500	»
Vefa yangını	500	»
Büyükdere yangını	78	»
Yanan evlerin yekûnu	8470	

Sade bir senenin büyük yangınlarında yanan evlerin yekûnu, - ekserisi baca tutuşması, yangın başlangıcı olan - şimdiki yangınların yekûnundan daha fazla... Unutmamalı ki bu 8470 in içinde şimdiki yekûnları kabartan baca tutuşmaları, yangın başlangıçları dahil değil. Ve gene tabiî ki, şayed evlerimiz, mutfaklarımız, bacalarımız, sokaklarımız adam akıllı olsa, şimdiki yangınların yekûnu bu dereceye varmıyacak.

Vilâyet mektupçusu B. Osman, İstanbul yangınlarını tedkik ederek «Mecellei umuru Belediye» isimli eserinin birinci cildine yazmıştır. Tarihlerdeki meşhur eski yangınları birer birer zikrederek tâ 1337 yılına kadar devam ediyor. Meşrutiyetten itibaren çıkan yangınları sene sene sayıyor. Bu yazıdaki rakamlar, aşağı yukarı onun zeyli gibidir. 1334 senesine dair yukarıya aldığım istatistik de oradandır.

***

Şimdi bir telefon ediyorsunuz, üç beş dakika sonra, itfaiye otomobili, yangın başlıyan evin önündedir.

Mukayese olsun diye, bir de maziye nazar atalım:

Edmondo de Anicis'in «1874 de İstanbul» isimli eserinin B. Reşad Ekrem Koçu tarafından tercümesinde 1870 teki yangın şöyle tasvir ediliyor:

«İlk ateş, Beyoğlunda, Feridiye sokağında küçük bir evden çıkmıştı. Haziranın beşiydi.

İstanbul halkının hali vakti yerinde olanlarından bir hayhısının Boğaziçi sahillerine sayfiyeye gittikleri mevsimdi.

Öğleden sonra saat birdi, Herkesin evine çekilerek yemek üstüne şekerleme yaptığı zamandı. Feridiyedeki evde bir tek hizmetçi kadın vardı. Aile sabahtan kır gezintisine gitmişti.

Yangını görür görmez, ihtiyar hatun bağırarak sokağa fırladı.

Komşular, kovaları kapıp daima olduğu gibi, en yakın çeşmelere koştular.

Sakalar evlere muayyen saatlerde su taşıdıktan sonra Beyoğlu çeşmeleri kilitlenir ve buna memur olan adam, büyüğünden emir almayınca açamaz.

Bu anda da, Beyoğlu Belediyesinin memuru oradaydı. Anahtar da cebindeydi. Fakat yangına seyirci kaldı. Halk etrafına doldu. Çeşmeyi açması için tazyik ettiler. Adam, emir olmadığından açamıyacağını söyledi. Üzerine atıldılar, tehdid ettiler. Mukavemet gösterdi. Boğuştu, bağırdı. Anahtarı, ancak cesedinin üzerinden aldılar.

Yollar dar, su az; ve tulumbacıların menfaati, daima olduğu gibi bulanık suda balık avlamak için kalabalığın azalmasında değil, atmasındaydı.

Eşya taşımak için hamal bulunamıyordu. Çünkü ermeni hamalların çoğu, Beykozda kutlanan bir yortuya gitmişlerdi. Şiddetli bir rüzgâr vardı. Bir saat içinde Feridiye mahallesi yandı.

Yangın koşmuyor, uçuyordu. Feridiyeden Tarlabaşı sokağını bastı. Buradan Mis sokağına taştı. Sonra Ağacami mahallesi bir kuru orman gibi yanmağa başladı. Oradan Sakızağacına, Kalyoncukulluğuna geçti, sonra sokak sokak Yenişehiri yıktı. Beyoğlunun üçte ikisi yandı.

Y. Ç

Modern itfaiyemiz, ateşi suyla mağlûp ederken...

Şehrin temizliği

Belediye, çöp kutuları, tükürük hokkaları hazırlattı

Belediye, şehrin kirletilmemesi, temizliğinin temini bakımından şehrin muhtelif caddelerine belediye tenbihlerini gösteren vecizeler asmağa karar vermiştir.

Bu vecizelerin hazırlanmasına başlanmıştır. Bunların arasında: «Sokağa tükürdüğü görülen bir şahısta içtimaî ahlâk aramak abestir!» ve «Şehir, şehirlinin evidir.» gibi vecizeler vardır.

Belediye biri çöp, kâğıt parçası gibi şeylerin atılmasına, diğeri de halkın yerlere tükürmemesine mani olacak iki nevi kaplar hazırlatmıştır. Çöp kapları tramvay ve elektrik direklerine bağlanacak, tükürük hokkaları da şehrin muhtelif yerlerine konacaktır.

Şubat maaşı dün verildi

Kurban bayramı münasebetile şubat maaş ve ücretlerinin 27 kânunusaniden itibaren verilmesi hakkındaki kanunun neşredildiği telgrafla vilâyetlere bildirildiğinden dün bütün resmî daire ve müesseselerde maaş ve ücretler verilmiştir.

Turizm umum müdürü şehrimizde

İktisad Vekâleti türizm umum müdürü B. Vedad Nedim şehrimize gelmiş, dün ticaret odasında Nevyork sergisine iştirâkimiz işlerile meşgul olmuştur.

Franko kuvvetleri Barselona nasıl girdi?

Şehir donandı, kalede mevkuf bin kişi serbes bırakıldı

Barselon 27 (A.A.) — Havas ajansının muhabiri bildiriyor:

Frankistler şehre garb ve şimal caddelerinden girerek sevkulceyş noktalarını işgal etmişlerdir. Frankist bayrağı evvelâ Tibidalo ve Juich tepesine, sonra da limana ve başlıca binalara çekilmiştir. Bütün pencerelerden Frankist bayrağı ile beyaz çarşaflar sarkmaktadır.

Kıtalar saat 13 te limanı işgal ettikten sonra Gran Diagonal'e inmişlerdir. Sokaklarda birkaç yüz kişi İspanyayı ve Franco'yu alkışlamıştır. Silâhlı siviller sokak başlarını tutmuşlardır. Sokaklardan Falanj'ın bayrağını taşıyan arabalar geçmektedir.

Frankistler saat 16 da hâlâ Cümhuriyetçileri mukavemete davet eden Barselon radyosunu işgal etmişler ve derhal neşriyata başlamışlardır. Beşinci Navar fırkasının kumandanı general Bautista Sanchez, bir hitabe irad ederek halka teşekkür etmiştir.

Radyo bundan sonra yeni belediyenin işe başladığını bildirmiştir. Halka yiyecek dağıtılmıştır.

Akşama doğru şehrin üzerinden tayyareler uçmuş ve Frankist filosu saat 17 de limana girmiştir.

Fas kıtaları Mont Juich kalesinde bulunan bin kadar esiri serbes bırakmıştır.

Barselon civarında Navarlılar Hükûmetçileri şimale doğru püskürtmüşlerdir. Franconun kuvvetleri Katalonyanın diğer mıntakalarında ilerlemeğe devam ederek dün Tarrasayı işgal ve Sabadell'i muhasara etmişlerdir.

Frankistler Pirene mıntakalarında da ilerlemeğe devamı temektedirler.

Şehire nasıl girildi

Barselon 27 (A.A.) — Havas ajansının muhabiri bildiriyor: Dün saat 16 dan itibaren hafif tank müfrezeleri pişdarların bilâ hadise Barselona girebilmelerini teminen şehrin başlıca sokaklarından süratle geçmişlerdir.

Saat 17,15 te Paseo Gracia'dan gelen Barron'un kumandasındaki kolun şehre girişini seyretmek üzere halk sokaklara dökülmüştü. Evlerin balkonlarına yatak çarşafları, yorganlar, kadın mantoları ve bayraklar asılmıştı. Kıtalar kendilerini alkışlayan halkın arasından müşkilâtla geçebilmişlerdir.

Kadınlar ve çocuklar askerlerin boynuna atılmakta arabalara ve tanklara atlamakta idiler. Bir buçuk saat içinde Frankistler şehri tamamile işgal etmişlerdir. Karanlık basarken kıtalar geceyi geçirmk üzere caddelere ve meydanlara çadır kurmuşlardır. Kaldırımlarda halkın getirdiği Cümhuriyet gazetelerile ateş yakılmaktadır. Alevler bina cephelerinde muazzam gölgeler oynatmaktadır.

Ramblas'da halk, Cümhuriyetçi gazetelerin satış kulübelerile matbaalarını ateşe vermiştir. Çocuklar ellerine ne geçerse alevlere atarak ateşi idame ettirmektedirler.

Çocukların sevinç yaygaraları vatanî şarkılar söyleyen halkın sesini bastırmaktadır.

Zabitler boru çaldırmak için emirler vermek mecburiyetinde kalmışlardır.

Fransız general konsolosunun anlattıkları

Barselon 27 (A.A.) — Fransız general konsolosu, Havas ajansı muhabirine beyanatta bulunarak hükûmetin dört gün evvel şehri terkederek Gerome'a gitmiş olduğunu söylemiştir.

İlk Cümhuriyetçi kıtaat, 25 - 26 ikincikânun gecesi sonuna doğru hareket etmiş ve şehir haricinde birkaç mitralyöz yuvası ile birkaç ağır tank grupu bırakmıştır.

Fransız general konsolosu, 100,00 kişinin şehri terketmiş olduğunu söyliyerek demiştir ki:

«25 ikincikânun günü ikindi vakti, Cümhuriyetçilerin kuvvei külliyelerinin müfarakatinden sonra halk, asabiyet göstermeğe başlamıştır.

Bir takım gruplar, sokaklarda dolaşarak «Hükûmet nerede?» diye bağırıb çağırmışlardır. Açlık, halkı kemiriyordu, zira yiyecek tevziatı yapılmamıştır.

Halk, bir çok mahsulât sandıklarının bulunmakta olduğu kooperatifleri hücum ile zaptetmişlerdir. Maamafih ahali, sakin davranmış ve neşesini kaçırmamıştır. Ertesi günü öğleden itibaren halk, Franco'nun kıtaatını istikbale hazırlanmış, evlerini bayraklarla donatmıştır. Bu esnada Cümhuriyetçilerin son tankları bütün süratlerile şarka doğru kaçmakta idi.

Frankonun Mussoliniye bir telgrafı

Roma 27 (A.A.) — Mussolini, general Francodan aşağıdaki telgrafı almıştır:

«Lejyonerlerin pek parlak olan gayretlerinden dolayı size minnettarım. Bunlar, İspanyol arkadaşlarile birlikte Barselon zaferinin çelenklerini taşıyacaklardır.»

Barselonda tezahürat

Barselon 27 (A.A.) — Reuter ajansının muhabiri bildiriyor:

Frankist kıtalarının şehre girişini tesbit etmek üzere yapılan nümayişlere iştirak etmek için Barselon halkı bu sabah sokaklara dökülmüştür. Yüksek tahsil talebesi, mektepliler ve genç kızlardan mürekkeb büyük bir kafile «Yaşasın Franco» diye bağırarak bulvardan geçmiştir.

Şehir, gene normal halini almıştır. Halk, işile meşgul olmaktadır.

Benes yakında Amerikanın Chicago üniversitesinde konferanslarına başlıyor

Şikago 27 (A.A.) — Bens, 20 şubattan itibaren Şikago üniversitesinin konferans kürsüsünü işgal edecekir.

Eski Reisicümhur, 2 şubatta Southamptondan hareket edecektir.

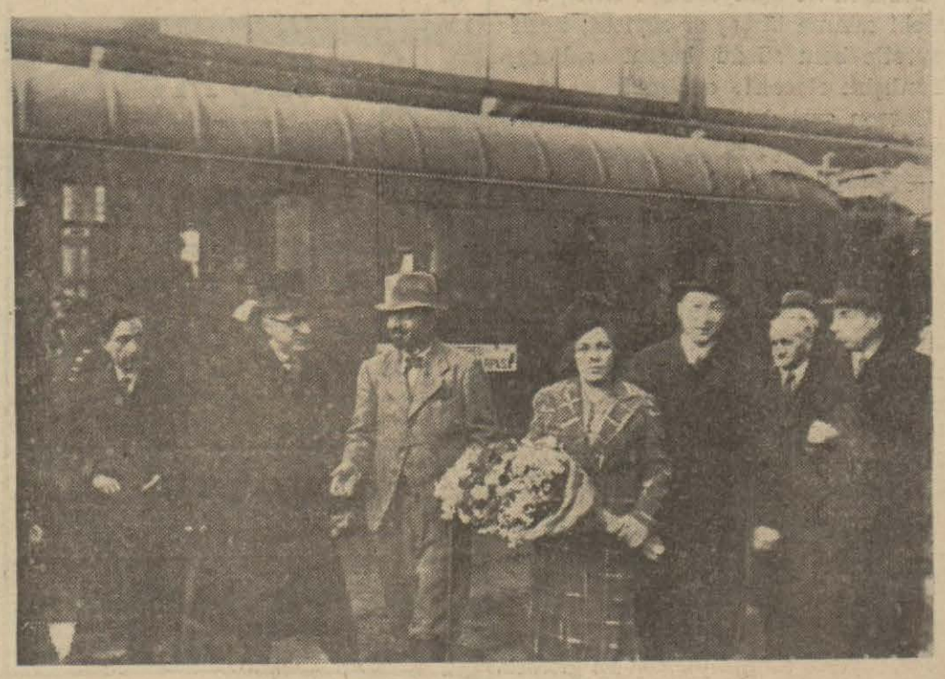

Yeni Afgan sefiri Feyz Muhammed Han Ankaraya vasıl olmuştur. Yukarıdaki resimde sefir, kendisini karşılıyanlar arasında görünüyor.

Izmirdeki aile faciası

Köy kahvesinde rakibini öldüren Alinin muhakemesine başlandı

Suçlu, karısile maktûl arasındaki münasebeti anlattı. Kadın bunu inkâr etti

İzmir (Akşam) — Karşıyakada Bostanlı köyündeki kahvede Ahmed oğlu Süleymanı kama ile vurup öldüren yetmiş iki yaşında Yanyalı Alinin muhakemesine meşhudcürümler kanununa göre İzmir ağır ceza mahkemesinde başlanmıştır. Üzerinde lime lime olmuş elbisesile ihtiyar katil, maznun sandalyesinden şunları söylemiştir: .

— Bana köyde Ali dayı derler, 72-73 yaşındayım. Evliyim, 7 çocuğum oldu, şimdi dördü sağdır. Evvelce hiç hapse girmedim, balıkçıyım. Vurduğum Süleyman adındaki adam, çamaşırlarını bize getirir, ücret mukabilinde yıkattırırdı, ben fakir bir adamım, geceleri sönük bir kandilin ışığında geç vakitlere kadar çalışır, balık ağı tamir ederim, buna mukabil günlük kazancım 25-50 kuruştur. Bir defa hastalandım, tam üç ay yattım, müthiş bir hummaya tutulmuştum. İyileştiğim vakit Süleymanın her vakit evime girip çıktığını, karımla alâkadar olduğunu öğrendim, bu müthiş hakikat beni zaman zaman ağlattı, karımdan ayrılmayı düşündüm, kardeşleri beni tehdid ettiler, Süleymanı evden koğdum, karım önüme dikildi:

— O giderse ben de giderim, dedi.

Dört çocuğumu düşündüm, buna rağmen hepsini evden koğdum, karım, tekrar, arasıra eve gelmeğe başladı, nihayet barıştık, fakat Süleyman da gene gelip gitmeğe başladı. Karım, bir gün bana:

— Bu adam, bu eve gelmezse biz aç kalırız. Yardımı dokunuyor, bırak gelsin. O gelmezse ben de çıkar giderim. dedi.

Bazı tanıdıklarımla Süleymana evime gelmemesi, karımla alâkasını kesmesi için haber gönderdim, rica ettim, onlara şu cevabı vermiş:

— Ben kızının büyümesini bekliyorum, onu alacağım. Karısile alâkamı kesemem.

Bu haberi bana getirdikleri vakit beynimden vurulmuşa döndüm, günlerce düşündüm, nihayet vaka günü gittim, kahvede tavla oynuyordu. Yanına yaklaştım, söz söyliyecek oldum.

— Git şuradan... dedi, geri çekildim, elile bana kızımın kendisi tarafından lekeleneceğini gösteren bir işaret yaptı, yanımda bir bıçak vardı, onu çektim ve bütün kuvvetimle saldırdım, sonra ne olduğunu bilmiyorum.

Katilin, 14 yaşındaki kızı Fatma dinlendi, Süleymanın evlerine girip çıktığını, annesile alâkasına dair birşey görmediğini, bir gün uzun saçlarının

İhtiyar katil Ali mahkeme huzurunda

Süleyman tarafından makasla kesildiğini söyledi ve dedi ki:

— Süleyman, saçlarımı kestiği vakit bana (Sakın babana bunu benim yaptığımı söyleme, seni boğazlarım.) dedi. Bir gün Süleyman hastalandı, bizim evde kaldı, yattığı yatakta başı yastıktan düşmüştü, annem, onun başını tutup kaldırdı.

Katilin, 45 yaşındaki karısı Naciye dinlendi, Süleymanla alâkası bulunmadığını, fakat bütün köy halkının buna dair dedikodular yaptıklarını, Süleymanın kendilerine baktığını, evin bir odasında Ali ile Süleymanın, diğer odasında çocuklarile kendisinin yattığını söyledi ve dedi ki:

— Ben bu ihtiyar adama acıdığım için kendisinden ayrılmadım. Süleymanı evden koğdu, kardeşlerim bana iftira edilmesinden kızdılar, ben heriften bir fenalık görmedim.

Birçok şahidler dinlendi, bunların hepsi de Süleymanla Naciye arasında altı aydanberi devam eden alâkadan, karı, koca arasındaki kavga ve münakaşalardan bütün köy halkının haberdar olduklarını söylediler. Maznun, titriyerek ayğa kalktı:

— Bu adamın karımla nasıl alâkadar olduğunu, cinayet yerinde aramızda neler geçtiğini ve konuşulduğunu bilen dört şahidim vardır. Onların dinlenmesini isterim, dedi.

Mahkemece bu şahidlerin dinlenmesi için muhakeme, başka bir güne bırakıldı.

Başvekilimizin gazetecilerle görüşmesi

Evvelki gün Başvekilimizin gazetecilerle yaptığı görüşmeden iki intiba: Yukarıda Parti genel sekreteri B. Fikri Tüzer, Dahiliye Vekili B. Faik Öztrak, Başvekil B. Refik Saydam, aşağıda toplantıda bulunan gazetecilerden bir kısmı

İktisadî meseleler

Romanya ticaret anlaşmasının faydaları

Romanya ile aramızda ticaret anlaşmasının müddeti dolmaktadır. Yakında dost Romanya ile yeni bir ticaret anlaşması yapacağız. Mevcut ticaret anlaşması 937 senesi ortalarına doğru yapılmıştır. Denilebilir ki son anlaşmanın, iki memleket arasındaki ticaret münasebetlerinin inkişafına büyük bir yardımı dokunmuştur. Neşredilen dış ticaret istatistiklerine göre, 937 senesinin ilk altı ayında Romanyaya 427 bin liralık ihracat yapmıştık. Yeni anlaşmanın tesirlerinden sonra, ihracat miktarının 1 milyon 42 bin liraya yükseldiğini görüyoruz. Bir ticaret anlaşmasının kısa bir zamanda böyle bir netice vermesi bir muvaffakiyettir.

937 senesi anlaşmasından sonra, Romanya bazı ihracat maddelerimize karşı daha ziyade alıcı olmuştur. Bilhassa pamuk, tiftik, pirinçlerimiz ilk defa olarak Romanya piyasasında müşteri bulmuştur. Romanyalılar Akala nevinden olan pamuklarımızın en iyi alıcıları arasına girmişlerdir. Tiftik, Romanyanın dokuma sanayiinde tecrübe devresini geçiren bir ham maddedir. Bu tecrübelerden sonra, tiftiklerimizin de Romanyaya daha çok satılacağına kaniiz.

Romanyadan aldığımız malların başında petrol ve kereste bulunmaktadır. Bu iki madde piyasamızın muhtaç olduğu mallardır. Bilhassa İzmirdeki üzüm ve incir ambalâjlarında Romanyanın kutuluk keresteleri kullanılmaktadır.

Türkiye - Romanya münasebetlerinden bahsederken, Köstence transit yoluna da büyük bir yer ayırmk lâzımdır. Romnya hükûmeti, ihracat maddelerimizin Orta Avrupa pazarlarına kolaylıkla naklını temin için, Köstencede müsaid transit şartları hazırlamaktadır. Şimdiye kadar ihracat tacirlerimizin Köstence transit yolundan bir şikâyetleri olduğunu duymadık. Bilâkis, Romanya hükûmeti, ihracat tacirlerimize bu yol üzerinde daha fazla kolaylıklar göstermektedir.

937 anlaşması, dost memleket Romanya ile olan ticaret münasebetlerimizi artırdı. Bunu yukarıda rakamlarla izah ettik. 939 anlaşmasının iki memleket arasında daha geniş münasebetler tesis edeceğine şüphe yoktur.

H. A.

Bir sütcü, otomobil çarparak yaralandı

Seyyar sütçülük eden İsmail Tarlabaşında yaya kaldırmından aşağı indiği bir sırada şoför Muhiddinin taksi otomobili çarpmış, başından yaralanmıştır.

Bir manitacı yakalandı

Emniyet direktörlüğü ikinci şube üçüncü kısım memurları, yere zarf atmak suretile bazı safdillerin cüzdanlarını aşıran manitacı İsmail isminde bir sabıkalıyı yakalamıştır. İsmail hakkındaki tahkikat bitirildikten sonra bugün Adliyeye teslim edilecektir.

İki yangın başlangıcı

Taksimde oturan B. Rifat ile Sultanahmedde Nakılbend mahallesinde B. Hilminin evlerinde birer yangın başlangıcı olmuş, derhal yetişen itfaiye tarafından söndürülmüştür.

Mangal üzerine düştü, muhtelif yerleri yandı

Fenerde oturan İlyas isminde biri, ateş dolu mangal başında dinlenmekte iken bir aralık üzerine fenalık gelmiş ve mangala kapaklanmıştır.

İlyas, vücudunun muhtelif yerlerinden tehlikeli yanıklar almış, polis tarafından Cerrahpaşa hastanesine yatırılmıştır.

Alacak meselesinden kavga

Taksimde bir aşçı dükkânında bulaşıkçılık eden on beş yaşlarında Kemal ile aynı dükkânda çalışan Celâl, bir alacak meselesinden kavga etmişler, Kemal eline geçirdiği büyük bir bıçakla Celâli sol memesi altından yaralamıştır. İşe el koyan polis, yaralıyı Beyoğlu hastanesine yatırmış, Kemali de yakalayarak adliyeye vermiştir.

Şilideki zelzelede 30 bin kişi öldü, 50 bin yaralı var

Bir şehir tamamen, bir çok şehirler de kısmen harap oldu

Santiago - Şili - 27 (A.A.) — Zelzele kurbanları hakkında yapılan yarı resmi tahminlere göre, felâket neticesinde 30,000 kiiş ölmüş, 50,000 kişi yaralanmıştır.

Santiago - Şili - 27 (A.A.) — Chillan şehrinin hemen kâmilen ortadan kalktığı teyid edilmektedir. Bu şehirde ölenlerin adedi 10,000 den fazladır. Tiyatro binası yıkılmış, enkaz altında 428 kişi kalmıştır.

Chillan civarında kâin Kulnes kasabası tamamile ortadan kaybolmuştur. Bütün yollar derin yarıklarla kesilmiştir.

Conception şehrinin başlıca binaları harap olmuştur. Çıkan bir yangın mühim tahribat husule getirmiş, ve şehrin suyu, elektriği ve telefon hatları kesilmiştir.

Santiago talebeleri Amerikanın bütün talebelerini kazazdelere yardım emeğe davet etmiştir.

Tayyareler, harap olan mıntakalara doktor, hastabakıcı ve yiyecek taşımaktadırlar. Valparaisa'dan kalkan tahtelbahirler. kazazedelere erzak götürmektedirler.

Santiago 27 (A.A.) — Conceptionda bu ana kadar enkaz altından 1200 ölü çıkarmışlardır. Hükûmet memurları, su ve yiyecek olmadığından şehri ve ayni zamanda Chillan kasabasını tahliye mecburiyetinde kalmışlardır. Parralda 200 kişinin telef olduğu haber verilmektedir.

İngilterenin Ajax ve Exeter harp gemileri yardım işine iştirak etmektedirler.

Felâket mıntakasında vaziyet

Santiago - Şili - 27 (A.A.) — Zelzeleden harab olan mıntakalardan gelen haberlerde bütün şehirlerde tesadüf edilen yeis verici sahneler tasvir edilmektedir.

Hinares ve Parral şehirleri tamamiyle harab olmuştur.

Camquenes zelzele neticesinde yok olmuştur. Her tarafta yatan cesedler, taafün etmeğe başlamıştır.

San Carlos kasabası da harab olmuş ve milyonlar sarfedilerek Nuble nehri üzerinde inşa edilen köprü 400 metrelik bir mesafeye kaymıştır.

Chillan şehrinde zelzelenin tahribatı korkunçtur. Çünkü burada zelzele dakikalarca devam etmiş ve bu müddet zarfında derhal yangınlar çıkmıştır. Bulaşık hastalıklar çıkmaması için cesedler müşterek bir çukura defnedilmiştir.

Conception'da enkaz altında kalan 200 ölü henüz çıkarılamamıştır.

Yunanistanın dış politikası

Yunan sefirlerinden biri Atinada mühim bir konferans verdi

Atina 27 (A.A.) — Atina ajansı bildiriyor: Parnas salonunda «Neon Kratos» mecmuası tarafından tertib edilen konferanslardan birini, dün Başvekil B. Metaksasın, bir çok devlet adamlarının, kordiplomatik âzasının ve kalabalık bir halk kütlesinin huzuru ile, orta elçi Vassili Papadakis vermiş ve bu konferansta, Yunanistanın haricî politikasından bahsetmiştir.

Konferansçı demiştir ki: Balkan Antantı, Yunanistanın haricî politikasının belkemiğini, Türk - Elen ittifakı da, Balkan Antantı çerçevesi içinde hassatan en sıkı bağı teşkil eylemektedir.

Yunanistan, Avrupa büyük devletlerine ve Amerika ve Mısır gibi geniş mikyasta Elenin sakin bulunduğu memleketlere karşı dostluk hissiyatı beslemekte ve bu memleketlerle münasebetlerini daha ziyade inkişaf ettirmek için bütün gayretlerini sarfetmektedir.

Yunanistandaki bugünkü rejim, tamamile Elen bir rejimdir. Ve yabancı misallerden katiyen mülhem değildir. Bu sebepten dolayı, Yunanistan, haricî politikada, kendi politikasının yarattığı netayiçten başka neticelere maruz bulunmamaktadır»

Hatip, Bulgaristan ile olan münasebetleri de şu suretle izah eylemektedir:.

«Yunanistan ile Bulgar hükûmetinin iyi niyetlerinden mülhem bulunan Elen - Bulgar münasebetleri, sıkı surette Balkan Antantı politikasını takib eylemektedir. Bulgaristanın diğer Balkan devletlerie yaklaşması muhakkaktır ki Selanik anlaşmasile kolaylaştırılmış ve teyid olunmuştur. Balkan Antantının reisi sıfatile Başvekil B. Metaksasın imzaladığı o Selânik anlaşması ki bu vesika ile diğer Balkan memleketleri, Bulgaristana, anlaşmazlıklara harpcu vasıtalarla hal çaresi aramaktan vaz geçmek taahhüdüne mukabil silâhlanma hakkını vermişlerdir.»

Esnaf cemiyetleri müşterek yardım heyeti

Dün Eminönü Halkevinde bir toplantı yapıldı

Esnaf cemiyetleri müşterek yardım heyeti dün öğleden sonra Eminönü Halkevinde toplanmıştır. Müşterek yardım heyeti reisi bir hitabede bulunmuş, bunu sağlık kurulu başkanının sözleri takib etmiştir. Bundan sonra yardım teşkilâtının 938 hesaplarile 939 yılı bütçesine dair verilen izahat dinlenmiş ve Cağaloğlundaki esnaf hastanesi binasının satın alınarak bahçeye paviyonlar ilâvesine karar verilmiştir.

Dünkü toplantıda riyasete verilen muhtelif takrirler arasında altı kişilik bir yardım idare heyeti seçilmesi hakkındaki takrir de kabul edilmiştir.

Haftalık radyo programı

Türkiye Radyodifüzyon Postaları

DALGA UZUNLUĞU

	1639 m.	183 Kcs.	120 Kw.
T. A. Q.	19,74 m.	15195 Kcs.	20 Kw.
T. A. P.	31,70 m.	9465 Kcs.	20 Kw.

ANKARA RADYOSU
TÜRKİYE SAATİLE

Cumartesi 28/1/939

13,30: Program, 13,35: Müzik (eğlenceli plâklar), 14: Memleket saat ayarı, ajans, meteoroloji haberleri, 14,15: Türk müziği: 1 - Tanburi Büyük Osman beyin - Hicaz peşrevi, 2 - Faiz Kapancı - Hicaz şarkı - Okşadım saçlarını, 3 - Sadeddin Kaynak - Muhayyer şarkı - Ne zaman görsem onu, 4 - Fahire Fersan - Kemençe taksimi, 5 - Refik Fersan - Gülizar şarkı - Sabah güneş doğarken, 6 - Türkü - Dağlar dağımdır benim, Okuyan: Mahmud Karındaş - Çalanlar: Reşad Erer, Fahire Fersan, Refik Fersan, 14,45 - 15,30: Müzik - (Hafif orkestra - Pl), 17,30: Program, 17,35: Müzik (dans saati Pl), 18,05: Konuşma (Dış politika hadiseleri), 18,20: Türk müziği (incesaz faslı - Suzinâk ve Hüzzam fasılları), 19,20: Romantik müzik hakkında müsahabe - ve konser - Nurullah Şevket, Cevad Memduh, 19,55: Temsil - Deniz hasreti - Yazan: Sadri Ertem, Radyo için tertib eden - Avni Dilligil, 20,25: Türk müziği: 1 - Tamburi Ali Efe. - Suzidil peşrevi, 2 - Tamburi Ali Efe. - Suzidil peşrevi ikinci beste - Bilmedik yâriki, 3 - Tamburi Ali Efe. - Suzidil peşrevi ağır semai - Kani yadı lebinle, 4 - Cevdet Çağla - Taksim, 5 - İsmet ağa - Suzidil şarkı - Ülfetin geçti efendim, 6 - Şakir ağa - Suzidil şarkı - Sevmişim bir kaddi mevzun, 7 - Ali Efe. - Suzidil şarkı - Her bir bakışında neşe. Okuyan: Muzaffer İlkar, Çalanlar: Vecihe, Reşad Erer, Ruşen Kam, Cevdet Kozan, 20,50: Ajans, meteoroloji, ziraat borsası (fiat), 21: Memleket saat ayarı, 21: Müzik (küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın): 1 - Saint Saens - Kahramanlar marşı, 2 - Heuberger - Şarkta süitinden - Raks eden kızlar, 3 - Johannes Brahms - Macar dansı No. 9, 4 - Kéler Bela - Mabedin açılışı - uvertür, 5 - J. Breuher. İtalyan şarkısı, 6 - Hermann Dostal - Marş, 7 - Gounod - Bach - Ave Maria, 8 - Rafael Valente - Uzak bir memleketten - Serenad, 9 - J. Strauss - Sanatkâr hayatı. Vals, 22: Haftalık posta kutusu, 22,25: Müzik (dans, Çigan - Pl), 23,45 - 24: Son ajans haberleri ve yarınki program.

Pazar 29/1/939

12,30: Program, 12,35: Müzik (Hafif müzik - Pl), 13: Memleket saat ayarı, ajans, meteoroloji haberleri, 13,10: Müzik (Hafif müzik devamı - Pl), 13,45: Türk müziği: Çalanlar: Reşad Erer, Vecihe, Refik Fersan, Fahire F., Okuyan: Mustafa Çağlar, 1 - Osman bey - Hüzam peşrevi, 2 - Kömürcü zade - Hüzam beste - Aldım hayali perçemin, 3 - Musullu Osman - Hüzam şarkı - Neşeyabı lûtfun, 4 - Ethem efendi - Hüzzam şarkı - Eşki çeşmim, 5 - Fahire Fersan - Taksim, 6 - Kemal Emin - Müstear şarkı - Bu neşeden sana ey dil, 7 - Müstear saz semaisi, 14,15 - 14,30: Konuşma (Ev kadın satı), 17,30: Program, 17,35: Müzik (Pazar çayı - Pl), 18,15: Konuşma (Çocuk saati), 18,45: Müzik (Pazar çayı devam), 19,15: Türk müziği (İncesaz faslı - Uşak faslı), 20: Ajans, meteoroloji haberleri, 20,15: Türk müziği: Çalanlar: Vecihe, Ruşen Kam, Cevdet Kozan, Cevdet Çağla, Okuyanlar: Müzeyyen Senar, Sadi Hoşses, 1 - Suzinâk peşrevi, 2 - Arif bey - Suzinak şarkı - Aşkınla yanmaktadır canu ten, 3 - Nuri Şeyda bey - Suzinâk şarkı - Sevdim seni, 4 - Mehmed Nasip - Hicazkâr şarkı - Seni candan severim, 5 - Suphi Ziya - Hicazkâr şarkı - Ehli zevkin, 6 - Tanburi Cemil - Muhayyer şarkı - Pür lerze olur, 7 - Şemseddin Ziya - Uşak şarkı - Salkım söğut, 8 - Salâhaddin Pınar - Gülizar şarkı - Bülbülün derdi, 9 - Türkü - Dağları aşamadım, 10 - Tatyos - Hüseyni saz semaisi, 21: Memleket saat ayarı, 21: Neşeli plâklar R., 21,10: Müzik (Riyaseticümhur bandosu) - Şef: İhsan Küçner): 1 - Fuçik - Floransa marşı, 2 - Lehar - Kupido - Vals, 3 - Pierné - Ramunço operasının uvertürü, 4 - Massenet - Les Erinnyes süitinden Divertisman, 5 - Tavan - Macar fantezisi, 22: Anadolu ajansı (Spor servisi), 22,10: Müzik (Küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın): 1 - Malvezzi - Endülüs çiçekleri (İsapnyol dansı), 2 - Borodin - 2 nci Kuartetin Notturnosu, 3 - İtalo Nucci - İlkbaharın çiçekleri (İntermezzo - Marş), 4 - Scherapow - Palova (ağır vals), 5 - Michiels - Çardaş No. 2, 6 - Suppe - Hafif süvari alayı komik operasının uvertürü, 22,45 - 23: Son ajans haberleri ve yarınki program.

Pazartesi 30/1/939

12,30: Program, 12,35: Türk müziği - Pl, 13: Memleket saat ayarı, ajans, meteoroloji haberleri, 13,10 - 14: Müzik (Karışık program Pl), 18,30: Program, 18,35: Müzik - Dans Pl, 19: Konuşma (Doktorun saati), 19,15: Türk müziği (Şehnaz faslı), 20: Ajans, meteoroloji haberleri, ziraat borsası (fiat), 20,15: Türk müziği (Klâsik program: 1 - Tanburi Cemil - İsfahan peşrevi, 2 - Zaharya - İsfahan beste: Leyli zülfün dili mecnun, 3 - Kadri efendi - Neva ağır semai: Sevdi bu gönül seni, 4 - İsmail Dede - Neva yürük semai: Ey gonca dihen, 5 - Basri Üfler - Ney taksimi, 6 - İsmail Dede - Acem aşiran ağır seami: Ey lebleri mül, 7 - İsmail Dede - Acem aşiran yürük semai: Ne havayı bağı, 8 - Emin ağa - Acem aşiran saz semaisi, 9 - Reşad Erer - Keman taksimi, 10 - Üç eski serhad türküsü: A - Yabandan geldim yabandan, B - Yine yol vermedi acem dağları, C - Yine de kaynadı coştu dağların taşı, 21: Memleket saat ayarı, 21: Konuşma, 21,15: Esham, tahvilât, kambiyo - nukud borsası (fiat), 21,30: Müzik (Sonat) Cello: Mesud Cemil - Piyano: Cemal Reşid, L. Van Beethoen - Cello sonatı (sol minör, opus 5, No. 2), Adagio sostenito ed espressivo, Allegro molto piu toste presto, Rondo (allegro), 21,55: Müzik (Opera aryaları - Pl), 22,15: Müzik (Küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın): 1 - Lincke - Emine (Mısır serenadı), 2 - Tschaikowsky - Melodi (opus 42; No. 3), 3 - Enieg - Bir zamanlar bir çigan vardı!... (Çigan entermezzosu), 4 - Schebek - İtalyan serenadı, 5 - Leopold - Hungarya (Macar fantezisi), 6 - Lehar - Lüksemburg kontu operetinden potpuri, 23,15: Müzik (Senfonik plâklar), 23,45 - 24: Son ajans haberleri, yarınki program.

Salı 31/1/939

12,30: Program, 12,35: Türk müziği - Pl, 13: Memleket saat ayarı, ajans, meteoroloji haberleri, 13,10 - 14: Müzik (operetler - Pl), 18,30: Program, 18,35: Müzik (Sonat - Pl), 19: Konuşma (Türkiye postası), 19,15: Türk müziği (Fasıl heyeti: Şetaraban faslı), 20: Ajans, meteoroloji haberleri, ziraat borsası (fiat), 20,15: Türk müziği: Okuyanlar: Semahat Özdenses, Mahmud Karındaş, Çalanlar: Vecihe, Reşad Erer, Cevdet Kozan, 1 - Altuni zade - Rast cedit peşrevi, 2 - Refik Fersan - Mahur şarkı: Bir neşe yarat, 3 - Giriftzen Asım - Suzinâk şarkı: Çaldırıp çalgıyı, 4 - Giriftzen Asım - Kürdili hicazkâr şarkı: Göynümü başka, 5 - Taksim, 6 - Gülizar şarkı: Gözlerimden gitmiyor, 7 - Hüseyni şarkı: Mehtap dalgın dalgın, 8 - S. Pınar - Kürdili şarkı: Ellerine kımler yaktı kına, 9 - Rakım - Kürdili şarkı: Demedim hiç ona kimsin, 10 - Kemençeci Vasil - Kürdili hicazkâr saz semaisi, 21: Memleket saat ayarı, 21,05: Konuşma (hukuk ilmi yayma kurumu), 21,15: Esham, tahvilât, kambiyo - nukud borsası (fiat), 21,30: Müzik (radyo orkestrası - Şef: Praetorius), 1 - J. Haydn - Senfoni re majör, Nr. 31, 1765 yazılmış. a) Alegro, b) Adagio, e) Menuetto - Trio, ç) Final, Modertato molto, Richard Strauss: Süit si bemol majör 13 nefesli sazlar için, op. 4, a) Prelud, b) Romans, c) Gavot, ç) Entrodüksyon ve füg, 22,20: Müzik (keman sololar - Pl), 22,30: Müzik (küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın) 1 - J. Strauss - Dynamiden (esrarengiz vals), 2 - Humphries - Pierronun vedası (hazin serenad), 3 - Hans May - Sana son defa olarak seni sevdiğimi söylüyorum (vals - boston), 4 - Johann Strauss - Güzel ilkbahar (vals), 5 - Siede - İlkbahar melodisi, 6 - Fuçik - Hülya, 7 - Bonohielli - La Giocondal (operasından saatlerin dansı), 23,15: Müzik (cazband), 23,45 - 24: Son ajans haberleri ve yarınki program.

Çarşamba 1/2/939

12,30: Program, 12,35: Türk müziği - Pl, 13: Memleket saat ayarı, ajans, meteoroloji haberleri, 13,10 - 14: Müzik (Riyaseticümhur bandosu - Şef: İhsan Künçer) 1 - Franz von Blon - Dostluk bayrağı marş, 2 - Chambe - Endülüs valsi, 3 - Herald - Zampa komik operasının uvertürü, 4 - Kalman - Bayader operetinden potpuri, 5 - Halim - Türk entermezzosu, 18,30: Program, 18,35: Müzik (dans - Pl), 19: Konuşma, 19,15: Türk müziği (İncesaz heyeti - Karcığar faslı), 20: Ajans, meteoroloji haberleri, ziraat borasası (fiat), 20,15: Türk müziği: Okuyan: Nuri Halil Poyraz, Radife Neydik, Çalanlar: Vecihe, Reşat Erer, Refik Fersan, Fahire Fersan, 1 - Benli Hasan ağa - Rast peşrevi, 2 - Dede - Rast kârnev, 3 - Rast makamından müntehab şarkılar, 4 - Benli Hasan ağa - Rast saz semaisi, 5 - Refik Fersan - Tanbur taksimi, 6 - Salâhaddin Pınar - Akşam, 7 - Salâhaddin Pınar, Ne gelen var ne haber, 8 - Mustafa Nafiz - Ümidsiz bir sevişle, 21: Memleket saat ayarı, 21.05: Konuşma (Mizah saati), 21,20: Esham, tahvilât, kambiyo - nukud borsası (fiat), 21,30: Temsil - Kavlera Rustikana, Yazanlar - G. Tarcioni - Tozetti ve G. Menasei, Türkçesi - S. Moray, Temsil esnasında radyonun orkestrası «Mascagni» nin operasından parçalar çalınacaktır, 22: Müzik (küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın) 1 - Delibes - Lakme operasından potpuri, 2 - Tschaikowsky - Hazin şarkı Opus. 40 No. 2, 3 - Rimski - Korsakow - Sadko operasından düğün şarkısı, 4 - Offenbach - Musette (17 ci asır dans havası), 5 - Nevin - Narcissus (entermezzo), 6 - Tosti - İdeal (melodi), 7 - Lecocq - Madam Angonun kızı operasından potpuri, 23: Müzik (cazband), 23,45 - 24: Son ajans haberleri ve yarınki program.

Perşembe 2/2/939

12,30: Program, 12,35: Türk müziği - Pl, 13: Memleket saat ayarı, ajans, meteoroloji haberleri, 13,10 - 14: Müzik (hafif program - Pl), 18,30: Program, 18,35: Müzik (Konserto - Pl), Konuşma (ziraat saati), 19,15: Türk müziği (fasıl heyeti - Nihavend faslı), 20: Ajans, meteoroloji haberleri, ziraat borsası (fiat), 20,15: Türk müziği: Okuyan - Sadi Hoşses, Çalanlar - Cevdet Çağla, Cevdet Kozan, R, Fersan, Kemal Niyazi Seyhun, 1 - Selim bey - Muhayyer peşrevi, 2 - Arif bey - Muhayyer şarkı - Deva yok mu, 3 - Dede ef. - Gülizar şarkı - Reha buldum, 4 - Âşık Mustafa - Neva şarkı - Sefa geldin efendim sen, 5 - Cevdet Çağla - Viyola taksimi, 6 - Ali efendi - Segâh şarkı - Dil harabı aşkınım, 7 - Mehmed Eşref efendi - Suzinâk şarkı - Günden güne, 8 - Suzinâk şarkı - Kuzucağım, 9 - Sadi Yaver Ataman - Yurd havaları, 21: Memleket saat ayarı, 21,05: Konuşma, 21,15: Esham, tahvilât, kambiyo - nukud borsası (fiat), 21,30: Müzik (küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın) Gala proğramı: Johann Straussu dinlerken, Büyük müzikli fantezi, 22,30: Müzik (aryalar - Pl), 22,45: Müzik (cazband), 23,45 - 24: Son ajans haberleri ve yarınki program.

Cuma 3/2/939

12,30: Program, 12,35: Türk muziği - Pl, 13: Memleket saat ayarı, ajans, meteoroloji haberleri, 13,10 - 14: Müzik (küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın) 1 - Keler Bela - Romantik uvertür, 2 - Hartman - Thrym efsanesi (bale), 3 - Tschaikowski - Eleji (hazin parça), 4 - Suppe - «Maça damı» operasının uvertürü, 5 - Rossi - Pabli (Pasb - Flamenko, İspanyol dansı), 6 - Engel - Berger - Aşk hüznü, 7 - Lumbye - Şampanya (Galop), 18,30: Program, 18,35: Müzik (dans - Pl), 19: Konuşma (haftalık spor servisi), 19,15: Türk müziği (incesaz faslı - Segâh faslı), 20: Ajans, meteoroloji haberleri, ziraat borsası (fiat), 20,15: Türk müziği: Okuyanlar: Muzaffer İlkar, Safiye, Çalanlar: Vecihe, Fahire ve Refik Fersan, R. Erer, 1 - Refik Fersan - Şehnaz puselik peşrevi, 2 - Cavide Hayri hanım - Şehnaz puselik şarkı - (Ateş gibi bir nehir akıyordu -güfte - Şair A. Haşim), 3 - Leminin - Şehnaz puselik şarkı - Nari firkat şulepaş, 4 - Sedad Öztoprak - Şehnaz puselik şarkı - Güş edip, 5 - Refik Fersan - Tanbur taksimi, 6 - Şehnaz puselik şarkı - Yandım dilinden, 7 - Deniz oğlu - Şehnaz puselik şarkı - Yolun bulmam gönlüm, 8 - Sedat Öztoprak - Şehnaz puselik - saz semaisi, 9 - S. Pınar - Hüzzam şarkı - Aşkınla sürünsem, 10 - S. Pınar - Hüzzam şarkı - Ümidini kirpiklerine, 11 - S. Pınar - Karcığar şarkı - Sana gönül verdim, 21: Memleket saat ayarı, 21: Konuşma, 21,15 esham, tahvilât kambiyo - nukud borsası (fiat), 21,30: Müzik (radyo orkestrası - Şef: H. Ferid Alnar) 1 - Robert Schuman - Manfred uvertürü, 2 - Felix Mendelssohn - Bartholdy: 3 üncü senfoni la minör a) Andante con moto - Allegro un poco agitato, b) Vivace non troppo, c) Adagio, ç) Allegro vivacissimo, 22,30: Piyano solo - Süit Anglaise - la minör (bayan Ferhunde Erkin), (J. S. Bach), 22,50: Müzik (cazband), 23,45 - 24: Son ajans haberleri ve yarınki program.

Cumartesi 4/2/939

13,30: Program, 13,35: Müzik - Pl, 14: Memleket saat ayarı, ajans, meteoroloji haberleri, 14,10: Türk müziği: Okuyan: Muzafer İlkar, Çalanlar: Hakkı Derman, Eşref Kadri, Basri Üfler, Hasan Gür, Hamdi Tokay, 1 - Osman beyin - Hicaz peşrevi, 2 - Arif bey - Hicaz şarkı - Saydeyledi bu gönlümü, 3 - Refik Fersan - Hicaz şarkı - Mahmur ufuklarda batan, 4 - Rıza efendi - Hicaz şarkı - Gamzeden hançer takınmış, 5 - Hasan Gür - Kanun taksimi, 6 - Refik Fersan - Hicaz şarkı - Cihanda biricik sevdiğim, 7 - Yusuf paşanın - Hicaz saz semaisi, 17,30: Program, 17,35: Müzik (dans saati - Pl), 18,15: Türk müziği (İncesaz heyeti - Hüseyni faslı), 19: Konuşma (dış politika hadiseleri), 19,15: Türk müziği: Okuyanlar: Mustafa Çağlar, Müzeyyen Senar, Çalanlar: Vecihe, Cevdet Kozan, Kemal Niyazi Seyhun, 1 - Kanuni Arif bey - Sultani yegâh peşrevi, 2 - Dede efendi - Ağır semai - Nihaneddin, 3 - Santuri Etem efendi - Güller açmış, 4 - Udi Ahmed - Yaradan öyle yaratmış ki, 5 - Lem'i - Andıkça geçen günleri, 6 - Kanuni Arif bey - Sultani yegâh saz semaisi, 7 - Dede efendi - Karlı dağı aştım geldim, 8 - Suphi Ziya - Rast şarkı - Aşkı muhabbet gibi, 9 - Lem'i - Karcığar şarkı - Bir gölge ol, 10 - Halk türküsü - Akşam oldu, 20: Ajans, meteoroloji haberleri, ziraat borsası (fiat), 20,15: Temsil (Mahmud dağlara düştü - Yurd piyesi - Yazan - Kemal Tözem), Temsile radyo Türk müziği sanatkârları iştirak edecek, 21,15: Memleket saat ayarı, 21,15: Esham, tahvilât, kambiyo - nukud borsası (fiat), 21,25: Müzik (Folklor - Halil Bedii Yönetgen ve Kutsi Tecer), 22: Hatfalık posta kutusu, 22,30: Müzik (küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın) 1 - Herold - Zampa operasının uvertürü, 2 - Becce - Amalfi serenadı, 3 - Lanner - Balo dansları, 4 - Delibes - Kopelya balesinden potpuri, 5 - Eckstein - Mayıs ayında (muhtelif parçalardan potpuri), 6 - Bruno Marks - Küçük askerler - fantezi, 23,20: Müzik cazband, 23,45 - 24: Son ajans haberleri ve yarınki program.

İç ve dış basur memelerinde, basur memelerinin her türlü iltihablarında cerahatlenmiş fistüllerde, kanayan basur memelerinin tedavisinde

REKTA

daima muvaffakıyetle
ŞİFAYI TEMİN EDER

SARAY ve BABIÂLİNİN İÇ YÜZÜ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM —Tercüme, iktibas hakkı mahfuzdur

Tefrika No. 275

Cariye sisteminde değişiklik, Kandiye ve Sofyada iki usul

Cariye sisteminde değişiklik

Ele geçen ve Abdülmecid zamanında toplandığı içindeki bazı muharrerat ile tarihlerden anlaşılan bir mensşeat mecmuasında Girid adasında Kandiyede zinanın pek ziyade müntesşir olduğundan bahisle bunun önüne geçilmesi için iki buyrultu sureti gördüm.

Tarihleri gösterilmeyen bu buyuruldulardan birisinde şöyle deniliyor:

(Kandiye kalesi dahilinde hıristiyan - buyrultuda o zamanın maruf tabir ile «kefere»- ve Yahudiler müslümanlara mahlût olarak ikamet ediyorlar. Müslümanlar bunların genç kızlarından, kadınlarından beğendiklerini kapatma, besleme namile nikâhsız kullanıyorlar. Zinaya böyle inhimak yüzünden her gece birer, ikişer çocuk cami, hamam kapılarına, yaban yerlere bırakılıyor; bu çocukların çoğu telef oluyor, bazılarını köpekler yiyor; bir kısmını hıristiyanlar kaldırarak kiliselerine götürüyor ve «İslâmlara ihaneten!» Hıristiyan olarak büyütüyorlar.

Bu halin ortadan kalkması için evlerinde böyle kadınlar bulunduranlar bunları dörde kadar nikâh ile alsınlar; almıyanlar takdir olunacak nafaka ile velilerine teslim etsinler; emektar olanları ev sahipleri birer adamlarına nikâh ile tezviç eylesinler Evlenemiyecek olanlar da papaslarına teslim olunsun.)

Bu emir ne dereceye kadar infaz olundu? Burası malûm değil. Ancak böyle itiyadların öyle çarçabuk kaldırılamıyacağı şüphesizdir. Rumelide Petriç kazasında «Küçük Paris» diye yaddedilen bir Bulgar köyünde Bulgar kızları gelenin, geçenin zevk ve sefasına hizmetle bunları soyup soğana çevirmeği kendilerine meslek ittihaz eylemiş idler. Bu kızları bu meslekten vaz geçirmek için Bulgar komitelerinin dehşetli ve kanlı icraatı lâzım gelmişti.

Abdülâziz zamanında Sofyada birçok müslümanların evlerinde Bulgar kızlarından bir kaçar «Mamu» bulunurdu.

Bu kızlar çocuk dadılığı, ev hizmetleri yaparlardı; istifraş dahi edilirlerdi. Ancak bunların bu evlerde iaşe ve ibateleri boğaz tokluğuna değildi. Bilgilerine, yaşlarına, bilhassa güzelliklerine göre kendilerine aylık ücret verilirdi ve bu ücret ayda bir altına kadar yükselirdi.

Cebir ve tazyik yoktu. Gönüller hoş edilerek geçinilirdi.

Cariye alış verişlerinde kesad hasıl oldukça Fransızların bonne à tout faire dedikleri her işe yarar hizmetçi kızlar kullanmak ve mahallî zevk ve teamüllerine uymak softalara, hattâ kadılara bile fena görünmüyordu!

Bu fanî dünyada...

Gecikmenin sebebi

Abdülâzizin hal'edilmek üzere olduğunu Rus elçisi İgnatief iş tamam olmadan biraz evvel haber almıştı. Elçi derhal bir telgraf yazarak meseleyi hükûmetine bildirmek istedi; yazdığı telgrafı Beyoğlu telgrafhanesine gönderdi.

Hükûmet telgrafhaneleri muhafaza altına aldırmıştı; telgraf muhaberelerini yaptırmıyordu. Beyoğlu telgrafhanesine memur edilmiş olan Necip paşa -Napolyon Necip paşa diye maruf idi- elçinin telgrafını getiren Rus memurunu sükûnetle ve şu sözlerle iade etti:

— Elçi hazretlerine söyleyiniz ki burada hiç bir telgraf kabul olunup çekilemez. Muhabere açıldığı vakit ben kendilerine haber veririm. O âne kadar intizar etsinler. Benden haber gidinceye kadar sizi de beyhude yormasın! (1)

Rusya Çarı Abdülâzizin hal'i haberini almakta bu sebeple geçikti.

Abdülâzizin intiharı meselesi

Abdülâzizin Topkapı sarayına naklinden iki saat sonra bir buhran geçirdiği, yanındaki pala ile intihara kalkıştığı, validesinin bu silâhi güçbelâ elinden aldığı (2) rivayet edilir.

Abdülâzizin kibir ve azameti bu rivayetin sıhhati hakkında kanaat uyandırır. Sultan Azizin katli davasında kendisine bu «cinayette» mühim rol atfolunan mabeyinci Fahri bey sadrazam Rüştü paşa tarafından vükelâ huzurunda istintak edilmişti. Verdiği ifade şudur:

— Cumartesi günü karakol kumandanı binbaşı İzzet bey beni çağırdı. Sultan Azize hizmet için üç kişi geldiğini, bunları içeriye ithal edeceğini söyledi. Sultan Azizin yanında kalan bir rovelver ile palanın teslim edilmesini de istedi.

Ben:

— Rovelver yoktur. Bir pala var. O da valide sultanın yanındadır, verilmesi kabildir. Ancak hizmet için gelen adamları kabul etmiyeceklerini katiyyen bilirim. dedim.

Valide sultana binbaşının tebliğini söyledim. Pala alındı.

O gün vakadan evvel merdiven ayağında oturuyordum. Hazinedarlardan biri yukarıya çıkmamı söyledi. Merdivenden çıktım. Valide sultan, kadın efendiler, hazinedar kalfalar orada idiler. Hepsi telâş ile merhumun sakalında kullandığı makası alarak odaya girmiş, validesini de odadan çıkartmış olduğunu söylediler.

Bu aralık bir cariye geldi. Diğer odadan sultan Azizin görülebileceğini haber verdi. Valide beni aldı; bu odaya gittik. Fakat göremedik. Avdetimizde feryadı figan kopmuştu. Sultan Azizin odasına girdik. Merhumu sağ tarafına yatmış, sol kolundan kan akıyor gördük. Gözlerini açıp kapıyordu. Valide sultan oğlunun boynuna sarıldı. Kadın efendiler de girmşilerdi. Feryad ve figan asümane çıkıyordu. Kanın tutulmasını odadaki hazinedarlara tavsiye ettim. Doktor bulmak üzere dışarıya çıktım. Rıhtım üstünde bir bölük askerle binbaşı İzzet beye rasgeldim. Hali anlattım. Doktor istedim. Yok! cevabını verdi. Asker ile dairenin üst katına çıktı. Ben de birlikte çıktım. İzzet bey sultan Azizin ne halde olduğunu oradaki hazinedarlardan sordu. İrtihal ettiğini haber verdiler. Ben artık odaya girmedim. Aşağıya indim. Efendilerle meşgul oldum.)

Naşın nasıl muayene edildiği hakkında damad Mahmud Celâleddin paşanın ifadesi

Hüseyin Avni paşanın yalısı Fer'iye karşısında idi. Vakanın akabinde işitilen feryad ve vaveylâ üzerine hazır tesadüf etmiş olan beş çifte kayığına binmiş. En evvel Fer'iye karakoluna o yetişmiş ve o ande sıhhiye dairesine haber göndererek meşhur doktorlar, sefaret tabiplerini aratmış. Bu suretle on dokuz tabip toplanmıştı. Ben Sıhhiye Nazırı idim. Bu sıfatla naşı doktorlara göstermek bana havale olundu. Doktorlarla karakola gittim.

Naşın bulunduğu odanın önündeki nöbetçi:

— Yasaktır!

Dedi. Nöbetçi zabitine müracaat ettik. Ancak binbaşı İzzet bey gelinceye kadar beklemek icap etti. İzzet bey geldi; emir verdi. Nöbetçi zabiti kapıyı açtı. Doktorlar girdiler.

Muayene yarım saatten ziyade sürdü. Doktorlar binbaşı İzzet ve mabeyinci Fahri beylerin delâletlerile Abdülâzizin irtihal ettiği odaya gittiler; raporlarını yazdılar.

Sultan Muradın deliliklerinden

1 — Bir cuma selâmlığında saray kapısından çıkarken hayvanını durdurmuş, içeriye dönmek istemişti; kurenası mâni oldular.

2 — Diğer bir cuma selâmlığında atını caminin binek taşına tersine yanaştırdı; hayvandan tersine indi.

3 — Başka bir selâmlık günü camiye girer, girmez avdet için merdivenden inmek istedi; bırakmıyan kurenayı zorlayıp tekdir etti; güç, belâ teskin olunabildi.

4 — Bir gün Sultan Murad odasında yalnızken üniformasını giyer. Kimseye görünmiyerek bahçeye çıkar. Parmaklıktan Beşiktaş tarafına geçer. Vapur iskelesine kadar gider. Orada durarak gelip, geçeni seyreumeğe başlar. (Arkası var)

(1) Kliçen: Mitat paşa.
(2) Kiliçen: Mitat paşa.

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

ŞEMSİYE

Çok yakışıklı bir erkekti. Ona «Güzel Nazmi» derlerdi. Çok iyi giyinmesini bilirdi. Bir çok kadınlar Nazmiye pek ziyade iltifat ederlerdi. O da etrafında gördüğü bu iltifatlardan epeyce şımarmıştı.

Bir çok güzel kadınların peşinden koşmalarına aldırış bile etmezdi. Nazminin hiç bir kadına öyle uzun müddet tutulduğu, âşık olduğu görülmemişti.

Hattâ, bir çok kimseler onun için:

— Yakışıklı erkek, güzel erkek, filân filân amma biraz hissiz galiba... Meselâ aşk nedir bilmez, onun âşık olmasına imkân yoktur... derlerdi.

Bir gün Nazmi ile beraber Beyoğlundan geçiyorduk. İnce ince yağmur yağıyordu. Önümüzden zayıf, genç bir kadın yürüyordu. Yağmura karşı şemsiyesini açmış, etraftaki dükkân camekânlarına bakına bakına ilerliyordu.

Galatasaraya geldiğimiz zaman yağmur durmuştu. Önümüzdeki kadın da şemsiyesini kapadı. Eline aldı.

Holtuğunun altında bir de mecmua vardı. Bir aralık genç kadın bu mecmuayı koltuğunun altından yere düşürdü ve hiç te farkında olmadı. O zamana kadar bu kadın, arkadaşının hiç dikkatini celbetmemişti. Fakat mecmuanın yere düştüğünü gören Nazmi hemen eğildi. Mecmuayı aldı. Genç kadının arkasından:

— Bayan... Bayan... diye fısıldadı.

Kadın döndü. Hiddetle arkadaşıma bakarak onun söznü kesti:

— Sen beni tanıyor musun utanmaz?...

Nazmi kıpkırmızı kesilmişti. Genç kadından bu muameleyi hiç beklemediği anlaşılyordu. Nazmi:

— Lâkin efendim... diye mırıldandı... Genç kadın yine:

— Sus utanmaz... Hâlâ mı söz söylüyorsun?... diye kaşlarını çattı.

Arkadaşım:

— Fakat beni dinleyiniz... Deyince gayet sinirli olduğu anlaşılan genç kadın elindeki şemsiyeyi kaldırdı ve Nazminin kafasına indirdi. Bundan sonra da hiddetli hiddetli uzaklaştı.

Nazmi perişan bir halde idi. Etrafımızda bir kalabalık toplanmıştı.

Nazmi yediği şemsiyeden bozulan şapkasını düzeltirken bir yandan da:

— Ne kadın birader!... Ne bambaşka bir kadın!... diyordu. Ben kızdım:

— Bırak Allah aşkına şunu... Amma sinirli şeymiş ha...

Nazmi uzaklaşan kadının arkasından bakarak:

— Her halde fevkalâde bir mahlûk. Öteki kadınlardan hiç birine benzemiyor... Aman şunu takib edelim... Kim olduğunu öğrenelim...

— Canım ne yapacaksın?.. Zaten kadın senin en masum bir hareketinden küplere bindi... Bırak Allah aşkına:

Nazmi:

— Olmaz, olmaz... dedi, hayatımda hiç bir kadından ben böyle bir muamele görmedim. Mutlaka bu kadını öğrenmeliyim...

Nazminin bu haline fena kızmıştım:

— Ben karışmam, dedim, sen istersen git, kadının kim olduğunu öğren. Ben de kendi işime gidiyorum... diye ondan ayrıldım.

Ertesi günü Nazmi bana geldi:

— Öğrendim, birader, dedi. Orta halli bir ailenin kızı... Vakıa o kadar güzel değil amma, bu kadın beni fena halde sardı...

Güldüm:

— Acayıp, dedim, demek bu zayıf kadın kafana indirdiği bir şemsiye ile kalbine girdi.

Nazmi bir filozof tavriyle:

— Azizim... dedi, ben seveceğim kadının öteki kadınlara benzememesini isterdim. Hem kadın dediğin biraz bana hâkim olmalıdır. Ben şimdiye kadar bir çok güzel kadınlardan ne iltifatlar gördüm. Fakat en güzel kadın en büyük iltifatı ile bile kafama şemsiyesini indiren o zayıf kadın kadar bana tesir etmemiştir. Ben şimdiye kadar kadınlardan böyle muamele görmediğim için doğrusu bu hareketi hoşuma gitti.

— Tuhaf bir zevk...

Hakikaten arkadaşımda büyük bir değişiklik olmuştu. Nazmi âdeta âşıktı. O günden sonra ikide bir:

— Ah, kafama şemsiyeyi indiren kadın!... deyip içini çekiyor, duruyordu.

Ben itiraz ettikçe Nazmi:

— Azizim... Ben peşimden koşan kadınlardan hoşlanmam. Kadın dediğin benden kaçmalıdır. Seveceğim kadının peşine ben düşmeliyim. Ben onu kovalamalıyım. Hattâ onu pek güçlükle ele geçirmeliyim. İcab ederse, işte böyle kafama şemsiyesini indirmeli... Benim için kadın demek böyle bir mahlûk demektir.

Nazmi günlerce başına şemsiye indiren kadının peşinden koştu, durdu.

Hakikaten zayıf kadın pek te güzel olmadığı halde Nazmiye hiç yüz vermiyordu.

Nazmi de bütün bunları gördükçe büsbütün çileden çıkıyordu.

Nihayet Nazmi bu zayıf genç kadına kendisini bir ahbab tarafından takdim ettirdi. Daha ilk günü Nazmi Mehlikaya, bu zayıf kadına nişanlanmak teklif etti.

Nişanlandılar. Nazmiyi pek beğenen bir çok güzel kadınlar buna şaşmışlardı:

Nazminin yaptığı bu iş hakikaten şaşılacak şeydir.

— Demek keramet şemsiyede imiş. Kerametli şemsiye yalnız Chamberlainin şemsiyesi değildir a... Mehlikanın şemsiyesinde de keramet varmış...

Baktım, bir kaç kadın bir köşede fısıl fısıl konuşup gülüşüyorlar.

— Ne var? diye sordum.

Gayet açık konuşan genç bir kadın cevap verdi:

— Şimdiye kadar Nazminin başına bir şemsiye vurmak nasıl bizim aklımıza gelmedi... Onu konuşuyoruz, diyerek bir kahkaha savurdu.

Hikmet Feridun Es

BULMACAMIZ

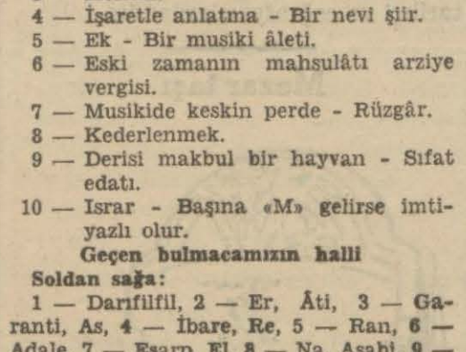

Soldan sağa:
1 — Eğelenceli oyunlar - Nota.
2 — Alaturka musikide bir makam.
3 — İslâmların bir ibadeti - Nefi edatı.
4 — Bir mesaha ölçüsü - Alt değil.
5 — Bir hayvan - Cefa.
6 — Boşama - Hayvan kalabalığı.
7 — Şart edatı - Vilâyet.
8 — Zürriyetsiz - Yanyana iki harf.
9 — Lâhza - Kadın elbisesi tezyinatından.
10 — Derhal - Bir batında doğan.

Yukarıdan aşağı:
1 — Musikide ağır çalınan bir hava - Tehassür edatı.
2 — Bir şeyin en sivri yeri - Tersi yemek olur - Kasık.
3 — Kölelik.
4 — İşaretle anlatma - Bir nevi şiir.
5 — Ek - Bir musiki âleti.
6 — Eski zamanın mahsulâtı arziye vergisi.
7 — Musikide keskin perde - Rüzgâr.
8 — Kederlenmek.
9 — Derisi makbul bir hayvan - Sıfat edatı.
10 — Israr - Başına «M» gelirse imtiyazlı olur.

Geçen bulmacamızın halli

Soldan sağa:
1 — Darıfilfil, 2 — Er, Âti, 3 — Garanti, As, 4 — İbare, Re, 5 — Ran, 6 — Adale, 7 — Eşarp, El, 8 — Na, Asabi, 9 — Cilve, İz, 10 — İrias, Zira.

Yukarıdan aşağı:
1 — Değirmenci, 2 — Araba, Şair, 3 — Ranza, Li, 4 — Ar, Reva, 5 — Fener, Es, 7 — İradesiz, 8 — Fa, Ala, 9 — İta, Al, Bir, 10 — Lise, Emiza.

Yoklamaya çağırma

Beşiktaş askerlik şubesinden:

1 — Bu sene askerlik çağına girmiş olan 335 doğumlu delikanlılarla askerlik kanununun 14. maddesi hüküm ve tarifatına göre 310 doğumundan 330 dahil doğumuna kadar ihtiyat eratın da yoklamaları yapılacaktır. 2 — Yoklamaya 6 şubat 939 pazartesi günü başlanarak her gün sabah saat 9 dan 12 ye kadar devam etmek üzere 15 Mart 939 dahil nihayet verilecektir. 3 — Yukarıki maddede doğumları yazılı ihtiyat erattan 6 Şubat 939 gününden 15 Şubat 939 dahil gününe kadar, 310 doğumundan 320 dahil doğumlular, 6 Şubat 939 gününden 26 Şubat 939 dahil gününe kadar, 321 doğumundan 325 dahil doğumluların 27 Şubat 939 gününden 15 Mart 939 dahil gününe kadar, 326 doğumundan 330 dahil doğumluların yoklamaları yapılacaktır. Yoklamaya gerek muvazzaf hizmetlerini bitirerek şubece ihtiyata kaydedilmiş ve gerekse herhangi bir sebeple kaydedilmemiş olanlarla muhacir ve mülteci olarak yurdumuza gelmiş ve nüfus sicilline kaydedilmiş olanlardan askerlik kanununun 2 nci maddesi hükmüne göre ihtiyat sınıfına nakilleri yapılan ve henüz yapılmamış olanlar çağırılan günlerde geleceklerdir. 4 — Yoklamaya çağırılan bu ihtiyat erattan resmi daire ve müesseselerle hususi daire ve müesseselerde ve bilûmum fabrika ve şirketlerde, resmi ve hususi teşekküllerde ve ticaret ve müesseselerde ve mağazalarda ve sanat erbabı yanlarında çalışanların çalıştıkları daire ve müessese amirleri ve fabrika ve şirket direktörleri ve ticarethane ve sanat sahipleri bunların yoklamalarını yaptırmak ve yaptırdıklarını nüfus cüzdanlarına yazdırmağa mecbur tutacaklardır. 5 — Şube merkezine gelip ihtiyat yoklamalarını yaptırmıyan veya yukarıda yazılan daire ve müesseselerde müstahdem olupta yoklamalarını yaptırmağa mecbur ettirmiyen ve göndermiyen daire ve müessese amirleri ve fabrika ve şirketler direktörleri ve dükkân ve mağaza sahipleri askerlik kanununun 91 inci maddesi hükmüne göre Türk ceza kanununun 231 inci maddesi mucibince cezalandırılacaklardır. 6 — 3 üncü maddede gösterilen günlerde 335 doğumlular da ilk yoklamaalrını yaptırmak üzere şubeye müracaat edeceklerdir. 7 — Yapılacak olan bu ihtiyat yoklamalarda bir fevkalâdelik yoktur. Ancak askerlik kanununun hüküm ve emirlerine göre İstanbul mıntakasının senelik yoklaması olduğu ilân olunur.

★

Kadıköy Yerli Askerlik Şubesinden:

1 — Kadıköy askerlik şubesine mensup 310 - 330 doğumlu yerli ihtiyat erlerinin senelik yoklamalarına 6 Şubat 939 da başlanacak, 15 Mart 939 da bitecektir. 2 — Yoklama günleri aşağıda yazılıdır. 3 — 310 (dahil) dan 330 (dahil) yerli ihtiyat erlerinin tayin edilen günlerde nüfus cüzdanlariyle birlikte şubeye gelmeleri ve yoklamaya gelmiyen erlerle bunlardan hükûmet ve hususi müesseseler fabrika ve şirketlerde müessese amirleri de askerlik kanununun 93 üncü madde mucibince cezalandırılacaktır. 4 — Yoklama saat 9 dan 12 ye kadardır. Yoklama günleri 6 Şubat 939 dan 15 Şubat 939 a kadar 310 - 320 doğumlular Caferağa, Rasimpaşa, Hasan paşa, İkbaliye, İbrahimağa, Osmaniye, Mecidiye, Osmanağa ve Kızıltoprak, Erenköy, nahiyeleri. 16 Şubat 939 dan 26 Şubat 939 a kadar 321 - 325 doğumlular, Caferağa, Rasimpaşa, Hasanpaşa, İkbaliye, İbrahim ağa, Osmaniye, Mecidiye, Osmanağa ve Kızıltoprak, Erenköy nahiyeleri, 27 Şubat 939 dan 15 Mart 939 a kadar 326 - 330 doğumlular Caferağa, Rasimpaşa, Hasanpaşa, İkbaliye, Mecidiye, Osmanağa ve Kızıltoprak Erenköy nahiyeleri.

★

Beykoz Askerlik Şubesinden:

1 — Beykoz As. Ş. ne mensup ihtiyat eratın mutad seenlik yoklamaları ile 335 doğumlulaın ilk yoklamaları aşağıda yazılı günlerde yapılacaktır: A) 6 Şubattan 15 Şubata kadar 310 - 320 (dahil doğumluların, B) 16 Şubattan 26 Şubata kadar 321 - 325 (dahil) doğumluların, C) 27 Şubattan 15 Mart 939 a kadar 326 - 330 (dahil) doğumluların. 2 — Yoklamalar yukarıda yazılı günlerde öğleden evvel saat 9 dan 12 ye kadar şube merkezinde yapılacaktır. 3 — Her mükellef nüfus cüzdanı ve bir vesika foto. ile (335 D. lar 3 vesika foto. ile) şubeye gelerek bizzat yoklamalarını yaptırmağa mecburdur. 4 — Hangi mahallelerin hangi günlerde yoklamaları yapılacağı ayrıca mahallelere bildirilmiştir. Mahalle mümessilleri bugünlerde behemehal şubede bulunacaklardır. 5 — Yoklamaya gelmiyenlerle, ihtiyat erattan olup hükûmet dairelerinde, resmi ve hususi müesseselerde, fabrika ve şirketlerde müstahdem olanları yoklamaya göndermiyen müessese âmirleri hakkında askerlik kanununun 93 üncü maddesi tatbik olunacaktır.

GAİB

15 numaralı tecrübe plâkasının bir tekini kaybettik. Yenisi alınacağından eskisinin hükmü yoktur. **OTTAŞ**

NEVROZİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma

Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser.

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

TURAKİNA

TARİHÎ ROMAN

Yazan: *İSKENDER F. SERTELLİ* Tefrika No. 41

Moğollar Şutkanın kulübesini sarmışlardı. İhtilâlci kadını seven yaralı Kazak onu gizli yoldan kaçırmak istiyordu

— Ne demek istiyorsun?

— Onun yerine beni...

Delikanlının nefesi kesildi. Kendini tutamadı.

Tekrar başını yere dayadı:

— Beni kurtar, Şutka! Ben de sana lâyık bir koca olduğumu göstereceğim.

Şutka güldü:

— Her erkek gibi, sen de kadın görünce yaltaklanıyorsun! Sen de ölümün pençesinde hâlâ beni düşünüyorsun.. kadın düşünüyorsun!

Ve birden yumruklarını sıkarak bağırdı:

— Vatanı için ölmek istiyen kimse yok mu orada?...

Kapıda dolaşan Şutkanın muhafızlarından biri içeri atıldı:

— Ben hazırım, Şutka!

— Moğollar geliyormuş. Herkes yayını gerip hazır olsun. Düşmanla çarpışacağız.

— Herkes hazırdır, Şutka!

— Sen de bir ata binip yola çıkacaksın!

— Nereye gideceğim.

— Ölüme. Uzaktan Moğolları gözetleyip kimseye sezdirmeden döneceksin! Sırtına beyaz bir gocuk al, beyaz bir ata bin.

Şutka bu adamı yola çıkardıktan sonra, yerde yatan delikanlının göğsüne bir tekme vurdu:

— Haydi, defol buradan. Ben, düşman önünden kaçanlarla bundan fazla konuşamam.

***

Moğollar Şutkayı sarınca...

Şutkanın Moğolları gözlemek üzere gönderdiği adam dönmeden ,Moğollar, ihtilâlcı kadının hükmettiği topraklarda görünmüşlerdi.

Şutka, Moğolların bu kadar çabuk geleceğini ve etrafını dört çevreden kuşatıp sıkıştıracaklarını ummuyordu.

Moğollar ihata çenberini gittikçe daraltıyor ve Şutkayı diri olarak ele geçirmek için son gayretlerini sarfediyorlardı.

Meydanda kanlı bir dövüş başlamıştı. Şutkanın sığındığı kayalığa doğru ilerlemek için, Şutkanın evinde bulunan dört bin kadar Kazak gönüllüsünü yere serip çiğnemek gerekti. Moğollar Kazaklardan iki bin kadar fazlasile harbe tutuştular.

Moğol askeri bu. Atını sürünce, savurduğu kılıçla on kişinin kellesini birden yere düşürüyordu.

Kazakların bir kısmı kayalıklara sığınmışlardı.

İlk savaşta iki tarafın atlıları çarpışmağa başlamıştı. Kazakların beş yüzden fazla atlısı yoktu. Moğolların yarıdan fazlası atlıydı. Kazak atlıları bir iki saat içinde çilyavrusu gibi dağılmışlardı. Şimdi Moğol atlıları Kazak piyadesini yararak ve hepsini kılıçtan geçirerek kayalıklara dalmıştı.

Şutka:

— Bir kişi kalıncaya kadar çarpışacağız.

Diyordu.

İhtilâlci kadının kovduğu yaralı gönüllü, yarasına bakmıyarak yine Şutkanın arkasından Moğollara ok atmağa çalışıyordu.

Delikanlı bir aralık:

— Tıpkı Çekof da sizin gibi söylemişti, dedi, o da tek başına kalıncaya kadar düşmanla çarpışmıştı.

Şutka mırıldandı:

— Bana lâyik bir erkek olduğunu göstermiş...

— Neye yarar? Siz onun kahramanlığını gözünüzle görmediniz.

— Görsem de değeri yoktu. Madem ki köprüyü vaktında tutamadı.

— Geç kalmıştık. Moğollar bizden önce gelmişlerdi.

— Yollarda gecikmişsiniz.

— Kuş gibi uçarak gittik. Hiç bir yerde eğlenmedik.

— Talihsiz insanlarmışsınız! Ben vazifemi yaptım. Talih yardım etmedi.

— Moğollar çok talihli bir millettir.

— Asıl talihli olan Cengiz handır. Oğulları ve torunları onun kurduğu yoldan yürüyorlar ve o mezarında müsterih yatıyor.

— Sen de talihli bir kadınsın, Şutka! Bütün Volga köylüleri senin peşinden geliyor. Bu kadar insanın kalbini ve sevgisini kazanmak kolay mıdır?

— Neye yarar bu sevgi?! Talih yardım etmiyor. Moğollara bak... Bütün atlılarımızı pestil gibi yere serdiler. Kayalıklara atlarını sürüyorlar.

— Korkma Şutka... Adamların mağlûp olsa da, sen Moğolların eline düşmiyeceksin!

— Ne demek istiyorsun, Danef?

— Senin için gizli bir yol hazırladım, Şutka! Ümidini kestiğin dakikada elini bana ver... Ve ötesini düşünme!

— Beni kaçıracak mısın?

— Evet. Çünkü, seni seviyorum...

Şutka mütemadiyen yayını gerip Moğollar üzerine ok savuruyordu. Yaralı gönüllünün sözlerine güldü.

— Beni seviyorsun ha? Ateşle oynamaktan korkmıyor musun?

— Ateşi yaratan insan, yarattığı şeyden korkar mı?

— Çekof, ölünceye kadar çarpıştı demek...

— Çarpıştı. Fakat....

— Fakat... Çabuk söyle, ne demek istiyorsun?

— O şimdi dünyada yoktur. Ben, onun yerini tutmak istiyorum, Şutka!

Şutkanın saçları dikildi:

— İşte... kulübeye yaklaşan bir Moğol zabitini yere devirdim. Görüyor musun, Danef! Ne yakışıklı bir erkekmiş o.

Danef başını kaldırdı:

— Taşların arasına başı sıkışmış. Sırtlanlar gibi bağrıyor.

— Haydı git, kurtar onu, Danef!

— Ben mi?

— Evet. Sana emrediyorum.

— Ben çıldırmadım, Şutka! Kulübeden bir yere çıkamam ben.

— Hakkın var... Sen, Çekofun yerini tutmak istiyorsun! Fakat, korkaklığını hiç hesaba katmadın! Çekof, bana lâyık bir erkek olduğunu isbat etmek için, kalbine kilit vurdu. Sizinle beraber köprüye kadar gitti. Sen on adım ilerisine bile gidemiyorsun! Korkak... Haydı çekil şuradan!

Danef yerde emekler gibi sürünerek kulübeden çıkmak istedi.

Şutka bağırdı:

— Nreye?...

— Onu kurtarmağa gidiyorum. Sen öyle istemedin mi?

Şutka yayını gerdi:

— Onu ben kurtaracağım. Maksadım senin cesaretini denemekti. Haydı, başını kaldır.. kayalıklara bak. Onu nasıl kurtardığımı gözlerinle gör.

Şutka yayını boşalttı.

Danef dişlerini gıcırdatarak homurdandı:

— Bunu ben de yapabilirdim. İşte şimdi başı kurtuldu taşların arasından...

— Yalnız başı mı ya... Canı da kurtuldu. Al bir daha. Bak budalaya. Atıyla kayaların üstüne çıkmış.

Danef pencereden bakarken, bir Moğol atlısının atıyla beraber yere yuvarlandığını gördü. Şutka Moğol atlısına nişan almıştı. Halbuki aynı zamanda bir başka okla atın da yaralanıp devrilmesi Şutkanın hoşuna gitti. Yayını gererken konuşuyordu:

— Mavi Moğolun atını sen mi devirdin?

— Evet.

— İyi nişancı imişsin!

— Alay mı ediyorsun benimle, Şutka? Bu kadar yakında duran koskocaman bir hedefi yere devirmek nişancılık mıdır?

Artık söz kesildi.

Kulübenin üzerine yağmur gibi ok yağıyordu.

Yere devrilen bir atlının yerine bir kaç atlı birden çıkmağa başlamıştı.

(Arakası var)

Masal:

TUZ

Yazan: *Suhandan Ziya Arıca*

Bir varmış bir yokmuş. Vaktile billûr saraylarda oturan, altın kaplardan yemek yiyen bir kralın üç çocuğu vardı. Kral çocuklarını bilhassa küçüğünü çok severdi. Bilirsiniz ya çocuklar küçükler her zaman için çok sevilirler. Bir gün kral uzun seyahate çıkacaktı, çocuklarını yanına çağırarak kendilirine neler istediklerini sordu.

Büyüğü:

— Bir yağız at isterim, binince dağlar, dereler aşayım, dedi.

Ortancası:

— Bir kısrak isterim dedi, kimsede olmasın.

En küçüğü sesini çıkarmadan köşede duruyordu.

Babası: «Sen ne istersin?»

Koşarak babasının boynuna sarıldı:

— Senin sağlığını isterim! dedi.

Kral çocuğunun bu temennisinden sonra kucaklayıp alnından öptü ve sarayından uzaklaştı. Küçük kardeşlerinin babalarına temennisi ile alay eden büyükler kendilerine gelecek hediyelerin hayali ile vakit geçirirlerken kral küçüğü için gezdiği yerlerden neler ne güzel hediyeler almıştı.

Nihayet ummadıkları bir gün babaları çıka geldi, büyüğü ile ortancanın hayvanlarını, en küçüğü içinde aldığı binbir hediyeyi verdi.

Bir gün kral gene çocuklarını yanına çağırarak kendisini ne kadar sevdiklerini sordu.

Büyüğü: Baba, ben seni dünyalar kadar severim! dedi.

Ortancası: Seni hayatımdan daha çok severim! dedi.

Küçüğü de: Baba, ben seni tuz kadar severim! dedi.

Kral en çok küçüğü sevdiğinden, onun da kendisini çok sevdiğini tahmin ediyordu. Lâkin «Seni tuz kadar severim» deyince kral birden köpürdü ve küçüğün yirmi sene zındanda hapsedilmesini emretti.

Küçük, kendisine yapılan bu zulümden hiç de müteessir olmadı, hattâ bazı günler nöbetçiler onun çok neşeli şarkılar söylediğini duyarlardı. Böylece uzun iki sene geçti.

Kralın büyük çocukları evlendi, başka memleketlere gittiler. Fakat babalarını hiç bir gün arayıp sormadılar. Kral, kendisinin böyle çabuk unutulmasından müteessir iken, karısı az bir zaman sonra bir çocukları daha olacağını kocasına haber verdi.

Bu haberden çok sevinen kral yeni doğan çocuğunu bağrına bastı.

Kral son günlerinde gelen oğlunu çok sevdi ve onun bütün prenslerden daha bilgili yetişmesi için çok büyük hocalardan ders aldırdı.

Çocuk 14 yaşına girdiği zaman bir gün babasının yanına geldi, kendisinin başka kardeşleri olup olmadığını sordu. Bu sualden çok müteessir olan kral evvelâ kendini unutan iki çocuğunu ve uzun zamandanberi de zındanda olan küçük evlâdını hatırladı.

Oğluna dönerek, bir kardeşi olduğunu, çok senedenberi başka memlekette yaşadığını söyledi.

Aradan dört sene daha geçti, oğlu on sekiz yaşına bastığı zaman kral onu bir imtihan edip, neler öğrendiğini anlamak için, dedi ki:

— Dünyada en kıymetli ve en değerli şey nedir?

Oğlu hiç düşünmeden babasına «Tuz» diye cevap verdi.

O zaman kral bir çok âlimleri sarayında toplıyarak tuzun kıymetini kendisine anlatmalarını emretti. Sonunda evlâdının çok haklı olduğunu, kendisini bütün kardeşlerinden daha çok sevdiğini anladı, onu zındandan çıkardı.

Hesap oyunları

Yıldızlar

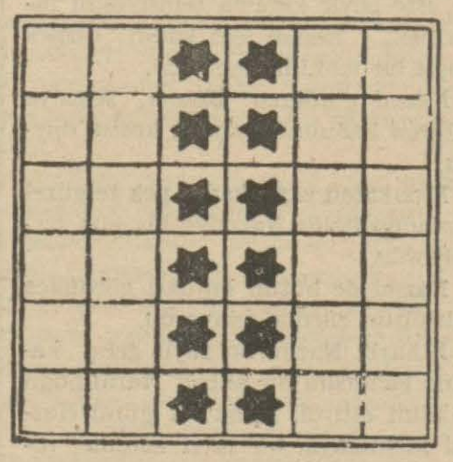

Yukarıki dört köşede on iki yıldız var. Bu yıldızları dört köşelere o suretle taksim ediniz ki, her sırada sağdan sola, yukardan aşağı ayni sırada iki yıldız bulunsun. İkiden fazlası makbul değildir. Sıralar da biribirlerine mutenazır olacaktır.

Çiftler

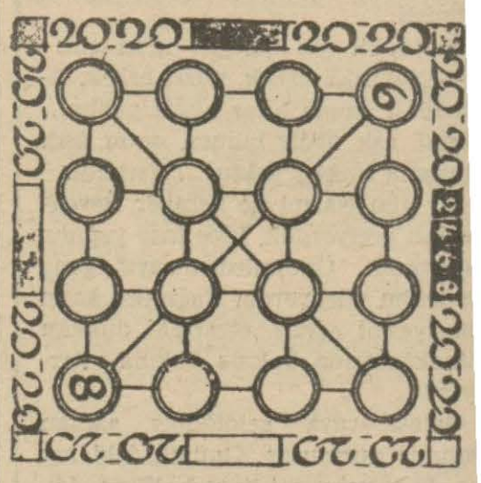

Bu yuvarlaklara 2, 4, 6 ve 8 rakamlarını o suretle yerleştiriniz ki amuden şakulen ve iki diyagonalerdeki tutarı 20 olsun. İlk nazarda güç gibi görünen bu oyun, biraz düşünürseniz hiç de güç değil, bilâkis kolaydır.

Kedi sergisi

Londra, köpek sergilerile meşhur olduğu gibi Paris de kedi sergilerile meşhurdur. Pariste açılan kedi sergileri halkın çok rağbetini kazanmaktadır. Filvaki bu sevimli hayvanları seyretmek zevktir doğrusu.

K. K. K.

Amerikada bir zamanlar gizli bir cemiyet vardı. Adı Ku-Klüks-Klan'dı. Bu cemiyet gizli çalışır, zencilerle mücadele ederdi. Senelerce evvel nüfuzunu kaybeden bu gizli cemiyet gene faaliyete geçti amma. Bu sefer hükûmet bu gizli teşkilâtla mücadele ediyor.

Kör mütehassıs

Mervuy kontu Fransua Pagan'ın bir harpte iki gözü de kör olmuştur amma, bugün gene istihkâm mütehassıslığı etmektedir. Pagan tanınmış tarihçi ve coğrafyacılardandır.

Mezar taşı

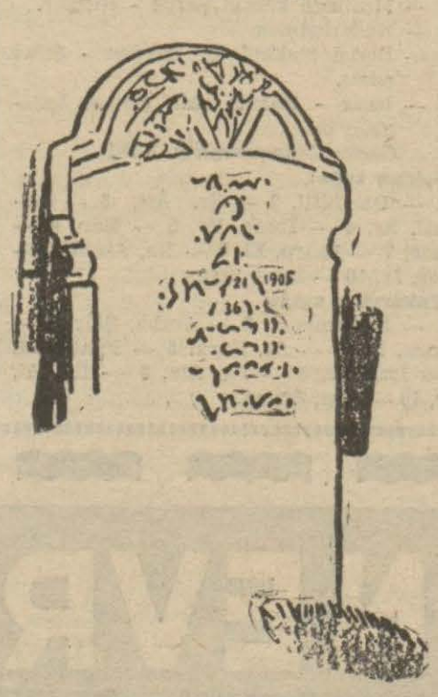

İngilterede Hapsdat şehrinin mezarlığında çok garip bir mezar taşı vardır: Yazısı stenografi ile yazılmıştır. Mezar bir stenografın mezarıdır, yazısını arkadaşları yazmış olacak!..

Parazit balık

Nasıl başka balıklarının sırtından geçinen insanlar varsa, başkalarının sırtından geçinen balıklar da vardır.

Bu parazit balıklar, bilhassa balinalardan gıdalarını temin ederler. Bir balinanın sırtına yapışıp kanını emerler, karınlarını doyururlar.

Benzeyenler

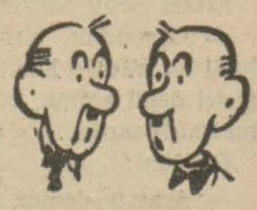

Yeryüzünde bazı insanların tıpkı benzerleri vardır. Meselâ son zamanlarda bay Edenin Amsterdamda olduğu söylendi. Meğerse Amsterdamda tıpkı Edene benziyen biri varmış.

Vindsorda oturan bayan Leks o kadar kraliçe Mariye benzermiş ki, çok kere zabıta kendisine selâm verirmiş.

Tabiî ışık

Yeni Zelandada bir mağara vardır: Vaytomo mağarası. Bu mağara gece gündüz aydınlıktır, fakat içinde lâmba elektrik yanmaz. Bu mağarayı ateşböcekleri aydınlatır. Yüzbinlerce ateşböceği bu mağaranın tavanında dolaşırlar.

Siyah ayı

Transilvanyada, sokaklarda bir adam burnuna halka takılmış siyah ayı gezdirir. Adam tef çalar, hayvan oynar.

Habuki bu oyun acıdır. Hayvanın burnuna takılan halkalar zincir çekilince acır ve ayı bu acı ile şahlanıp döner.

Romanya hükûmeti sokaklarda ayı oynatılmasını bir kanunla yasak etmiştir.

Yürü

Yerinde saymaktansa kaplumbağa gibi yürümek evlâdır.

Neşe

Ağlanan konağı değil, gülünen kulübeyi tercih et.

İğri kule

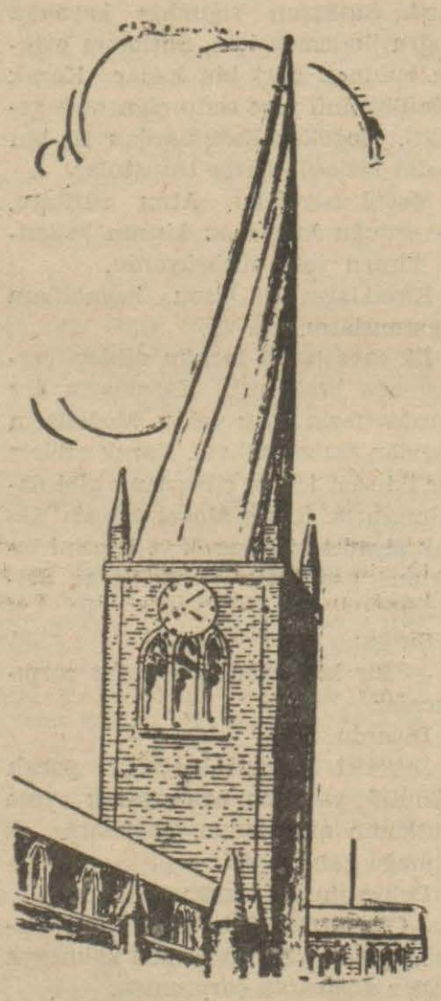

Piz şehrinin kulesi iğri, İstanbuldaki Şirketi Hayriye binası iğri olduğu gibi, Çesterfildeki bir kilise kulesi de resimde gördüğünüz gibi iğridir. Bu kule temelinden 2 metre inhiraf etmiştir.

Londra sucuğu

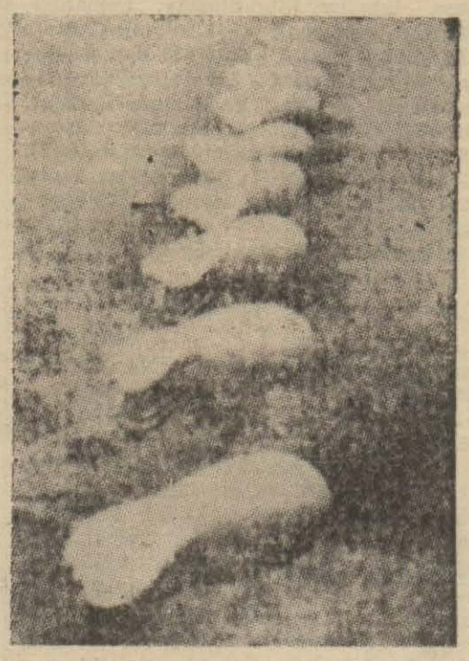

Londrada, gökyüzünde çepeçevre sucuklar görürsünüz. Bunlar hava istihkâmlarıdır. Londra üzerine hücum edecek tayyarelerin yolunu kesmeğe mahsus âletlerdir.

1916 da bu âletler ilk defa Fransada icad edilip ve büyük harpte tatbik sahasına kondu.

Sevmek

Herkes bizi hiç bir menfaat düşünmeden sevsin isteriz de, biz herkesi menfaatımızın derecesine göre severiz.

Yaşamak

Yaşamak nefes almak demek değildir, çalışmak, uğraşmak, hareket etmek demektir.

İsim . . . . . | **İkincikânun Bilmecesi** | Adres . . . . .

Hangi içkinin son harfini atıp sağdan sola okursanız kışın yağan olur?..

Dört harfli bir kelime bulunuz. Soldan sağa okursanız boynunuza takarsınız, sağdan sola okursanız Denizbanka geçen bir vapur idaresi olur.

3 harfli insan cildi ile 2 harfli yamanın sonuna bir harf koyunuz. Yağ, petrol gibi şeylere kap yapılan üstü kalaylı ince bir demir safha olsun.

Bilmecemizi doğru halledenlerden Birinciye: 10 lira. İkinciye: 5 lira. Üçüncüye: Güzel bir dolma kalemli kurşun kalem. Ayrıca yetmiş yedi kariimize de muhtelif hediyeler verilecektir.

Fransız - italyan gerginliği

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Pariste vaziyet

Paris 27 — İtalyadaki nümayişler burada sükûnetle karşılanmıştır. Fransız Başvekilinin, Meclisteki sözlerile Fransız politikasını tamamen izah ettiği ve Fransanın mülkî tamamiyetinden fedakârlığa asla razı olmıyacağını ve boyun eymiyeceğini katî surette anlattığı bildirilmektedir.

Fransa beynelmilel konferansa taraftar

Paris 27 (A.A.) — İyi malûmat alan mahafil, Fransa hükûmetinin İtalyan mutalebatı meselesini halletmek için Münih konferansı tarzında bir dörtler konferansı akdedilmesine aleyhtar olduğunu beyan etmektedir. Dün mebusan meclisinde B. Bonnet ve B. Daladier tarafından akdi teklif edilmiş olan beynelmilel konforansın gayesinin bütün milletleri alâkadar eden ye Avrupaya müteallik bulunan meselelerin kâffesine şamil olacağı söylenmektedir. Hususî bir mevzuu tedkik edecek mahdud bir konferans akdi meselesi katiyyen mevzuubahis değildir.

Ayni mahafile göre Alman gazeteleri daha şimdiden Fransız Nazırlarının bir dörtler konferansı akdine taraftar olduğunu izah etmeğe uğraşmaktadır. Roma'dan gelen haberlere göre, İtalya hükûmetinin böyle bir konferansın toplanmasını teklif etmek tasavvurunda olduğu anlaşılmıştır.

Salâhiyettar bir membadan bildirildiğine göre, Fransa 1935 tarihli Fransız - İtalyan itilâfının feshini tanımaktan imtina etmektedir ve İtalya ile ancak doğrudan doğruya müzakerelerde bulunmağa amadedir.

İspanya hakkında mühim müzakereler

Paris 27 (A.A.) — Daili Mailin Paris nüshası yazıyor: İspanyanın istikbali ve İtalyan ve Alman gönüllülerinin vaziyeti hakkında fevkalâde ehemmiyetli müzakerelerin başlamak üzere olduğu haber verilmektedir.

Franko, Londrada bulunan dük Delbe vasıtasiyle İngiltere hükûmetine muracaat ederek, İspanyol ahalisinin üçte ikisi tarafından kabul edilen bir muvakkat hükûmet tesis edebileceği zaman memleketinden bütün gönüllülerin çekilmesini temin için bizzat teşebbüslerde bulunacağını bildirmiştir.

Frankonun bu hükûmeti Barselonu kendine makar ittihaz edince tesisi mevzuu bahis müzakereler ancak ilk safhadadır. Fakat İtalyanın da buna mukabil pamuk, kendir ve saire gibi İspanyol sanayine lâzım olan ham maddeleri İspanyanın imar ve inkişafı için icab sermayeyi vermesi lüzumu telkin edilmektedir.

Amerikanın vaziyeti

Vaşington 27 (A.A.) — Siyasî mahfillerde izhar edilen kanaate göre Barselon'un zaptı Frankist'lerin aded ve silâhça ezici tefevvuklarının içtinabı kabil olmıyan bir neticesidir. Amerika zimamdarlarının büyük bir kısmı Franko tarafından kazanılan zaferin totaliter devletlerin prestijini geniş mikyasta arttırdığını ve Mussoliniye Fransaya yaptığı hücumlarda daha sağlam bir mevki temin eylediğini beyan etmektedirler.

Vaşingtondan gelen haberler Almanyanın İtalyan taleblerine müzaheret edeceğini teyid etmektedir.

Amerika matbuatı ve Hariciye Nezareti mahfilleri yakında yeni bir tazyik karşısında kalınacağını muhakkak addeylemektedir.

İspanyaya gönderilecek silâhlara konan ambargonun kaldırılması meselesi, görünüşe göre, şimdi tamamile bertaraf edilmiştir. Çünkü Hariciye Nezareti, her türlü ideolojik düşünce hariç olmak üzere, böyle bir hareketin Avrupanın vaziyetini büsbütün karıştıracağına kanidir.

İyi haber alan mahfiller, Amerikan siyasetinin diktatörlüklerin tecavüzlerine daima karşı koyacağını beyan etmektedir. Şimdi Fransa ile İngilterenin ittihaz edecekleri tarzı hareket alâka ile beklenmektedir.

Salâhiyettar mahfillerde söylendiğine göre simdi bir katiyet siyaseti

Başvekil hükûmetin programını okudu

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

İnkılâp kanunlarının millî bünyede sarsılmaz bir şekilde işlemesini ve adlî teşkilâtın devamlı inkişafını temin yolunda ittihaz edilmiş olan tedbirlerin tatbikine hassasiyetle devam etmek ezmindeyiz.

Müdafaa kuvvetlerimizin teslihat ve techizat programının tahakkukuna devam edilecek, Millî Müdafaa kuvvetlerimizin harp icaplarına göre yetiştirilmesi yolundaki mesaiye hız verilecektir.

Vatanda geniş mikyasta müstakar bir huzur ve sükûn temin etmek, vatandaşları anarşiden ve cebirden uzak bir emniyet havası içinde bulundurmak programımızın başında gelir. Rejimimizin teşkilâtı esasiye kanunu ile tesbit ettiği umdelere müesses içtimaî nizamını korumak en mühim işimizdir. İdare makinesinin muntazam ve bilgili bir surette işlemesini temin edecek çareleri dikkatle teemmül edeceğiz. Vazifelerin ehillerine tevdiine ve memurların terfi ve terfihlerine adalet ve liyakatin esas tutulmasına dikkat edeceğiz.

Dış politikamız

Büyük bir itina ve dikkatle tesbit edilmiş ve uzun senelerin tecrübelerile memleketin menfaatlerini en iyi bir şekilde koruduğu vazıh bir surette anlaşılmış bulunan dış politikamız tuttuğu yolda devam edecektir. Cümhuriyet hükûmetinin şimdiye kadar yapmış olduğu taahhütler tam bir sadakatle ifa edileceği gibi, teessüs etmiş bulunan dostluklar da ananemizin icap ettirdiği vefalı şekilde muhafaza ve tekâmül ettirilecektir.

Maliyemiz

Maliyemizin ana prensibini, cümhuriyet devrinin ilk olarak memleketimizde temin ve itina ile muhafaza ettiği hakikî ve samimî manası ile denk bütçe esası teşkil edecektir. Taahhütlerimize olan sadakat tediyelerimizdeki intizam sayesinde gittikçe artan devlet itibarının takviyesi bu esasın büyük bir hassasiyetle takibi ile mümkün olabileceği kanaatindeyiz. Memleketimizin her sahada inkişaf ve umranına matuf mesai programımızın bu sahaların her birindeki ihtiyaçları süratle tahakkuk ettirecek şekilde ve malî bakımdan sıkıntısız karşılayabilecek çerçeveler içinde tanzim etmek azmindeyiz.

Vatandaşları tazyik etmemeğe dikkat edilecek

Umumî hizmetlerin ifasını temin edecek varidat menbalarını tanzim ederken istihsali ve vatandaşların tediye kabiliyetlerini tazyik etmemeğe hassaten dikkat edeceğiz. Vergilerimizde daima mütekâmil ve vatandaşlarla devlet hukukunu ayni seviyede koruyacak tarh ve tahsil usullerinde devamlı ıslahatı tahakkuk ettirmek maliyemizin en başta gelen iştigal mevzularından birini teşkil edecektir. Her vesile ile çiftçi ve köylü vatandaşlarımızın vergi yükünü tahfif ve köylerimizin iktisaden süratle kalkınmasını temin etmek ve hayat ucuzluğuna matuf tahfifleri iktısad kaidelerinin salim istikametlerinde mütemadiyen tahakkuk ettirmek en samimî emellerimiz arasındadır.

Millî paramızın fiilî istikrarını korumak başlıca umdemizdir.

Ücret ve maaşlarda ahenk tesis edilecek

Devlet bütçesinden verilen maaş ve ücretlerle devlet sermayesile kurulmuş müesseselerdeki maaş ve ücretler arasında ahenk tesisi ve bu esnada bu müesseselerin salim bir surette işlemesinin de temini üzerinde ehemmiyetle tevakkuf ettiğimiz bir mevzudur Bu gayeye matuf mesaiyi en kısa bir zamanda tahakkuk ettireceğiz.

Maarif işlerinde tutulacak yol

Memleketimizin maddî refahı ve iktısadî kalkınması ancak kültür seviyemizin bunlarla müvazi olarak yürümesile mümkün olacaktır kanaatindeyiz. Türk çocuğunu daha ilk tahsil yaşında iken mektebe alarak zekâ istidat ve faaliyetine uygun bir silsile takip ettirmek memleketin ilim, sanat ve pratik hayat ve teknik faaliyet sahalarında görülen eleman ihtiyacını onların yetişkin varlıklarile

Başvekilin beyanatından mühim parçalar

Vatandaşları anarşiden ve cebirden uzak bir emniyet havası içinde bulundurmak programımızın başında gelir.

Milli Müdafaa kuvvetlerimizin harb icaplarına göre yetiştirilmesi yolundaki mesaiye hız verilecektir.

Dış politikamız tuttuğu yolda devam edecektir.

Maliyemizin ana prensipini denk bütçe esası teşkil edecektir.

Her vesile ile çifçi ve köylü vatandaşlarımızın vergi yükünü tahfif ve köylerimizin iktisaden kalkınmasını temin etmek en samimî emellerimiz arasındadır.

Devlet bütçesinden verilen maaş ve ücretlerle devlet sermayesile kurulmuş müesseselerdeki maaş ve ücretler arasında ahenk tesisi üzerinde ehemmiyetle tevakkuf ettiğimiz bir mevzudur.

Türk çocuğunu ahlâkı temiz, ruhça ve bedence sağlam, milletine vatanına, Cümhuriyete ve inkılâba sadık yetiştirmek maarifimizin başlıca hedefidir.

Tarih ve Dil inkılâbımızın milli ruhun doğuşuna ve kuvvetlenmesine verdiği hızı arttıracağız.

Toprak altı servetlerinin istismarını hezineye kuvvet verici ehemmiyetli bir mevzu olarak telâkki etmekteyiz.

İdare makinesinin muntazam ve bilgili işlemesini temin için vazifelerin ehillerine tevdiine ve memurların terfi ve terfihlerinde adalet ve liyakatin esas tutulmasına dikkat edeceğiz.

Mahsullerimizin dış piyasalarda revaç ve itibarını arttırmak için mühim ihracat mallarımızın standardlanması yolundaki faaliyetlere vüsat vermek kararındayız.

Normal faaliyetlerile memleketin iktisadi nizamına faydası olan hususî teşebbüslere kıymet ve kuvvet vereceğiz.

Sert içkilere karşı makul tedbirlerle fanni ve içtimai bir surette mücadele etmek emelindeyiz.

ğımız esaslı yoldur. Bu yolda emin yürüyeblimek için, ilk tahsili öğretmen ve eğitmenlerimizle vermeğe çalışmakta devam edeceğiz. Mevcut liseleri keyfiyetçe olgunlaştırmak ve yüksek tahsil müesseselerini tam hazırlayıcı mektepler haline getirmek emelindeyiz. Ankara, İstanbul üniversiteleri ile diğer yüksek tahsil mekteplerinin inkişafları yakından takip edilecektir. Türk çocuğunu ahlâkı temiz, ruhca ve bedence sağlam milletine, vatanına, cümhuriyete ve inkılâba sadık yetiştirmek maarifimizin başlıca hedefidir. Tarih ve dil inkılâbımızın millî ruhun doğuşuna ve kuvvetlenmesine verdiği hızı artıracağız.

Demiryolu ve su işleri

Demiryolu inşaatı cümhuriyet devrinin çizdiği büyük program dairesinde devam ettirilecektir. Demiryollarımızın iktısadî ve teknik esaslar dahilinde inkişafı için başlamış olan harekete kuvvetle devam olunacaktır.

Memletekin en ziyade muhtaç olduğu ve tahakkuku halinde en yüksek ve feyizli neticeler vereceği tabiî bulunan su işlerine B. M. Meclisimizin gösterdiği büyük alâka sayesinde geniş bir plânla başlamış olduğu malûmunuzdur. Bu mesaiye devam olunacaktır.

Diğer Nafia ve âmme hizmetleri üzerindeki çalışmalar da ayni hızla yürüyecektir.

İktısadî sahadaki çalışmalar

İktısadî sahadaki çalışmalarımız, istikametini her işimizde olduğu gibi Parti programının ana hatlarından alacaktır. Devletçilik prensibine dayanan mevzularda faaliyetimiz ihtiyaçları, ehemmiyetlerine ve bu baptaki imkânlara göre sıraya koyarak temin etmek ve devletin iktısadî teşekküllerinin işlemelerini ve bunların üzerindeki kontralların kuruluşlarındaki maksada cevap verecek şekilde kemmül ettirmek yolunu takip edecektir.

Toprak altı servetlerinin istismarını iktısadî kalkınma plânımızın bilhassa tediye müvazenesi bakımından hazineye kuvvet verici ehemmiyetli bir mevzu olarak telâkki etmekteyiz.

Alelûmum ticarî mübadelelerde normal yolları takibe taraftar olmakla beraber ayni zamanda dünya iktısadî şartlarının icabı olarak karşılıklı menfaatler ve müsaadeler yolu ile tediye bilânçosunun mütevazin olmasına dikkat edeceğiz.

Diğer taraftan mahsullerimizin dış piyasalarda revaç ve itibarını artırmak için mühim ihraç mallarımızın standartlanması yolundaki faaliyetlere vüsat vermek kararındayız.

Normal faaliyetlerile memleketin iktısadî nizamına faydası olan hususî teşebbüslere kıymet ve kuvvet vereceğiz.

Cümhuriyetin teessüsündenberi memlekette yepyeni bir devlet sıhhiyeciliği kurmak ve halkın hayatını korumak gayesile takib edilen program dahilindeki çalışmalara devam olunacaktır. Bu arada bilhassa tıbbî ve içtimaî yardım müesseselerinin ve sıhhî mücadele teşekküllerinin ihtiyaçları ve imkânlar dahilinde inkişafına gayret edilecektir.

Irktaşlarımızın refah ve saadeti

Ana yurda getirilen ırkdaşlarımızın refah ve saadetlerinin temini hükûmetin ehemmiyetle takib edeceği işlerdendir. Malî imkânlar nisbetinde bu gayenin tahakkukuna da çalışılacaktır.

İçki mücadelesi

Gümrük mevzularını ve muamelelerini ıslah ve tanzim ve inhisarlarda malî olduğu kadar iktisadî ve sıhhî hedefleri de gözönünde utarak rasyonel çalışmağa devam edeceğiz. Sert içkilere karşı makul tedbirlerle fennî ve içtimaî bir surette mücadele etmek emelindeyiz.

Ziraat işleri

Ziraat işleri, üzerinde önemle, itina ile duracağımız büyük davalarımızdan biridir. Çifçinin emek ve vaktini kıymetlendirmek, istihsal kudret ve kabiliyetini arttırmak, kazancını ve yaşama seviyesini yükseltmek ziraat programımızın esas ve gayeleridir.

Ormancılık siyasetimizde halk ihtiyaçlarını daima ve basiretle gözönünde tutarak, koruma ve devlet işletmesi ana prensiplerimizdendir.

Hükûmete itimad beyan edildi

Arkadaşlarım,

Bütün bu arzettiklerim hükûmet faaliyetinde göze çarpacak ana hatlardır. Bunların yanında, millet hayatının lüzum gösterdiği daha binbir mevzu vardır. Onları tafsil ederek sizi yoracak değilim. Sözüme başlarken işaret ettiğim gibi, biz, C. H. partisinin programına sadık ve onun tahakkukuna çalışan insanlarız. Partimizin bize çizdiği hatlar dahilinde ve Türk milletinin refah ve saadetine matuf mesaide sizin vereceğiniz direktifler dairesinde çalışmalarımızı tanzim ve inkişaf ettirmek gayesile birleşmiş, ideali ve birbirine itimadı tamam bir Kabine olarak huzurunuza çıktığımız itikadındayız. Eğer, bizi bu vasıflarımızla Türk vatanının ve milletinin yüksek maksadlarına hizmet edecek kabiliyette ve kuvvette görüyorsanız itimad reylerinizle taltif ve takviye ediniz.

Başvekil Refik Saydam'ın sık sık sürekli alkışlariyle karşılanan bu nutkunu takiben bazı hatipler söz almışlardır.

Neticede tayini esami ile reye müracaat olunarak hükûmete 341 ve mevcudun ittifakiyle itimad beyan edilmiştir.

Başvekilin teşekkürü

Sürekli alkışlar arasında bu neticenin bildirilmesi üzerine kürsüye gelen Başvekil şu sözlerle teşekkürde bulunmuştur:

«Arkadaşlarım, gerek bendeniz ve gerek Kabine arkadaşlarım hakkımızda gösterdiğiniz itimada arzı şükran ederiz. Her vazifemiz ve her işimizde bu itimadınızı muhafaza et-

Sohbet

(Baş tarafı 3 üncü sahifede)

yaşadığımı bilmemek de benim için yaşamamakla birdir.

Dil mütehassısısı bir kelimenin aslını bilir, bir cemiyete ne zaman girdiğini bilir, o cemiyetin tarihindeki seyrini bilir, o cemiyete ne gibi ihtiyaçlar ve teğsirlerle girdiğini bilir. Benim bunlara karışmamamı istiyorsanız, peki; zaten karışmıyorum. Fakat mütehassıstan beklediğiniz dili sevketmek, idare etmekse onun buna, cemiyetin herhangi bir ferdi kadar ve ancak onun kadar hakkı vardır. Yeni bir kelimeyi siz, ben nasıl teklif edebilirsek o da ancak o kadar teklif edebilir. «Ben biliyorum, sen de kabul edeceksin!» diyemez. Cemiyet kabul eder veya etmez. Kabul edip etmemesi de o kelimenin kaideye uygun olup olmamasına, hatta güzelliğine çirkinliğine bakmaz. Hiç kimse «derrace» kelimesi için «tayyare» den daha güzel veya daha çirkindir diyemez; biri tutar, öteki tutmaz...

Her dil, mütemadiyen, yeni kelimelerle zenginleşir, bazı kelimelerini de kaybeder. Fakat bana öyle geliyor ki asıl kalan kelimeler, ilk defa kimin tarafından kullanıldığı bilinemiyen, katiyetle tesbit edilemiyen kelimelerdir (ıstılahlar başka). Zaten zannederim onları ortaya bir tek kişi değil, birçok kimse birden çıkarıyor. Ecnebi kelimeleri almak da bunun için daha kolay. Meselâ «vapur, doktor, istasyon» gibi kelimeleri Türkçede kimse icad etmemiş, birçok kimseler birden frenkçede gördükleri için kullanmağa başlamışlar. Kimin tarafından konulduğu bilinen kelime herkese yepyeni, ifade ettiği mefhumdan ap - ayrı bir şey gibi gözüküyor; uygun olup olmadığı düşünülüyor. İnsan onu falanın eseri diye karşılıyor ve onu kullanmaktan, nasıl söyliyeyim? intikalden kaçar gibi kaçıyor. (Bittabi intikalden kaçanlar için söylüyorum). Ötekiler, yani kimin tarafından konulduğu bilinmiyenler ve yabancı dillerden almanlar ise bize ötedenberi mevcudmuş, şu mefhumun veya şu hissin asıl adı imiş gibi geliyor, kolayca kullanabiliyoruz.

Nurullah ATAÇ

27/1/939 Cuma günü

İstanbul Halinde toptan satılan yaş meyva ve sebze fiatleri:

Cinsi			En aşağı Kr. S.	En yukarı Kr. S.
Bakla		Kilo	50 —	55 —
Barbunay kırmızı		»	30 —	35 —
Lâhana		»	1 50	2 —
Pırasa		»	1 50	2 50
Ispanak		»	2 —	2 50
Yerelması		»	4 —	5 —
Şalgam		»	2 —	2 50
Patates		»	6 —	9 —
Havuç		»	2 50	3 —
Kereviz		»	5 —	7 —
» yaprak		Demet	3 —	5 —
Enginar		Adet	10 —	18 —
Karnabahar		»	5 —	13 —
Yeşil salata	100	»	25 —	30 —
Pancar		Demet	2 —	3 —
Maydanoz		»	— 50	— 75
Nane		»	— 50	— 75
Dereotu		»	— 50	— 75
Kırmızı turp		»	— 40	— 60
Bayır turup		»	1 —	1 50
Yeşil soğan		»	1 25	1 50
Taze sarmısak		»	1 —	1 50
Elma Amasya		Kilo	15 —	32 —
» İnebolu		»	10 —	12 —
» Ferik		»	9 —	22 —
» Gümüşhane		»	10 —	15 —
» Lâz		»	7 —	8 —
» İngiliz - Taraklı		»	10 —	12 —
Armud İnebolu		»	11 —	13 —
» Karadeniz		»	5 —	7 —
» Ankara		»	30 —	45 —
Ayva		»	5 —	14 —
Kestane		»	7 —	11 —
Muz (yerli)		»	70 —	90 —
» (ecnebi)		»	110 —	130 —
Balkabağı		»	3 —	4 —
Kestane kabağı		»	2 —	3 —
Ağaç kavunu		Adet	2 —	6 —
Yerli limon	100	»	250 —	300 —
Ecnebi limon	100	»	175 —	225 —
Portakal:				
Dörtyol	36	Paket	275 —	300 —
»	64	»	325 —	350 —
»	80	»	225 —	240 —
»	100	»	210 —	225 —
»	150	»	200 —	225 —
Alanya	64	»	300 —	350 —
»	80	»	270 —	320 —
»	100	»	180 —	250 —
Fenike	160	»	375 —	425 —
»	200	»	375 —	400 —
Rize	80	»	200 —	225 —
»	100	»	175 —	220 —
Mersin Yafası	96	»	900 —	1000 —
»	120	»	850 —	900 —
»	160	»	800 —	850 —
Mandalina:				
Alanya	100	Adet	140 —	200 —
Rize	100	»	80 —	100 —
Fenike	100	»	150 —	200 —
Bodrum	100	»	175 —	250 —

AKŞAM NEŞRİYATI

AKŞAM okuyucuları bu güzel ve faydalı kitapları YÜZDE 20 iskonto ile alabilirler

FAİK SABRİ DURAN'ın eserleri

	Kuruş		Kuruş
Nereden geliyoruz?	40	Yeryüzü Gökyüzü	150
Çocuklara coğrafya kıraatleri	50	Bir Türk kızının Amerika yolculuğu	75
Coğrafyada ilk adım	50	Cüceler ve devler memleketinde Gülliver'in seyahatleri	75

En tanınmış muharrirlerin güzel romanları

		Kuruş
Küçük İlânlar	VA - NÛ	75
Kıvırcık paşa	Sermed Muhtar	75
Deli	Selâmi İzzet	30
Yalı çapkını	Bürhan Cahid	30
Bu perdenin arkasında	Z. İ	40
Düğün gecesi	Bürhan Cahid	100
Sümer Kızı	İskender Fahreddin	125
Asyadan bir güneş doğuyor	İskender Fahreddin	80
Penbe maşlahlı hanım	Sermed Muhtar	70
Bir kadın geçti	Selâmi İzzet	20
Devler kaldırımı	Halid Fahri	75
Aşk fırtınası	Muazzez Tahsin	50
Dipsiz kuyu	Vâ - Nû	25
Penbe pırlanta	» »	25
İki cinayet gecesi	Hikmet Feridun	25
Karacaahmedin esrarı	Vâ - Nû	25
Kardeş katili	» »	25

Meşhur ARSEN LÜPEN serisi

Seri tamamlanmıştır. Resimli 6 büyük cild- Her cildin fiati: 80 kuruş

Muhtelif eserlerin listesi

		Kuruş
Edebî hatıralar Fazıl Ahmed	Hüseyin Cahid [Kıymetli edibin muhtelif eserleri]	60 80
Sinema yıldızları	[Albüm gibi resimli]	100
İttihad ve Terakki tarihinde esrar perdesi	M. Ragıp	150
İtalyadan Amerikaya nasıl uçtular?	M. Saffet	35
Kadın asker olursa	Necdet Rüştü	50
Tarih öğreniyorum	Ahmed Refik	30

% 20 iskonto kuponu

Bu kopunu kesip «AKŞAM matbaası kitap servisine» getirir veya gönderirseniz bu listedeki fiatler üzerinden size yüzde 20 iskonto yapılacaktır.

AKŞAM neşriyatı tevzi yerleri

«AKŞAM» matbaası - İstanbul Muallim Ahmed Halid kitaphanesi - Ankara caddesi, İstanbul

Para yerine mektup içinde posta pulu kabul edilir.

T. İŞ BANKASI'nın 939 K. TASARRUF İKRAMİYE PLÂNI

32,000 LİRA MÜKÂFAT

Kuralar: 1 Şubat, 1 Mayıs, 1 Eylül, 26 Ağustos 1 ikinciteşrin tarihlerinde çekilecektir

İKRAMİYELER:

1 Adet	2000	liralık	=	2.000 lira
5 „	1000	„	=	5.000 „
8 „	500	„	=	4.000 „
16 „	250	„	=	4.000 „
60 „	100	„	=	6.000 „
95 „	50	„	=	4.750 „
250 „	25	„	=	6.250 „
435				32.000

T. İş Bankasına para yatırmakla, yalnız para biriktirmiş olmaz, aynı zamanda talihinizi de denemiş olursunuz.

PASTİL KATRAN HAKKI

öksürükleri kökünden keser tecrübelidir

Kıymetli, yeni bir eser:

Türk Kemankeşleri

Yazan: Süleyman Kâni İrtem

Bizde yeniden uyanmağa başlıyan Ok sporunun İstanbulun fethinden son zamanlara kadar terihî, meşhur ok atıcılarımız, yaycı ve okçu ustalarımız, yay ve ok hakkında pek faydalı malûmat, bir çok resimler, vesikalar. Kitapçılarda bulunur. Fiati 80 kuruş.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlânları

Deniz merakibinde supalan yapmak maden kömürü ton	Supalandan vinçle vagona tahmil maden kömürü ton	Supalandan arka ile vagona tahmil maden kömürü ton	Vinçsiz merakibi bahriyeden arka ile vagona tahmil maden kömürü ton	Vinçsiz merakibi bahriyeden arka ile vagona tahmil Kok kömürü ton
36032	23036	12996	917	5536
Beher tonu	Beher tonu	Beher tonu	Beher tonu	Beher tonu
(10) Kuruş	(3) Kuruş	(18) Kuruş	(20) Kuruş	(35) Kuruş

İdaremizin Haydarpaşa limanında bir sene zarfında tahmil tahliyesi icra edilecek olan maden ve kok kömürlerinin tonajları takribi olarak her ameliyenin altında gösterilmiştir.

7/2/939 tarihine müsadif salı günü saat 11 de Haydarpaşa gar binası dahilinde 1 nci işletme komisyonu tarafından kapalı zarf usulile münakasası icra edilecektir. Bir senelik maden ve kok kömürünün tahmil tahliyesi için 8754 lira 56 kuruş muhammen bedel konmuştur. 656 lira 59 kuruş muvakkat teminat ile aynı gün saat ona kadar komisyon reisliğine müracaat edilmesi ve bu işe ait şartnamelerin H. Paşa liman rıhtım başmüfettişliğinden parasız olarak alınması ilân olunur. (526)

★

9/2/939 tarihinde eksiltmesi yapılacağı evvelce ilân olunan Eskişehir yol atelyesinde marangozhane ve garaj inşaatı ihalesinin aynı şerait dairesinde olmak üzere 17/2/939 tarihinde yapılacağı ilân olunur. (617)

Şark Merkez Ecza Türk anonim sosyetesinden Davet ilânı

Ticaret kanununun 361 inci maddesile dahili nizamnamenin hükümlerine tevfikan Şark Merkez Ecza Türk Anonim Şirketi hissedarlar heyeti umumiyesi aşağıda yazılı ruzname mucibince müzakerede bulunmak üzere 2 Mart 1939 perşembe günü saat 11 de Sirkecide Horasancıyan hanında şirketin idare merkezinde âdi surette içtima edeceğinden 25 hisse senedine sahip olanların hâmil oldukları hisse senedlerini yahud malî müesseseler tarafından bu hususta verilmiş vesikaları ticaret kanununun 371 inci maddesi mucibince içtima gününden en az bir hafta evvel şirketin idare merkezine tevdi etmeleri rica olunur.

İdare Meclisi

Ruzname

1 — İdare Meclisinin ve murakıbın 1938 senesine aid raporları okunarak müzakere ve karara bağlanması.

2 — 938 senesi 31 Birincikânun tarihinde kapanan yıllık hesabların (bilânço, kâr ve zarar ve mevcudat hesaplarının) tasdikile İdare Meclisinin ibrası.

3 — Nizami müddetlerini bitirmiş olan İdare Meclisinden iki âzanın yerlerine yenilerinin seçilmesi.

4 — 939 senesi için murakıb seçilmesi ve buna verilecek ücretin tayini.

5 — İdare Meclisine verilecek huzur ücretinin tayini.

6 — Şirket müdürüne verilecek ücretin tayini hususunda İdare Meclisine selâhiyet verilmesi.

7 — İdare Meclisi âzalarının şirketle ticari muamelede bulunmalarına selâhiyet verilmesi.

Gayrimenkul satış ilânı

İstanbul emniyet sandığı müdürlüğünden

Bay Harilaos Velâdikasın sandığımızdan 18167 hesap No. sile aldığı 1300 liraya karşı birinci derecede ipotek edip vadesinde borcunu ödemediğinden dolayı hakkında yapılan takip üzerine 3202 No. lu kanunun 46 cı maddesinin matufu 40 cı maddesine göre satılması icap eden Beyoğlunda eski Hüseyinağa Yeni Kuloğlu mahallesinin Alyon sokağında 479 ada 13 parsel ve Es. 13 Y. 17 kapı No. lı (kadastro tesbitine göre 24 parsel bu parsel ve 14 parsel ile müşterektir) kârgir bir evin tamamı bir buçuk ay müddetle açık arttırmaya konmuştur. Satış tapu sicil kaydına göre yapılmaktadır. Arttırmaya girmek istiyen 350 lira pey akçesi verecektir. Millî bankalarımızdan birinin teminat mektubu da kabul olunur.

Birikmiş bütün vergilerle belediye resimleri vakıf icaresi taviz bedeli ve tellâliye rüsumu borçluya aittir. Arttırma şartnamesi 6/2/939 tarihinden itibaren tetkik etmek istiyenlere sandık hukuk işleri servisinde açık buulndurulacaktır. Tapu sicil kaydı ve sair lüzumlu izahatta şartnamede ve takip dosyasında vardır. Arttırmaya girmiş olanlar, bunları tetkik ederek satılığa çıkarılan gayri menkul hakkında her şeyi öğrenmiş ad ve itibar olunur. Birinci arttırma 17/3/939 tarihine müsadif cuma günü Cağaloğlunda kâin sandığımızda saat 14 den 16 ya kadar yapılacaktır. Muvakkat ihale yapılabilmesi için teklif edilecek bedelin tecrihan alınması icap eden gayri menkul mükellefiyeti ile sandık alacağını tamamen geçmiş olması şarttır. Aksi takdirde son arttıranın taahhüdü baki kalmak şartile 4/4/939 tarihine müsadif salı günü ayni mahalde ve ayni saatte son arttırması yapılacaktır. Bu arttırmada gayri menkul en çok arttıranın üstünde bırakılacaktır. Hakları tapu sicillerile sabit olmayan alâkadarlar ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair iddialarını ilân tarihinden itibaren 20 gün içinde evrakı müsbitelerile beraber dairemize bildirmeleri lâzımdır. Bu suretle haklarını bildirmemiş olanlarla hakları tapu sicillerile sabit olmayanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Daha fazla malûmat almak istiyenlerin 37/60 dosya numarasile sandığımız hukuk işleri servisine müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur.

★

DİKKAT

Emniyet sandığı: Sandıktan alınan gayri menkul ipotek göstermek istiyenlere muhamminlerimizin koymuş olduğu kıymetin nısfını tecavüz etmemek

Askerî müze müdürlüğünden

Askerî Müze Bayramın birinci günü kapalı diğer günleri açıktır. (801) (643)

Samsun belediyesinden

Şehrimizin 250 lira ücretli elektrik mühendis ve işletme müdürlüğü münhaldir. Taliplerin vesikalarile belediyemize müracaatları. (638)

Dr. A. Asım Onur

Ortaköy ŞİFA YURDU

İstanbulun en güzel yerinde, geniş bir park içinde, konforu mükemmel, bakımı iyi, kadın ve erkek her türlü hastalıklara açık hastane.

Doğum ve kadın ameliyatlarile fıtık, apandisit, basur ve diğer ameliyeler için çok ucuz hususi fiatler. Ortaköy, tramvay yolu, Muallim Naci cad. 111 - 115. Telefon: 42221.

Açık arttırma ile satış

Sonkanunun 29 uncu Pazar günü saat 10 da Taksim, Talimhane Recep paşa ceddesinde 9 numaralı Jil - Na apartımanının 3 üncü dairesinde mevcut ve Ölü Dul Knappa aid eşyalar açık arttırma suretiyle satılacaktır. Louis XV mahon Salon takımı - Alman malı meşe divan ve kütüphane - Konsollar - Masalar - Avizeler - Perdeler ve saire.

İlân

Anadoluda bir fabrikanın Elektrik işlerini idare etmek üzere ehliyetnameli bir Elektrikçiye ihtiyaç vardır. İsteklilerin kısa tercümei hallerini, Bonservis kopyaları ile beraber S/T. rumuziyle posta kutusu 176 adresine göndermeleri.

Dr. İhsan Sami

ÖKSÜRÜK ŞURUBU

Öksürük ve nefes darlığı, boğmaca ve kızamık öksürükleri için pek tesirli ilâçtır. ★

Herkes kullanabilir.

Akba müesseseleri

Ankarada her dilden kitap, gazete, mecmua ve kırtasiyeyi ucuz olarak AKBA müesseselerinde bulabilirsiniz. Her dilde kitap, mecmua siparişi kabul edilir. İstanbul gazeteleri için ilân kabul, abone kaydedilir. Undervodd yazı ve hesab makinelerinin Ankara

Dr. FETHİ LABORATUVARI

Cerrahpaşa hastanesi bakteriyoloğu

Kan, idrar, balgam, mevadı gaita tahlilleri ve (İDRAR VASITASİLE GEBELİĞİN İLK GÜNLERİNDE KATİ TEŞHİSİ) *yapılır.*

Beyoğlu : Taksime giderken Meselik

"Kurtuluş,, Biçki ve dikiş dersansi

Müdiresi: Mm. Papazyan

Haftanın 4 gününü kadınlara günde üçer saat Fransız usuliyle biçki ve dikiş dersi tedris edilir ve 4 ayda Maa-

ZEVCİ ONDAN KAÇIYORDU... kendi kabahati idi

EVVELCE ZEYTİNYAĞI! ŞİMDİ PALMOLIVE

Hergün binlerce kadınlar, zeytinyağının cild üzerindeki faideli tesirini mededivorlar. Bayanlar, siz de onlar gibi, sabah ve akşam PALMOLIVE'in fazla kabarmış köpüğü ile yüzünüzü, boynunuzu ve omuzlarınızı masaj ediniz. Bilâhara evvelâ sıcak ve sonra da soğuk su ile yıkayınız. Terkibindeki zeytinyağı sayesinde PALMOLIVE mesameleri temizler, beşereyi yumuşatır ve tatlılaştırır ve bittabi ten parlayıp gençleşir.

PALMOLIVE o kadar ucuzdur ki ekseri kadınlar, onu yüz ve banyo için de kullanırlar.

Yavrunun gürbüz, tombul, sağlam, neşeli olmasını istersen FOSFATİN NECATİ yedir. Bahçekapı SALiH NECATi

Her sabah daha genç görünüyorum

PARİSTE:

Bayan Grebert diyor ki:

«Uyanır uyanmaz, hemen el aynama sarılıyor ve yüzümdeki buruşukluklarımla çizgilerimin günden güne kaybolduğunu kemali hayretle görüyorum.»

«Bir hafta zarfında mucize denecek bir tarzda gençleşip güzelleşmeme cidden şaştım. Bütün arkadaşlarım buna nasıl muvaffak olduğumu soruyorlar ve beni candan tebrik ediyorlardı.»

Bu usulü tatbik etmiş olan binlerce kadınlar, bir hafta zarfında birkaç yaş gençleşmiş ve buruşukluklarla çizgileri tamamen kaybetmişlerdir. Âlimler, buruşukluklarımızın ancak ihtiyarlamağa başladığımızda meydana çıktığını keşfetmişlerdir. Çünkü cild ihtiyarlayınca bazı hayatî cevherlerini kaybeder, bu cildi besleyip kuvvetlendiriniz. Hemen tazeleyip gençleşir. İşte, Viyana Üniversitesi profesörlerinden doktor Stejskal'in şayanı hayret keşfi olan ve BİOCEL tâbir edilen ve genç hayvanlardan istihsal edilen cild hüceyreleri hülâsası, bugün pembe rengindeki Tokalon kremi terkibinde mevcuddur. Her akşam yatmazdan evvel tatbik ediniz. Siz uyurken cildinizi besleyip gençleştirir. Ve buruşuklukları giderir. Bir hafta nihayetinde on yaş daha gençleşmiş görüneceksiniz. Gündüzleri de beyaz rengindeki Tokalon kremini kullanınız. Siyah noktaları eritir, açık mesameleri sıklaştırır ve birkaç gün zarfında en esmer ve sert bir cildi beyazlatıp yumuşatacaktır.

Emniyet sandığından:

Düzeltme

Gazetemizin 17/1/939 tarihli nüshasının 14 cü sahifesinin ikinci sütununda çıkan, bay Eminin 938/943 numaralı dosya ile yapılan Üsküdarda kâgir depo açık arttırma ilânında birinci arttırma 9/3/939 olduğu halde yanlış olarak 9/1/939 diye yazılmıştır. Tashih olunur.

Bakırköy tapu memurluğundan:

Bakırköy kazasının Küçük Çekmece köyünde Kumsal mevkiinde şarkan Mehmed Ali, garben Şükrü, şimalen, cenuben bataklık ile mahdud bir kıta tarla T. C. T. Ali oğlu Cemilin bilâ sened ve bilâ niza tasarrufunda bulunduğu iddiası ile ve tapu senedi talebile vaki müracaata binaen bu ayın 30 cu pazartesi günü mahallen tedkikat yapılacağından bu hususta bir itiraz ve iddiası olanların tahkikat gününden evvel daireye veya tahkikat günü mahallinde bulunarak memura itirazlarını bildirmeleri lüzumu ilân olunur. M. 1926

SÜMER BANK

Birleşik Pamuk ipliği ve Dokuma fabrikaları müessesesinden

Pamuk ipliği satışı:

Kayseri bez fabrikası malı	12	No. Paketi	415	Kuruş
	16	»	480	»
Nazilli Basma fabrikası malı	24	»	580	»
Ereğli Bez fabrikası malı	24	»	580	»
Yalnız Ereğli Bez fabrikasında:				
10 Balyalık siparişler için		»	575	»
15 » » »		»	570	»
25 » » »		»	565	»
50 » » »		»	560	»

Fiatlarla fabrikada teslim şartile satılmaktadır.

İplik müstehliklerinin yukarda yazılı fabrikalara gönderecekleri bedelleri mukabilinde ihtiyaçları nisbetinde iplik siparişi verebilecekleri ve 24 numaradan ince ve muhtelif maksatlara yarayabilecek pamuk ipliği müstehliklerinin de ihtiyaçlarını yine aynı şartlarla yalnız Ereğli fabrikasına sipariş edebilecekleri ilân olunur.

Daha ne bekliyorsunuz?

Aksırık, öksürük, burun akması, düşkünlük

Grip

tehlikesinin yanılmaz habercileri olduğunu bilmiyormusunuz?

Gripe karşı koymak için hemen ASPİRİN alınız?

Grip, soğukalgınlığı ve ağrılara karşı en emniyetli ilâç budur.

Israrla

BAYER

ASPİRİN

İsteyiniz!

20 ve 2 tabletlik şekillerde bulunur.

Her şeklin üstündeki ⊕ markası aldığınız malın hakiki olduğunun ve iyi tesirinin garantisidir.

TÜRK HAVA KURUMU

26 NCI TERTİP

BUYUK PIYANGOSU

Dördüncü keşide: 11/Şubat/1939 dadır. Büyük ikramiye: *50,000* liradır... Bundan başka: 15.000, 12,000, 10,000, liralık ikramiyelerle (20.000 ve 10.000) liralık iki adet mükâfat vardır...

Bu tertipten bir bilet alarak iştirak etmeyi ihmal etmeyiniz. Siz de piyangonun mes'ud ve bahtiyarları arasına girmiş olursunuz.

Sümerbank umumî müdürlüğünden

Malatya ve Trabzon elektrik şirketlerinde çalışmak üzere birer elektrik mühendisine ihtiyaç gösterilmektedir. Maaşları tecrübe ve liyakatlerine göre takdir ve tesbit edilecektir. Taliplerin yazı ile veya bizzat Sümerbank umumî müdürlüğüne Personel şubesine müracaatları. (276) (578)

KANZUK

Karaciğer, böbrek, taş ve kumlarından mütevellid sancılarınız, damar sertlikleri ve şişmanlık şikâyetlerinizi URİNAL ile geçiriniz.

URİNAL

Vücudde toplanan asid ürik ve oksalat gibi maddeleri eritir, kanı temizler, lezzeti hoş, alınması kolaydır. Yemeklerden sonra yarım bardak su içerisinde alınır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ

BEYOĞLU — İSTANBUL

Kültür Bakanlığından:

1 — 2259 sayılı kanunun tatbikine dair olan talimatnemeye göre ilk okulların 4 üncü ve 5 inci sınıfları için iki ciltten müteşekkil bir Tabiğat Bilgisi kitabı yazılması müsabakaya konulmuştur.

2 — Müsabaka müddeti 2/2/939 dan başlamak ve 1/8/939 salı günü akşamı bitmek üzere altı aydır.

3 — Müsabakaya iştirake karar verenler 1/5/939 pazartesi günü akşamına kadar bir dilekçe ile Kültür Bakanlığına müracaat ederek bu müsabakaya girecekler defterine adlarını yazdırarak bir numara alacaklardır.

4 — Müsabakada birinciliği kazanan kitap serisi üç yıl süre ile okullarda okutulacak ve müellifine her yıl için biner lira telif hakkı verilecektir. İkinci çıkan kitap serisini yazana bir defaya mahsus olmak üzere birincisinin müellifine verilen bir yıllığı, üçüncü, dördüncü ve beşinci çıkanlara da birer defaya mahsus olmak üzere dörder yüz lira mükâfat verilecektir.

5 — Müsabakaya gireceklerin eserlerini üçer nüsha olmak üzere makine ile ve kâğıtların yalnız birer yüzüne yazılmış olarak Kültür Bakanlığı Yayın Direktörlüğüne makbuz mukabilinde vermeleri veya göndermeleri lâzımdır. Kitaba konulacak resim, şekil, grafikler vesairenin asıllarının yalnız bu nüshalardan birine ve yerlerine konulmuş olarak bulunması kâfidir.

Müsabakaya basılmış bir kitapla girenler de kitabın üç nüshasını verecek veya göndereceklerdir.

6 — Müsabakaya girenlerce eser müsveddelerile birlikte, eserleri kabul edildiği takdirde eserlerini ilân edilen telif hakkı mukabilinde ve her türlü tasarruf hakkından vazgeçerek Kültür Bakanlığına üç yıllık bir devre için terkettiklerini ve kitabın o devre içindeki her basılışının son tashihlerinin kendileri veya kendi mesuliyetleri altında tayin edecekleri diğer bir zat tarafından yapılacağını gösterir noterlikten tasdikli bir taahhüt senedi verilmesi de lâzımdır.

7 — Kitaplarda bulunması lâzımgelen pedagojik ve teknik vasıfları gösteren şartname ile noterliğe tasdik ettirilecek taahhüt senedinin formülü Kültür Bakanlığı Yayın Direktörlüğünden alınabilir. Mektupla istiyenlerin bir kuruşluk bir posta pulunu da birlikte göndermeleri lâzımdır. (5298) (9491)

Bursa Belediye Rlyasetinden:

Bursa belediyesi Müzikevi keman muallimliği münhaldir. Konservatuvar mezunu olanlardan veya serbest keman muallimliği yapmış bulunanlardan isteklilerin kısa zamanda en geç 2. Kânun 939 sonuna kadar istidalarına ilişik vesikalarile Bursa Belediye Reisliğine müracaatları ilân olunur. (531)

Emlâk ve Eytam Bankasından:

1 — Bankamızın Ankara merkezinde ve İstanbul şubesinde istihdam edilmek üzere memur namzedi alınacaktır.

2 — Bu vazifelere tayin edilmek istiyenlerin âli mektep veya en az lise mezunu almaları, 30 yaşını tecavüz etmemiş, askerlik hizmtelerini ifa ve ikmal etmiş bulunmaları şarttır.

3 — İsteklilerin, Bankamız memurlar talimatnamesi dahilinde tevdi edecekleri evrak ve vesaikin nevi ve mahiyetlerini, kabul için lâzım olan diğer hususatı öğrenmek ve bu evrakı tevdi etmek üzere 30/1/939 tarihine kadar Ankara Emlâk ve Eytam Bankası merkezinde zat işleri servisine ve İstanbul Şubemiz Müdürlüğüne müracaat eylemeleri lâzımdır. (512)

RADYOLİN

ile SABAH - ÖĞLE - AKŞAM HER YEMEKTEN SONRA muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

VENÜS RUJU

ORANJ, MANDARİN, RUBİ, KAPSİN, PRUPUR ve SİKLAMEN renklerde her simaya yakışan Venüs Rujları reklâm fiatına satışa çıkarılmıştır. Çok sabit ve cazibeli ve şayanı tavsiye bu yeni Venüs rujlarını muhakkak tecrübe ediniz.

Nurettin Evliyazade Eczayi Kimyeviye, alâtı tıbbiye ve ıtriyat deposu, Istanbul

Grip

NEZLE-BAŞ-VE DİŞ

Ağrılarına karşı

NEOKALMİNA

Geçirir

KIŞ GELDİ!..

Grip - Nezle - Bronşit - Baş - Diş -

Romatizma ve üşütmekten husule gelen bütün ağrılara karşı en kuvvetli ilâç

SEFALİN

Taksim İZZET Gazinosunda

SAFİYE

ve Arkadaşları

İlâveten Balıkesirden sureti mahsusada getirttiğimiz

ÖZ ZEYBEK SAZI

Refakatinde Millî oyun ve şarkıları bu akşamdan itibaren başlıyor. Pek yakında **KOZAK YAYLASINDAN** getirteceğimiz efelerin oyunlarını görmenizi tavsiye ederiz.

"SİNGER,, saatleri

Saat almak için SİNGER markasını hatırdan çıkarmayınız. Endakik, en zarif, en hassas ve en ucuzdur 15. sene garantili olup bu müddet zarfında her tamiratı, meccanen teahhüd edilir.

Taşradan müşterilerimize 1939 yeni modellerin resimlerini göndermeye hazırız.

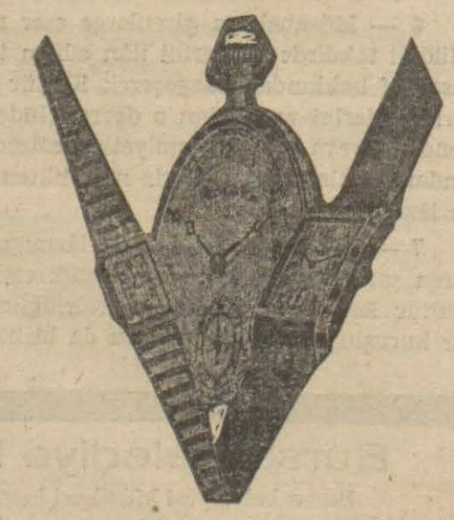

SİNGER saat ticarethanesi

İstanbul - Eminönü

İstimlâk dolayısiyle mağazamız arkadaki dar sokağa naklolunacaktır.

Bayramda yalnız

KIZILAY GAZETESİ

ÇIKACAKTIR.

İlânlarınızı vermekle hem kendinize ve hem de KIZILAY'a yardım etmiş olacaksınız.

Müracaat yeri:

İstanbulda: Postane karşısında KIZILAY Satış Bürosu. Tel. 22653 ve Postane arkasında, Ankara caddesi köşesinde Kahramanzade han, İLÂNCILIK KOLLEKTİF ŞİRKETİ. Tel. 20094/95

Tasfiye halinde Türkiye millî sigorta Şirketi hissedarlarına

Tasfiye halinde Türkiye Millî Sigorta şirketi hissedarları şirket esas mukavelenamesi ve ticaret kanunu hükümlerine tevfikan 14 mart 939 tarihine rastlıyan salı günü saat 15 de Galatada, Bankalar caddesinde Ankara hanında kâin dairede senelik hissedarlar toplantısına davet olunurlar. Hissedarlar toplantısına asaleten veya vekâleten en az 10 hisseye sahib olanlar iştirâk edebilirler. Hissedarların içtima tarihinden bir hafta evvel malik oldukları hisseleri yukarıda yazılı mahalde bulunan tasfiye memurlarına tevdi ile mukabilinde makbuz almaları lâzımdır.

MÜZAKERE RUZNAMESİ

1 — Murakıp raporunun okunması.

2 — Bilânço ve kâr ve zarar hesabının tedkik ve kabulü.

3 — Tasfiye memurları raporunun tedkik ve tasvibi

Tasfiye memurları.

Sahibi Necmeddin Sadak
Umumi neşriyat müdürü Şevket Rado
Akşam Matbaası

SÜMER BANK

Umumî müdürlüğünden:

Sümerbank Yerli Mallar Pazarlarile yaptıkları temaslardan her hangi bir sebeple memnun kalmayacak olan sayın halkımızın bademe bu hususdaki şikâyetlerini, hemen intaç edilmek üzere, mağazalarımızdan derhal telefon veya yazı ile aşağıdaki numara ve adreslere bildirmeleri rica olunur.

SÜMERBANK UMUMÎ MÜDÜRLÜĞÜ
Ankara Telefon: 1738, 1922
SÜMERBANK:
İstanbul şubesi
Voyvoda caddesi, Galata Telefon: 4499
SÜMERBANK
Yerli Mallar Pazarları
Müessesesi Müdürlüğü
1 nci Vakıf han
Bahçekapı, İstanbul Telefon: 22382

Yapı işleri ilânı

Nafıa Vekâletinden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Görülen lüzuma binaen mukavelenamesi feshedilmiş olan Ankara istasyonu karşısındaki Gençlik parkı birinci kısım inşaat bakiyesidir.

Keşif bedeli: 253,464 lira 2 kuruştur.

2 — Ehsiltme: 17/Şubat/939 cuma günü saat 15 de Nafia Vekâleti yapı işleri eksiltme komisyonu odasında açık eksiltme usulile yapılacaktır.

3 — Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri evrak 12 lira 67 kuruş bedel mukabilinde yapı işleri umum müdürlüğünden alınabilir.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 13,888 lira 56 kuruşluk muvakkat teminat vermeleri ve Nafia Vekâletinden alınmış ehliyet vesikası göstermeleri lâzımdır. Bu vesikayı eksiltmenin yapılacağı günden en az sekiz gün evvel bir istida ile Nafia Vekâletine müracaat edilerek almaları muktazidir.

5 — İstekliler mukavele projesi ve merbutatını kabul ettiklerine dair imza edilerek bunları diğer istenilen vesikalar ile birlikte ikinci maddede tayin edilen saatten evvel Komisyon Reisine tevdi etmeleri lâzımdır. 298) (581)